

Démokritos

Fragmenta DK 68 B

ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΥ ΗΘΙΚΑ

ΠΥΘΑΓΟΡΗΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΟΥ ΣΟΦΟΥ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΑΙΔΟΥ [ΑΒ... ;].

C = Athénaios, Anthologium IV, 168b

Δημόκριτον δ' Ἀβδηρίται δημοσίαι κρίνοντες ὡς κατεφθαρκότα τὰ πατρῶια, ἐπειδὴ ἀναγνοὺς αὐτοῖς τὸν Μέγαν διάκοσμον καὶ τὰ Περί τῶν ἐν Ἄιδου εἶπεν εἰς ταῦτα ἀνηλωκένας, ἀφείθη.

B 1 = Proklos, In Platonis rem publicam II, 113, 6 Kroll

τὴν μὲν περὶ τῶν ἀποθανεῖν δοξάντων ἔπειτα ἀναβιούντων ἱστορίαν ἄλλοι τε πολλοὶ τῶν παλαιῶν ἠθροισαν καὶ Δημόκριτος ὁ φυσικὸς ἐν τοῖς Περί τοῦ Ἄιδου γράμμασιν. καὶ τὸν θαυμαστὸν ἐκεῖνον Κωλώτην, τὸν Πλάτωνος ἐχθρόν, Ἐπικούρειον ὄντα πάντως ἔδει [τὰ τοῦ] καθηγεμόνος τῶν Ἐπικούρου δ[ογματῶν] μὴ ἀγνοῆσαι μηδὲ ἀγνοήσαντα ζητεῖν, πῶς τὸν ἀποθανόντα πάλιν ἀναβιῶναι δυνατόν. οὐδὲ γὰρ ὁ θάνατος ἦν ἀπόσβεσις, ὡς ἔοικεν, τῆς συμπάσης ζωῆς τοῦ σώματος, ἀλλ' ὑπὸ μὲν πληγῆς τινος ἴσως καὶ τραύματος παρεῖτο, τῆς δὲ ψυχῆς οἱ περὶ τὸν μυελὸν ἔμενον ἔτι δεσμοὶ κατερριζωμένοι καὶ ἡ καρδία τὸ ἐμπύρευμα τῆς ζωῆς εἶχεν ἐγκείμενον τῷ βάθει· καὶ τούτων μενόντων αὐθις ἀνεκτίσατο τὴν ἀπεσβηκυῖαν ζωὴν ἐπιτήδειον πρὸς τὴν ψύχωσιν γενόμενον.

B 1a /1 = Philodémos, De morte 29, 27 Mekler

τῆς δ' αὖ σηπεδόνοσ ἔχεται κατὰ Δημόκριτον [καὶ] τὸ δυσωπεῖσθαι διὰ τὴν ὀσφ[ρ]αντ[ικ]ῶν τού[των φαν]τασ[ίαν] καὶ δυσμορφίας· καταφέρονται γὰρ ἐπὶ τοιοῦτο πάθος σκιαὶ τῶν μετὰ τῆς εὐσαρκίας καὶ τοῦ κάλλους ἀποθνησκόντων ...

B 1a /2 = Philodémos, De morte 30, 1 Mekler

καὶ παραπέμπουσιν, ὅτι πάντες ἅμα τοῖς ὡς Μίλων εὐσάρκοις ὀλίγου μὲν χρόνου σκελετοὶ γίνονται, τὸ δὲ πέρασ εἰς τὰς πρώτας ἀναλύονται φύσεις· ὑπακουστέον δὲ δῆλον ὅτι τὰ τοῖς εἰρημένοις ἀνάλογα καὶ περὶ τῆς κακοχροίας καὶ συνόλως τῆς

δυσμορφίας. κενότατον τοίνυν ἐστὶν τὸ λυπεῖσθαι προορωμένους τὴν οὐ πολυτελῆ ταφὴν καὶ περιβλεπτον, ἀλλὰ λιτὴν καὶ προστυχοῦσαν.

B 1a /3 = Philodémos, De morte 39, 9 Mekler

εἶθ' ὅταν ἐναργῆς αὐτοῦ (τοῦ θανάτου) γένηται θεωρία, παράδοξος αὐτοῖς ὑποπίπτει παρ' ἣν αἰτίαν οὐδὲ διαθήκας ὑπομένοντες γράφεσθαι περικατάληπτοι γίνονται καὶ δίσσ' ἐμφορεῖν ἀναγκάζονται κατὰ Δημόκριτον.

ΤΡΙΤΟΓΕΝΕΙΑ

B 2 /1 = Etym. Orion. p. 153, 5

Τριτογένεια ἢ Ἀθηνᾶ κατὰ Δημόκριτον φρόνησις νομίζεται. γίνεται δὲ ἐκ τοῦ φρονεῖν τρία ταῦτα· βουλευέσθαι καλῶς, λέγειν ἀναμαρτήτως καὶ πράττειν ἅ δεῖ.

B 2 /2 = Schol. Genev. I, 111 Nic.

Δημόκριτος δὲ ἐτυμολογῶν τὸ ὄνομά [Τριτογένεια] φησιν, ὅτι ἀπὸ τῆς φρονήσεως τρία ταῦτα συμβαίνει· τὸ εὖ λογίζεσθαι, τὸ εὖ λέγειν καὶ τὸ πράττειν ἅ δεῖ.

ΠΕΡΙ ΑΝΔΡΑΓΑΘΙΑΣ ἢ ΠΕΡΙ ΑΡΕΤΗΣ.

ΑΜΑΛΘΕΙΗΣ ΚΕΡΑΣ.

ΠΕΡΙ ΕΥΘΥΜΙΑΣ ἢ ΕΥΕΣΤΩ.

B 3 /1 = Plútarchos, De tranquillitate animi 2; 465c

ὁ μὲν οὖν εἰπὼν ὅτι δεῖ τὸν εὐθυμεῖσθαι μέλλοντα μὴ ... ξυνῆι προῶτον μὲν ἡμῖν πολυτελῆ τὴν εὐθυμίαν καθίστησι, γινομένην ὄνιον ἀπραξίας ...

B 3 /2 = Stobaios, Anthologium IV, 39, 25 H.

τὸν εὐθυμεῖσθαι μέλλοντα χρὴ μὴ πολλὰ πρήσσειν, μήτε ἰδίῃ μήτε ξυνῆι, μηδὲ ἄσσο' ἂν πράσσει, ὑπὲρ τε δύναμιν αἰρεῖσθαι τὴν ἑωυτοῦ καὶ φύσιν· ἀλλὰ τοσαύτην ἔχειν φυλακὴν, ὥστε καὶ τῆς τύχης ἐπιβαλλούσης καὶ ἐς τὸ πλεον ὑπηγεομένης τῷ δοκεῖν, κατατίθεσθαι, καὶ μὴ πλέω προσάπτεσθαι τῶν δυνατῶν. ἢ γὰρ εὐογκία ἀσφαλέστερον τῆς μεγαλογκίας.

B 4 = Kléméns Alexandrijský, Stromata II, 130

ἀλλὰ καὶ οἱ Ἀβδηρίται τέλος ὑπάρχειν διδάσκουσιν· Δημόκριτος μὲν ἐν τῷ περὶ τέλους τὴν εὐθυμίαν, ἣν καὶ εὐεστῶ προσηγόρευσεν. καὶ πολλάκις ἐπιλέγει· ‘τέρψις γὰρ καὶ ἀτερπὴ οὖρος [τῶν συμφόρων καὶ τῶν ἀσυμφόρων’ (B 188) ὁ προκειῖσθαι τέλος τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων τῶν τε νέων καὶ] τῶν περιηκμακότων. Ἐκαταῖος δὲ αὐτάρκειαν (73 A 4) καὶ δὴ Ἀπολλόδοτος ὁ Κυζικηνὸς τὴν ψυχαγωγίαν (74, 1) καθάπερ Ναυσιφάνης τὴν ἀκαταπληξίαν (75 B 3)· ταύτην γὰρ ἔφη ὑπὸ Δημοκρίτου ἀθαμβίην λέγεσθαι.

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΩΝ ΗΘΙΚΩΝ [ΑΒ...?].

ΦΥΣΙΚΑ

ΜΕΓΑΣ ΔΙΑΚΟΣΜΟΣ [ΛΕΥΚΙΠΠΟΥ]

B 4b = Vol. Herc., Coll. alt. VIII, 58-62 fr. 1 (Crönert Kolotes S. 147)

γράφων [ὅτι ..... τὰ] αὐτὰ πρότε[ρον εἴρηται ἐν] τῷ Με[γ]άλω[ι διακόσμω]ι, ὃν φασιν εἶνα[ι Λευκίππου.] κάπ[ι] το[σ]οῦτο τὸ [τῶν ἄλλ]ων [ι]διοποιούμενος [ἐλέγχετ’ ο]ὐ μόνον ἐν τῷ[ι Μικρῷ δι]ακόσμωι τιθεῖ[ς ἅ] καὶ τῷ[ι Με]γάλωι κείται] ...
Vol. Herc., Coll. alt. VIII, 58–62 fr. 2, 6
Δημόκριτ[ο]ς.

ΜΙΚΡΟΣ ΔΙΑΚΟΣΜΟΣ

B 5 /1 = Diogenés Laertios, Vitae philosophorum IX, 41

γένονε δὲ τοῖς χρόνοις, ὡς αὐτὸς φησιν ἐν τῷ Μικρῷ διακόσμωι, νέος κατὰ πρεσβύτην Ἀναξαγόραν, ἔτεσιν αὐτοῦ νεώτερος τετραράκοντα. συντετάχθαι δὲ φησι τὸν Μικρὸν διάκοσμον ἔτεσιν ὕστερον τῆς Ἰλίου ἀλώσεως τριάκοντα καὶ ἑπτακοσίους.

B 5 /2 = Diogenés Laertios, Vitae philosophorum IX, 34

Φαβωρίνος δὲ φησιν ἐν Παντοδαπῇ ἱστορίᾳ λέγειν Δημόκριτον περὶ Ἀναξαγόρου, ὡς οὐκ εἶψαν αὐτοῦ αἰ δόξαι αἰ τε περὶ ἡλίου καὶ σελήνης, ἀλλὰ ἀρχαῖαι, τὸν δὲ ὑψηλοῦσθαι· διασύρειν τε αὐτοῦ τὰ περὶ τῆς διακοσμήσεως καὶ τοῦ νοῦ, ἐχθρῶς ἔχοντα πρὸς αὐτόν, ὅτι δὴ μὴ προσήκατο αὐτόν.

B 5 /3 = Diodóros, Bibliotheca historica I,7,1 - I,8,7

κατὰ γὰρ τὴν ἐξ ἀρχῆς τῶν ὄλων σύστασιν μίαν ἔχειν ἰδέαν οὐρανόν τε καὶ γῆν, μεμειγμένης αὐτῶν τῆς φύσεως· μετὰ δὲ ταῦτα διαστάντων τῶν σωμάτων ἀπ' ἀλλήλων τὸν μὲν κόσμον περιλαβεῖν ἅπασαν τὴν ὄρωμένην ἐν αὐτῷ σύνταξιν, τὸν δ' ἀέρα κινήσεως τυχεῖν συνεχοῦς καὶ τὸ μὲν πυρῶδες αὐτοῦ πρὸς τοὺς μετεωροτάτους τόπους συνδραμεῖν, ἀνωφεροῦς οὐσης τῆς τοιαύτης φύσεως διὰ τὴν κουφότητα· ἀφ' ἧς αἰτίας τὸν μὲν ἥλιον καὶ τὸ λοιπὸν πλῆθος τῶν ἄστρον ἐναποληφθῆναι τῆι πάσῃ δίνῃ· τὸ δὲ ἰλυῶδες καὶ θολερὸν μετὰ τῆς τῶν ὑγρῶν συγκρίσεως ἐπὶ ταῦτο καταστῆναι διὰ τὸ βάρος· (I,7,2) εἰλούμενον δ' ἐν ἑαυτῷ συνεχῶς καὶ συστρεφόμενον ἐκ μὲν τῶν ὑγρῶν τὴν θάλασσαν, ἐκ δὲ τῶν στερεμνιωτέρων ποιῆσαι τὴν γῆν πηλώδη καὶ παντελῶς ἀπαλήν. (I,7,3) ταύτην δὲ τὸ μὲν πρῶτον τοῦ περὶ τὸν ἥλιον πυρὸς καταλάμπσαντος πῆξιν λαβεῖν, ἔπειτα διὰ τὴν θερμασίαν ἀναζυμουμένης τῆς ἐπιφανείας συνοιδησαί τινα τῶν ὑγρῶν κατὰ πολλοὺς τόπους, καὶ γενέσθαι περὶ αὐτὰ σηπεδόνας ὑμέσι λεπτοῖς περιεχομένας· ὅπερ ἐν τοῖς ἔλεσι καὶ τοῖς λιμνάζουσι τῶν τόπων ἔτι καὶ νῦν ὄρασθαι γινόμενον, ἐπειδὴν τῆς χώρας κατεψυγμένης ἄφνω διάπυρος ὁ ἀήρ γένηται μὴ λαβὼν τὴν μεταβολὴν ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον. (I,7,4) ζωογονουμένων δὲ τῶν ὑγρῶν διὰ τῆς θερμασίας τὸν εἰρημένον τρόπον τὰς μὲν νύκτας λαμβάνειν αὐτίκα τὴν τροφήν ἐκ τῆς πιπτούσης ἀπὸ τοῦ περιέχοντος ὀμίχλης, τὰς δ' ἡμέρας ὑπὸ τοῦ καύματος στερεοῦσθαι· τὸ δ' ἔσχατον τῶν κυοφορουμένων τὴν τελείαν αὔξησιν λαμβανόντων καὶ τῶν ὑμένων διακαυθέντων τε καὶ περιοραγόντων ἀναφυῆναι παντοδαποὺς τύπους ζώων· (I,7,5) τούτων δὲ τὰ μὲν πλείστης θερμασίας κεκοινωνηκότα πρὸς τοὺς μετεώρους τόπους ἀπελθεῖν γινόμενα πτηνά, τὰ δὲ γεώδους ἀντεχόμενα συγκρίσεως ἐν τῆι τῶν ἔρπετῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐπιγείων τάξει καταριθμηθῆναι, τὰ δὲ φύσεως ὑγρᾶς μάλιστα μετεληφότα πρὸς τὸν ὁμογενῆ τρόπον συνδραμεῖν, ὀνομασθέντα πλωτά. τὴν δὲ γῆν αἰεὶ μᾶλλον στερεουμένην ὑπὸ τε τοῦ περὶ τὸν ἥλιον πυρὸς καὶ τῶν πνευμάτων τὸ τελευταῖον μηκέτι δύνασθαι μηδὲν τῶν μειζόνων ζωογονεῖν, ἀλλ' ἐκ τῆς πρὸς ἄλληλα μίξεως ἕκαστα γεννᾶσθαι τῶν ἐμψύχων.

(I,8,1) καὶ περὶ μὲν τῆς πρώτης τῶν ὄλων γενέσεως τοιαῦτα παρελήφαμεν, τοὺς δὲ ἐξ ἀρχῆς γεννηθέντας τῶν ἀνθρώπων φασὶν ἐν ἀτάκτῳ καὶ θηριώδει βίῳ καθεστῶτας σποράδην ἐπὶ τὰς νομὰς ἐξιέναι καὶ προσφέρεσθαι τῆς τε βοτάνης τὴν προσηνεστάτην καὶ τοὺς αὐτομάτους ἀπὸ τῶν δένδρων καρπούς. (I,8,2) καὶ πολεμουμένους μὲν ὑπὸ τῶν θηρίων ἀλλήλοις βοηθεῖν ὑπὸ τοῦ συμφέροντος διδασκομένους, ἀθροιζομένους δὲ διὰ τὸν φόβον ἐπιγινώσκειν ἐκ τοῦ κατὰ μικρὸν

τοὺς ἀλλήλων τύπους. (I,8,3) τῆς φωνῆς δ' ἀσήμου καὶ συγκεχυμένης οὐσης ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον διαρθρῶν τὰς λέξεις, καὶ πρὸς ἀλλήλους τιθέντας σύμβολα περὶ ἐκάστου τῶν ὑποκειμένων γνώριμον σφίσιν αὐτοῖς ποιῆσαι τὴν περὶ ἀπάντων ἐρμηνείαν. (I,8,4) τοιούτων δὲ συστημάτων γινομένων καθ' ἅπασαν τὴν οἰκουμένην, οὐχ ὁμόφωνον πάντας ἔχειν τὴν διάλεκτον, ἐκάστων ὡς ἔτυχε συνταξάντων τὰς λέξεις· διὸ καὶ παντοίους τε ὑπάρξει χαρακτῆρας διαλέκτων καὶ τὰ πρῶτα γενόμενα συστήματα τῶν ἀπάντων ἐθνῶν ἀρχέγονα γενέσθαι. (I,8,5) τοὺς οὖν πρῶτους τῶν ἀνθρώπων μηδενὸς τῶν πρὸς βίον χρησίμων εὐρημένου ἐπιπόνως διάγειν, γυμνοὺς μὲν ἐσθῆτος ὄντας, οἰκήσεως τε καὶ πυρὸς ἀήθεις, τροφῆς δ' ἡμέρου παντελῶς ἀνεγνωστοί. (I,8,6) καὶ γὰρ τὴν συγκομιδὴν τῆς ἀγρίας τροφῆς ἀγνοοῦντας μηδεμίαν τῶν καρπῶν εἰς τὰς ἐνδείας ποιῆσθαι παράθεσιν· διὸ καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἀπόλλυσθαι κατὰ τοὺς χειμῶνας διὰ τε τὸ ψῦχος καὶ τὴν σπάνιν τῆς τροφῆς. (I,8,7) ἐκ δὲ τούτου κατ' ὀλίγον ὑπὸ τῆς πείρας διδασκομένους εἰς τε τὰ σπήλαια καταφεύγειν ἐν τῷ χειμῶνι καὶ τῶν καρπῶν τοὺς φυλάττεσθαι δυναμένους ἀποτίθεσθαι. γνωσθέντος δὲ τοῦ πυρὸς καὶ τῶν ἄλλων τῶν χρησίμων κατὰ μικρὸν καὶ τὰς τέχνας εὐρεθῆναι καὶ τᾶλλα τὰ δυνάμενα τὸν κοινὸν βίον ὠφελῆσαι. καθόλου γὰρ πάντων τὴν χρεῖαν αὐτὴν διδάσκαλον γενέσθαι τοῖς ἀνθρώποις, ὑφηγουμένην οἰκείως τὴν ἐκάστου μάθησιν εὐφυεῖ ζώῳ καὶ συνεργοῦς ἔχοντι πρὸς ἅπαντα χεῖρας καὶ λόγον καὶ ψυχῆς ἀγχίνοιαν.

B 5 /4 = Hermippos (Ióannés Catrares), De astrolog. II, 1, 4-13; p. 33, 15 Kroll

πρῶτον δὲ τὰς τε ὑπερκοσμίους τε καὶ ἐγκοσμίους δυνάμεις συστησάμενος, εἶθ' οὕτως οὐρανόν τε καὶ γῆν πλάνητάς τε καὶ τοὺς ἀπλανεῖς τῶν ἀστέρων δημιουργεῖ μήτε χρόνου μήθ' ἐτέρωθεν ὕλης προσδεθῆεις· καὶ τούτων ἐκάστω τὸν οἰκεῖον τόπον, ὡς ἐξ ἀρχῆς ὑπεθέμεθα, ἀποδοὺς κινεῖ τὴν προσήκουσαν κίνησιν. οὕτω δὲ οὐρανός τε καὶ οἱ λάνητες ἐναντίως τὴν ἄληκτον φορὰν ἤρξαντο φέρεσθαι. (5) γῆ δὲ (p. 34) τῷ ὕδατι συμμιγῆς, οὗ μὲν πλέον ὑπ' αὐτοῦ ἐπιέζετο, βαθεῖά τε καὶ κοίλη ἐγένετο, οὗ δὲ οὐδὲν ἢ ὀλίγον ἐπῆν, τὰ ὄρη ἐλείπετο. (6) ἀλλ' ἐπεὶ τὸ ὕδωρ ἐπὶ γῆς τὴν οἰκείαν χώραν ἐπέλαβεν, αὕτη δὲ διάβροχος οὖσα τὴν οἰκείαν μορφὴν ὑπὸ τοῦ ἡλίου προσβάλλοντος καὶ πρὸς τὸ ξηρότερον μεθιστάντος κατὰ μικρὸν ἀπελάμβανε, φύονται δὲ πρῶτον οὕτω δένδρα τε καὶ φυτὰ καὶ τινες ὑμένες ἐοικότες πομφόλυξιν, αἱ δὲ μεθ' ἡμέραν μὲν ὑπὸ τοῦ ἡλίου ιαθερμαίνόμεναι, νύκτωρ δὲ ὑπὸ τῆς σελήνης καὶ τῶν ἄλλων ἀστέρων περιθαλπόμενα χρόνῳ διαρραγεῖσαι τὰ ζῶια ἀπέτεκον. (7) τούτων δὲ τὰ μὲν ἱκανὴν εἰληφότα πέψιν ἄρρενά τε καὶ θερμότερα γέγονε, τὰ δὲ τούναντίον ὑποστάντα ἐνδείαι θερμῆς πρὸς τὸ θῆλυ μετεσκεύασται.

(8) καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν γῆν ὕδατι σύμμικτον συστήσασθαι τὴν ἀρχὴν ζῶιά τε καὶ φυτὰ κατὰ νοῦν τῷ δημιουργῶι· ἐν μὲν γὰρ τῷ ὕδατι συνέχεσθαι εἰκὸς πνεῦμα, ἐν δὲ τούτῳ θερμότητα ψυχικὴν, δηλοῦσι δὲ καὶ τὰ γινόμενα ζῶια ἐν τοῖς τῆς γῆς χηραμοῖς καὶ ἔτι τὰ ἀπὸ σήψεως· ἅ πάντα καίπερ οὕτω συστάντα θαυμασίαν ἐμφαίνει τὴν σφῶν αὐτῶν καθάπαξ διάπλασιν. (9) ἀλλ' οὐδὲ μὴν οὐδὲ τοῦτ' οἶμαι ἀπορήσαι τις ἂν, εἰ μὴ καὶ νῦν οὕτω συνίστασθαι δύναιτο· οὔτε γὰρ ἡ γῆ ἔτι ὁμοίως ἂν συνανακραθείη τῷ ὕδατι, οὔθ' οἱ ἀστέρες ἐν τοῖς αὐτοῖς συνέλθοιεν σχήμασι. (10) τὸ γὰρ γίνεσθαι πῃ μέχρι τοῦ νῦν, ὡς λόγος αἰρεῖ, παραλείπω· πλὴν ὥσπερ τοῦνδόσιμον ἐξ ἐκείνου παραλαβοῦσα ζῶια μὲν μέγεθος ἔχοντα οὐκέτι φύειν οἶα τ' ἐστί, βοτάνας δὲ καὶ δένδρα καὶ φυτὰ καὶ καρπούς, καὶ τὰ ζῶια σχεδὸν νεκρωθέντα καὶ παγέντα τῷ ψύχει θέρμης τε καὶ ὥμης ἐμπίπλαται. (11) τῶν δὲ ζώων, ὡς καὶ πρότερον εἴρηται, οὐχ ὁμοία τις ἢ κρᾶσις ἐγένετο· ἀλλ' ὅσα μὲν πλείστου τοῦ γεώδους μετέσχε, φυτὰ τε καὶ δένδρα γέγονε πρὸς τῇ γῆι κάτω ἐρριζωμένην τὴν κεφαλὴν ἔχοντα, τοσοῦτον τῶν ἀναιμοτέρων καὶ ἀπόδων ζώων διαφέροντα, παρ' ὅσον ἐκεῖνα ἔξω γῆς ταύτην κινούμενα φέρουσιν· ὅσα δὲ τοῦ ὑγροῦ, τὴν καθ' ὕδατος λῆξιν ἠσπᾶσαντο, ἐπίσης ἐκείνοις σχεδὸν διακείμενα. (12) οἷς δὲ τοῦ γεώδους καὶ θερμοῦ μᾶλλον μέτεστι, ταῦτα χερσαῖα ἂν εἴη· καὶ ὅσα δὲ τοῦ ἀερώδους καὶ θερμοῦ μετέσχε μᾶλλον, πτηνά, τὰ μὲν εὐθὺ τοῦ ὅλου σώματος, τὰ δ' ὑπὲρ αὐτὸ τὴν κεφαλὴν ἴσχοντα, κατὰ λόγον τῆς αὐτῶν κράσεως. (13) καὶ τούτων μᾶλλον ὁ ἄνθρωπος μετασχὼν θερμοῦ φαίνεται καθαρωτέρας οὔσης τῆς ὕλης, ἀφ' ἧς τὸ σῶμά οἱ συνέστη, καὶ δεκτικῆς [μᾶλλον] τοῦ θερμοῦ· ὥστε δι' αὐτὸ τοῦτο καὶ μόνος τῶν ἄλλων ζώων γίνεται τὸ σχῆμα ὀρθὸς καὶ πρὸς ὀλίγον γῆς ἄπτεται ἐρρῦη δέ τι καὶ θειότερον εἰς αὐτόν, καθ' ὃ νοῦ καὶ λόγου καὶ διανοίας μετέσχε καὶ τὰ ὄντα ἀνηρευνήσατο.

B 5 /5 = Tzetzés, Schol. in Hesiod. (Gaisford, Poet. gr. min. III, 58)

φασὶν Ἑλληγες ὅσοι τὸν κόσμον γεννητὸν εἶναι λέγουσιν, ὅτι μετὰ τὸ διαρραγῆναι τὸ ἔρεβος καὶ τὸν ἀέρα συστήναι καὶ ὑποστήναι τὴν γῆν πηλώδη καὶ παντελῶς ἀπαλὴν σηπεδονώδεις καὶ πομφολυγώδεις ὑμένας ἐκ ταύτης ἀναδοθῆναι ὧν ὑπὸ τοῦ ἡλίου θερμαινομένων ἡμέρας, νυκτὸς δὲ τρεφομένων ταῖς σεληναίαις ὑγρότησιν καὶ μετὰ τὴν αὐξησιν ἐκραγέντων ἀνθρώπους συνέβη γενέσθαι καὶ παντοίων ζώων ἰδέας πρὸς τὴν στοιχειακὴν ἐπικράτειαν, τὴν ὑδατώδη φημί καὶ πυρώδη καὶ γεώδη καὶ ἀερώδη. κατεξικμασθείσης δὲ τῆς γῆς ὑφ' ἡλίου καὶ μηκέτι γεννᾶν δυναμένης ἐξ ἀλληλογονίας φασὶ τὴν γέννησιν γενέσθαι. ὅτι δὲ ζῶια γεννᾶν οἶδεν ἡ γῆ, δεικνύουσι πολλαχόθεν καὶ ἐκ τῶν ἐν Θηβαΐδι τῇ Αἰγυπτία

γεννωμένων μυῶν μετὰ τὴν τοῦ Νείλου τῆς ἀναβάσεως ὑποχώρησιν. οἱ τότε δὲ τῶν ἀνθρώπων ἀπλότητος ὄντες καὶ ἀπειρίας ἀνάμεστοι οὐδεμίαν οὔτε τέχνην οὔτε γεωργίαν ἐπίσταντο οὔτ' ἄλλο οὐδέν, οὔτε ὅ τι ἐστὶ νόσος ἢ θάνατος ἐπεγίνωσκον, ἀλλ' ὡς ἐπὶ κοῖτον ἐπὶ τὴν γῆν πίπτοντες ἀπέψυχον οὐκ εἰδότες ὁ πάσχουσι φιλαλληλίαν δὲ μόνον ἀσκοῦντες ἀγελαῖον διέζων τὸν βίον δίκην ποιμνίων ἐπὶ νομᾶς ἐξιόντες καὶ τοῖς ἀκροδρύοις κοινῶς καὶ τοῖς λαχάνοις τρεφόμενοι. καὶ ἀλλήλοις κατὰ θηρίων προσεβοήθουν καὶ συνεμάχοντο γυμνοὶ γυμναῖς ταῖς χερσί· γυμνοὶ δὲ οὕτω τυγχάνοντες καὶ σκέπης καὶ χρημάτων ὄντες ἐπιδεεῖς καὶ μηδὲ καρπούς καὶ ἀκρόδρυα πρὸς ἀποθήκας συναγαγεῖν εἰδότες, ἀλλὰ μόνην ἐσθίοντες τροφήν τὴν ἐφήμερον χειμῶνος γεγονότος πολλοὶ διεφθείροντο. λοιπὸν κατὰ μικρὸν τὴν ἀνάγκην σχόντες διδάσκαλον τὰ κοῖλα τῶν δένδρων καὶ τὰ δασέα καὶ τὰς σχισμὰς τῶν πετρῶν καὶ τὰ σπήλαια ὑπεδύοντο καὶ τοὺς καρπῶν δυναμένους φυλάττεσθαι μόλις γνωρίζαντες καὶ ἅπαξ αὐτοὺς συναγείραντες ἐν τοῖς σπηλαίοις ἐναπετίθεντο, καὶ τούτοις ἐτρέφοντο δι' ὅλου ἐνιαυτοῦ. τοιαύτη συζῶντες τῆι εἰμαρμένῃ βίον ἀπλοῦν καὶ ἀπέριττον καὶ φιλάλληλον εἶχον δίχα πυρὸς ἐπιγνώσεως, οὐ βασιλεῖς, οὐκ ἄρχοντας, οὐ δεσπότας κεκτημένοι, οὐ στρατείας, οὐ βίας, οὐχ ἄρπαγὰς, ἀλλὰ φιλαλληλίαν μόνον καὶ τὸν ἐλεύθερον καὶ ἀπέριττον τοῦτον βίον ζῆν εἰδότες. ἐπεὶ δὲ προμηθέστεροι γεγονότες καὶ προβουλευτικώτεροι τὸ πῦρ ἐφεῦρον, καὶ θερμότερων, ἤγουν πανουργοτέρων, πραγμάτων ὠρέχθησαν καὶ τὴν τοῦ ἀπερίττου καὶ ἐλευθέρου βίου μετέστρεψαν διαγωγὴν καὶ εἰμαρμένην, δι' ὧν ὁ κόσμος κοσμεῖται καὶ τὰ ἡδέα ἡμῖν καὶ τερπνὰ καὶ ἀβρότατα γίνεται δίκην γυναικὸς ἡμᾶς καταθέλοντα καὶ τρυφερωτέρους ἀπεργαζόμενα, ὃ καλεῖ πλάσιν γυναικὸς ὁ ποιητής.

B 5a - B 5i

ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΛΑΝΗΤΩΝ

ΠΕΡΙ ΦΥΣΕΩΣ Α [ἢ ΠΕΡΙ ΚΟΣΜΟΥ ΦΥΣΙΟΣ]

ΠΕΡΙ ΦΥΣΕΩΣ Β ἢ ΠΕΡΙ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΦΥΣΙΟΣ ἢ ΠΕΡΙ ΣΑΡΚΟΣ

ΠΕΡΙ ΝΟΥ [ΛΕΥΚΙΠΠΟΥ]

ΠΕΡΙ ΑΙΣΘΗΣΙΩΝ

ΠΕΡΙ ΧΥΜΩΝ

ΠΕΡΙ ΧΡΩΩΝ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΑΦΕΡΟΝΤΩΝ ΡΥΣΜΩΝ [ἢ ΠΕΡΙ ΙΔΕΩΝ]

B 6 = Sexos Empeirikos, Adversus mathematicos VII, 137

ἐν δὲ τῷ Περί ιδεῶν·

γινώσκειν τε χρῆ, φησίν, ἄνθρωπον τῷδε τῷ κανόνι, ὅτι ἐτεῆς ἀπήλλακται.

B 7 = Sexos Empeirikos, Adversus mathematicos VII, 137

καὶ πάλιν·

δηλοῖ μὲν δὴ καὶ οὗτος ὁ λόγος, ὅτι ἐτεῆι οὐδὲν ἴσμεν περὶ οὐδενός, ἀλλ' ἐπιρυσμὴ ἐκάστοισιν ἢ δόξισ.

B 8 = Sexos Empeirikos, Adversus mathematicos VII, 137

καὶ ἔτι·

καίτοι δηλὸν ἔσται, ὅτι ἐτεῆι οἷον ἕκαστον γινώσκειν ἐν ἀπόρῳ ἐστί.

B 8a - 8b

ΠΕΡΙ ΑΜΕΙΨΙΡΥΣΜΙΩΝ

ΚΡΑΤΥΝΤΗΡΙΑ

B 9 = Sexos Empeirikos, Adversus mathematicos VII, 135-136

Δημόκριτος δὲ ὅτε μὲν ἀναιρεῖ τὰ φαινόμενα ταῖς αἰσθήσεσι καὶ τούτων λέγει μηδὲν φαίνεσθαι κατ' ἀλήθειαν, ἀλλὰ μόνον κατὰ δόξαν, ἀληθές δὲ ἐν τοῖς οὖσιν ὑπάρχειν τὸ ἀτόμους εἶναι καὶ κενόν·

νόμῳ γὰρ φησι γλυκύ, (καὶ) νόμῳ πικρόν, νόμῳ θερμόν, νόμῳ ψυχρόν, νόμῳ χροῖή, ἐτεῆι δὲ ἄτομα καὶ κενόν (= B 125) (ὅπερ [ἔστι]· νομίζεται μὲν εἶναι καὶ δοξάζεται τὰ αἰσθητά, οὐκ ἔστι δὲ κατ' ἀλήθειαν ταῦτα, ἀλλὰ τὰ ἄτομα μόνον καὶ τὸ κενόν).

(136) ἐν δὲ τοῖς Κρατυνηρίοις, καίπερ ὑπεσχημένος ταῖς αἰσθήσεσι τὸ κράτος τῆς πίστεως ἀναθεῖναι, οὐδὲν ἦττον εὐρίσκεται τούτων καταδικάζων. φησὶ γάρ· ἡμεῖς δὲ τῷ μὲν ἐόντι οὐδὲν ἀτρεκές συνίμεν, μεταπίπτον δὲ κατὰ τε σώματος διαθήκην καὶ τῶν ἐπεισιόντων καὶ τῶν ἀντιστηριζόντων.

B 10 = Sexos Empeirikos, Adversus mathematicos VII, 136

καὶ πάλιν φησίν·

ἐτεῆι μὲν νυν ὅτι οἷον ἕκαστον ἔστιν [ἦ] οὐκ ἔστιν οὐ συνίμεν, πολλαχῆ δεδήλωται.

B 10a

ΠΕΡΙ ΕΙΔΩΛΩΝ ἢ ΠΕΡΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ (?)

B 10b /1

ΠΕΡΙ ΛΟΓΙΚΩΝ ἢ ΚΑΝΩΝ ΑΒΓ

B 10b /2 = Erikyros, Περὶ κριτηρίου ἢ Κανών, in: Diogenés Laertios X, 27; Sextos Empeirikos VIII, 327:

οἱ μὲν δογματικοὶ τῶν φιλοσόφων ... τιθέασιν αὐτήν [τὴν ἀπόδειξιν], οἱ δὲ Ἐμπειρικοὶ ἀναιροῦσιν, τάχα δὲ καὶ Δημόκριτος· ἰσχυρῶς γὰρ αὐτῇ διὰ τῶν Κανόνων ἀντεῖρηκεν.

B 11 = Sextos Empeirikos, Adversus mathematicos VII, 138-139

ἐν δὲ τοῖς Κανόσι δύο φησὶν εἶναι γνώσεις· τὴν μὲν διὰ τῶν αἰσθήσεων τὴν δὲ διὰ τῆς διανοίας, ὧν τὴν μὲν διὰ τῆς διανοίας γνησίην καλεῖ προσμαρτυρῶν αὐτῇ τὸ πιστὸν εἰς ἀληθείας κρίσιν, τὴν δὲ διὰ τῶν αἰσθήσεων σκοτίνην ὀνομάζει ἀφαιρούμενος αὐτῆς τὸ πρὸς διάγνωσιν τοῦ ἀληθοῦς ἀπλανές. (139) λέγει δὲ κατὰ λέξιν·

γνώμης δὲ δύο εἰσὶν ἰδέαι, ἡ μὲν γνησίη, ἡ δὲ σκοτίη· καὶ σκοτίης μὲν τάδε σύμπαντα, ὄψις, ἀκοή, ὁδμή, γεῦσις, ψαῦσις. ἡ δὲ γνησίη, ἀποκεκριμένη δὲ ταύτης. εἶτα προκρίνων τῆς σκοτίης τὴν γνησίην ἐπιφέρει λέγων·

ὅταν ἡ σκοτίη μηκέτι δύνηται μήτε ὀρῆν ἐπ' ἔλαττον μήτε ἀκούειν μήτε ὀδμᾶσθαι μήτε γεύεσθαι μήτε ἐν τῇ ψαύσει αἰσθάνεσθαι, ἀλλ' ἐπὶ λεπτότερον [δέημι ζητεῖν, τότε ἐπιγίνεται ἡ γνησίη ἅτε ὄργανον ἔχουσα τοῦ νῶσαι λεπτότερον].

B 11cfr = Hippokratés, De arte 11

ὅσα γὰρ τὴν τῶν ὀμμάτων ὄψιν ἐκφεύγει, ταῦτα τῇ τῆς γνώμης ὄψει κεκράτηται.

B 11a - B 11r

ΑΠΟΡΗΜΑΤΩΝ [ΑΒ... ?]

ΑΣΥΝΤΑΚΤΑ

ΑΙΤΙΑΙ ΟΥΡΑΝΙΑΙ

ΑΙΤΙΑΙ ΑΕΡΙΟΙ

ΑΙΤΙΑΙ ΕΠΙΠΕΔΟΙ

ΑΙΤΙΑΙ ΠΕΡΙ ΠΥΡΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝ ΠΥΡΙ

ΑΙΤΙΑΙ ΠΕΡΙ ΦΩΝΩΝ

ΑΙΤΙΑΙ ΠΕΡΙ ΣΠΕΡΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΦΥΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΡΠΩΝ

ΑΙΤΙΑΙ ΠΕΡΙ ΖΩΙΩΝ ΑΒΓ
 ΑΙΤΙΑΙ ΣΥΜΜΕΙΚΤΟΙ
 ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΛΙΘΟΥ
 ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ
 ΠΕΡΙ ΔΙΑΦΟΡΗΣ ΓΝΩΜΗΣ ἢ ΠΕΡΙ ΨΑΥΣΙΟΣ ΚΥΚΛΟΥ
 ΚΑΙ ΣΦΑΙΡΗΣ
 ΠΕΡΙ ΓΕΩΜΕΤΡΙΗΣ
 ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΩΝ [ΑΒ ?]
 ΑΡΙΘΜΟΙ
 ΠΕΡΙ ΑΛΟΓΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ ΚΑΙ ΝΑΣΤΩΝ ΑΒ
 ΕΚΠΕΤΑΣΜΑΤΑ
 ΜΕΓΑΣ ΕΝΙΑΥΤΟΣ ἢ ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΗ. ΠΑΡΑΠΗΓΜΑ

B 12 = Censorinus 18, 8
 est et Philolai annus (Filoláos A 22) ... et Democriti ex annis LXXXII cum intercalariis
 [mensibus)] perinde viginti octo.

B 13 = Apollón., De pronomibus, p. 65, 15 Schneid.
 καὶ Φερεκύδης ἐν τῇ Θεολογίᾳ (Ferekýdés B 10) καὶ ἔτι Δημόκριτος, ἐν τοῖς Περὶ
 ἀστρονομίας καὶ ἐν τοῖς ὑπολειπομένοις συντάγμασι συνεχέστερον χρῶνται τῇ
 ἐμεῦ καὶ ἔτι τῇ ἐμέο.

B 14, 1 /1 = Vitruvius IX, 6, 3
 de naturalibus autem rebus Thales Milesius, Anaxagoras Clazomenius, Pythagoras Samius,
 Xenophanes Colophonius, Democritus Abderites rationes, quibus eae res natura rerum
 gubernarentur quemadmodumcumque effectus habeant, excogitatas reliquerunt. quorum inventa
 secuti siderum [ortus] et occasus tempestatumque significatus Eudoxus, Euctemon, Callippus,
 Meto, Philippus, Hipparchus, Aratus ceterique ex astrologia parapegmatorum disciplinis
 invenerunt et eas posteris explicatas reliquerunt.

B 14, 1 /2 = Vitruvius IX, 6, 3
 quae figurata conformataque sunt siderum in mundo simulacra natura divinaque mente designata,
 ut Democrito physico placuit, exposui, sed tantum ea quorum ortus et occasus possumus
 animadvertere et oculis contueri.

B 14, 2 /1 = Eudoxos, Ars astronom. coll. 22, 21 (p. 25 Blass)
 Εὐδόξωι Δημοκρίτῳι χειμερῖναι τροπαὶ ἀθὺρ ὅτῃ μὲν κ ὅτῃ δὲ ιθ.

B 14, 2 /2 = Eudoxos, *Ars astronom.* coll. 23, 3

ἀπὸ ἰσημερίας μεθωπωρινῆς ἐπὶ χειμερινὰς τροπὰς Εὐδόξωι ἡμέραι $\zeta\beta$, Δημοκρίτωι ἡμέραι $\zeta\alpha$ ..., ἀπὸ τροπῶν χειμερινῶν εἰς ἰσημερίαν ἑαρινὴν Εὐδόξωι καὶ Δ^{ν} ωι ἡμέραι $\zeta\alpha$, Εὐκτῆμονι $\zeta\beta$.

B 14, 3 /1 = Pseudo-Geminos, *Isag.*, p. 218, 14 Manit.

ἐν δὲ τῇ δ ἡμέραι Δημοκρίτωι Πλειάδες δύνουσιν ἅμα ἠοῖ· ἄνεμοι χειμέριοι ὡς τὰ πολλὰ καὶ ψύχη ἤδη καὶ πάχνη ἐπιπνεῖν φιλεῖ· φυλλορροεῖν ἄρχεται τὰ δένδρα μάλιστα.

B 14, 3 /2 = Pseudo-Geminos, *Isag.*, p. 220, 5

ἐν δὲ τῇ ιγ Δημοκρίτωι Λύρα ἐπιτέλλει ἅμα ἡλίωι ἀνίσχοντι· καὶ ὁ ἀῆρ χειμέριος γίνεται ὡς ἐπὶ τὰ πολλὰ.

B 14, 3 /3 = Pseudo-Geminos, *Isag.*, p. 222, 9

ἐν δὲ τῇ ις Δημοκρίτωι Ἄετος ἐπιτέλλει ἅμα ἡλίωι καὶ ἐπισημαίνειν φιλεῖ βροντῇ καὶ ἀστραπῇ καὶ ὕδατι ἢ ἀνέμωι ἢ ἀμφοτέρωι ὡς ἐπὶ τὰ πολλὰ.

B 14, 3 /4 = Pseudo-Geminos, *Isag.*, p. 224, 5

ἐν δὲ τῇ ιβ Δημοκρίτωι νότος πνεῖ ὡς [ἐπὶ τὰ πολλὰ].

B 14, 3 /5 = Pseudo-Geminos, *Isag.*, p. 224, 22

ἐν δὲ τῇ γ Εὐκτῆμονι ὑετία. Δημοκρίτωι ἄλογχος, χειμῶν.

B 14, 3 /6 = Pseudo-Geminos, *Isag.*, p. 226, 4

ἐν δὲ τῇ ις Δημοκρίτωι ζέφυρος πνεῖν ἄρχεται καὶ παραμένει. ἡμέραι γ καὶ μ ἀπὸ τροπῶν.

B 14, 3 /7 = Pseudo-Geminos, *Isag.*, p. 226, 15

ἐν δὲ τῇ δ Δ^{ν} ωι ποικίλαι ἡμέραι γίνονται ἀλκνονίδες καλούμεναι.

B 14, 3 /8 = Pseudo-Geminos, *Isag.*, p. 226, 23

ἐν δὲ τῇ ιδ Δ^{ν} ωι ἄνεμοι πνέουσι ψυχροί, οἱ ὄρνιθῖαι καλούμενοι, ἡμέρας μάλιστα ἑννέα.

B 14, 3 /9 = Pseudo-Geminus, Isag., p. 228, 23

Δημοκριτωι Πλειάδες κρύπτονται ἄμα ἡλίωι ἀνίσχοντι καὶ ἀφανεῖς γίνονται νύκτας μ.

B 14, 3 /10 = Pseudo-Geminus, Isag., p. 232, 16

ἐν δὲ τῆι ι Δημοκριτωι ὕδωρ γίνεται.

B 14, 3 /11 = Pseudo-Geminus, Isag., p. 232, 21

ἐν δὲ τῆι κθ Δημοκριτωι ἄρχεται Ὁρίων ἐπιτέλλειν καὶ φιλεῖ ἐπισημαίνειν ἐπ' αὐτῶι.

B 14, 4 /1 = Plinius, Naturalis historia XVIII, 231

Democritus talem futuram hiemem arbitratur qualis fuerit brumae dies et circa eum terni, item solstitio aestatem. (Cfr. Theophrastos q. f. de sign. 57.)

B 14, 4 /2 = Plinius, Natur. histor. XVIII, 312

dein consentiunt, quod est rarum, Philippus ... Democritus, Eudoxus IV Kal. Oct. (28. 9.) Capellam matutino exoriri et III Kal. (29. 9.) Haedos.

B 14, 5 = Schol. Apoll. Rhod. B 1098

(‘Ζεὺς δ’ ἀνέμου βορέαο μένος κίνησεν ἀῆναι, ὕδατι σημαίνων διερῆν ὁδὸν Ἄρκτούροιο’) τοῦτο δὲ ἔφη, ἐπεὶ κατὰ τὴν ἐπιτολὴν τοῦ Ἄρκτούρου σφοδροὶ καταχέονται ὄμβροι, ὥς φησι Δημόκριτος ἐν τῶι Περὶ ἀστρονομίας καὶ Ἄρατος (Phaenom. 745).

B 14, 6 = Clodii Calend., in: Lydus, De ost., ed. Wachsm. 2; p. 157, 18

καὶ ταῦτα μὲν ὁ Κλώδιος ἐκ τῶν παρὰ Θούσκοις ἱερῶν πρὸς Λέξιν· καὶ οὐκ αὐτὸς μόνος, ἀλλὰ μὴν καὶ Εὐδοξός τε ὁ πολὺς, Δημόκριτος πρῶτος αὐτῶν, Βάρρων τε ὁ Ῥωμαῖος (...).

B 14, 7 /1 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 275, 1

καὶ τούτων ἀνέγραψα τὰς ἐπισημασίας καὶ κατέταξα κατὰ τε Αἰγυπτίους καὶ Δοσίθεον ... Δημόκριτον. τούτων δὲ Αἰγύπτιοι ἐτήρησαν παρ' ἡμῖν ... Δημόκριτος ἐν Μακεδονίαι καὶ Θράκῃ. διὸ δὴ μάλιστα ἄν τις ἐφαρμόζοι τὰς μὲν τῶν Αἰγυπτίων ἐπισημασίας ταῖς περὶ τοῦτον τὸν παράλληλον χώραις, ... τὰς δὲ Δημοκρίτου ..., καθ' ὃν ἡ μεγίστη τῶν ἡμερῶν ὠρῶν ἐστὶν ἰσημερινῶν ιε.

B 14, 7 /2 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 213, 19 Thoth
ιζ ... Δημόκριτος Ἀβδηρίτη [ἐπισημαίνει καὶ] χειλιδῶν ἀφανίζεται.

B 14, 7 /3 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 215, 18
Thoth κθ Δημόκριτος ὑετὸς καὶ ἀνέμων ἀταξία.

B 14, 7 /4 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 217, 12
Phaophi η Δημόκριτος χειμάζει· σπόρου ὥρα.

B 14, 7 /5 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 220, 13
Athyr β Δημόκριτος ψύχη ἢ πάχνη.

B 14, 7 /5 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 223, 14
Athyr ιζ Δημόκριτος χειμῶν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν.

B 14, 7 /6 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 227, 5
Choiak α Δημόκριτος ὁ οὐρανὸς ταραχώδης καὶ ἡ θάλασσα ὡς τὰ πολλά.

B 14, 7 /7 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 229, 10
Choiak θ Δημόκριτος χειμῶν.

B 14, 7 /8 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 230, 11
Choiak ιδ Δημόκριτος βρονταί, ἀστραπαί, ὕδωρ, ἀνεμοί.

B 14, 7 /9 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 233, 8
Tybi α Δημόκριτος μέγας χειμῶν.

B 14, 7 /10 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 233, 15
Tybi γ Δημόκριτος ἐπισημαίνει.

B 14, 7 /11 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 234, 17
Tybi θ Δημόκριτος νότος ὡς τὰ πολλά.

B 14, 7 /12 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 237, 17
Tybi κε Δημόκριτος ἐφύει.

B 14, 7 /13 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 238, 6
Tybi κθ Δημόκριτος μέγας χειμών.

B 14, 7 /14 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 240, 12
Mechir ιβ Δημόκριτος ζέφυρος ἄρχεται πνεῖν.

B 14, 7 /15 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 241, 6
Mechir ιδ Δημόκριτος ζέφυρος πνεῖ.

B 14, 7 /16 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 243, 5
Mechir λ Δημόκριτος ποικίλαι ἡμέραι αἱ καλούμεναι ἄλκωνίδες.

B 14, 7 /17 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 245, 1
Phamenoth ια Δημόκριτος ἄνεμοι ψυχροί ὀρνιθία ἐπὶ ἡμέρας θ.

B 14, 7 /18 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 246, 16
Phamenoth κβ Δημόκριτος ἐπισημαίνει, ἄνεμος ψυχρός.

B 14, 7 /19 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 247, 18
Pharmuthi α Δημόκριτος ἐπισημαίνει.

B 14, 7 /20 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 252, 2
Pharmuthi κθ Δημόκριτος ἐπισημαίνει.

B 14, 7 /21 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 258, 10
Payni γ Δημόκριτος ὑετία.

B 14, 7 /22 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 259, 9
Payni θ Δημόκριτος ὕδωρ ἐπιγίνεται.

B 14, 7 /23 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 262, 19
Payni κη Δημόκριτος ἐπισημαίνει.

B 14, 7 /24 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 263, 18
Eriphi δ Δημόκριτος ζέφυρος καὶ ὕδωρ ἑῶιον, εἶτα βορέαι πρόδρομοι ἐπὶ ἡμέρας ζ.

B 14, 7 /25 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 267, 4
Εἰρηὶ κβ Δημόκριτος ὕδωρ, καταιγίδες.

B 14, 7 /26 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 268, 21
Mesori β Δημόκριτος, Ἴππάρχῳ νότος καὶ καῦμα.

B 14, 7 /27 = Ptolemaios, Apparit. epileg. ebenda; p. 271, 22
Mesori κς Δημόκριτος ἐπισημαίνει ὕδασι καὶ ἀνέμοις.

B 14, 8 /1 = Ióannés Lydos, De mens. IV, 16; p. 78, 15 Wunsch
Δημόκριτος δὲ τὸν λίβα μετὰ ὄμβρου φησὶ γίνεσθαι.

B 14, 8 /2 = Ióannés Lydos, De mens. IV, 16; p. 79, 5
Δημόκριτος λέγει δύεσθαι τὸν Δελφῖνα καὶ τροπὴν ὡς ἐπὶ πολὺ γίνεσθαι.

B 14, 8 /3 = Ióannés Lydos, De mens. IV, 16; p. 79, 16
Δημόκριτος ἄνεμον λίβα πνεῦσαι λέγει.

B 14, 8 /4 = Ióannés Lydos, De mens. IV, 16; p. 109, 3
ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῶν Βακχαναλίῳν Δημόκριτος δύεσθαι τοὺς Ἴχθύας λέγει.

B 14, 8 /5 = Ióannés Lydos, De mens. IV, 16; p. 159, 16
ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ὁ Δημόκριτος λέγει ἐναλλαγὴν ἀνέμων συμβαίνειν καὶ βροχῆς ἐπικράτειαν.

B 14, 8 /6 = Ióannés Lydos, De mens. IV, 16; p. 163, 10
ὁ Δημόκριτος τοὺς Ἐρίφους ἀνίσχειν καὶ βορρᾶν πνεῖν δισχυρίζεται.

B 14, 8 /7 = Ióannés Lydos, De mens. IV, 16; p. 169, 3
ὁ Δημόκριτος λέγει τὸν ἥλιον [ἐν] Τοξότηι γίνεσθαι.

B 14a - B 14c

ΑΜΙΛΛΑ ΚΛΕΨΥΔΡΑΙ (?)

ΟΥΡΑΝΟΓΡΑΦΙΗ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΗ

B 15 = Agathemerus, Geographiae informatio I, 1, 6 - I, 2

εἶτα Δαμάστης ὁ Σιγριεὺς (F Gr Hist. 5 T 4; I, 153) τὰ πλεῖστα ἐκ τῶν Ἑκαταίου μεταγράψας Περίπλουν ἔγραψεν· ἐξῆς Δημόκριτος καὶ Εὐδοξος (fr. 1 Gisinger; Στοιχεῖα VI, 10) καὶ ἄλλοι τινὲς γῆς περιόδους καὶ περίπλους ἐπραγματεύσαντο. (2) οἱ μὲν οὖν παλαιοὶ τὴν οἰκουμένην ἔγραφον στρογγύλην, μέσην δὲ κεῖσθαι τὴν Ἑλλάδα καὶ ταύτης Δελφούς· τὸν ὀμφαλὸν γὰρ ἔχειν τῆς γῆς. πρῶτος δὲ Δημόκριτος πολὺπειρος ἀνὴρ συνεῖδεν, ὅτι προμήκης ἐστὶν ἡ γῆ ἡμιόλιον τὸ μῆκος τοῦ πλάτους ἔχουσα· συνήνεσε τούτῳ καὶ Δικαίαρχος ὁ Περιπατητικὸς.

B 15a - B 15c

ΠΟΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΑΚΤΙΝΟΓΡΑΦΙΑ

ΜΟΥΣΙΚΑ

ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΩΝ ΚΑΙ ΑΡΜΟΝΙΑΣ

B 16 = Mallius Theodor., De metr. VI, 589, 20 Keil

metrum dactylicum hexametrum inventum primitus ab Orpheo Critias (88 B 3) asserit, Democritus a Musaeo.

B 16a

ΠΕΡΙ ΠΟΙΗΣΙΟΣ

B 17 /1 = Cicero, De orat. II, 46, 194

saepe enim audiivi poetam bonum neminem (id quod a Democrito et Platone in scriptis relictum esse dicunt) sine inflammatione animorum existere posse et sine quodam adflatu quasi furoris.

B 17 /1 = Cicero, De divin. I 38, 80

negat enim sine furore Democritus quemquam poetam magnum esse posse, quod idem dicit Plato.

B 17 /3 = Horatius, De art. poet. 295

ingenium misera quia fortunatius arte credit et excludit sanos Helicone poetas Democritus etc.

B 18 = Kléméns Alexandriský, Stromata VI, 168

καὶ ὁ Δημόκριτος ὁμοίως

ποιητῆς δὲ ἄσσα μὲν ἂν γράφῃ μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἱεροῦ πνεύματος, καλὰ κάρτα ἐστὶν ...

ΠΕΡΙ ΚΑΛΛΟΣΥΝΗΣ ΕΠΕΩΝ

ΠΕΡΙ ΕΥΦΩΝΩΝ ΚΑΙ ΔΥΣΦΩΝΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

B 19 = Esutathios, Commentarii ad Homeri Iliadem G 1; p. 370, 15

τὸ γάμμα στοιχεῖον γέμμα φασὶν Ἴωνες καὶ μάλιστα Δημόκριτος, ὃς καὶ τὸ μῦ μῶ λέγει μῶ· τὸ μῦ στοιχεῖον Δημόκριτος.

B 20 = Schol. Dionys. Thrac., p. 184, 3 Hilg.

τὰ ὀνόματα τῶν στοιχείων ἄκλιτά εἰσιν ... παρὰ Δημοκρίτῳ δὲ κλίνονται· λέγει γὰρ δέλτατος καὶ θήτατος.

ΠΕΡΙ ΟΜΗΡΟΥ ἢ ΟΡΘΟΕΠΕΙΗΣ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΕΩΝ

B 21 = Dión Chrysostomos, Orationes, Oration 53, 1

ὁ μὲν Δημόκριτος περὶ Ὀμήρου φησὶν οὕτως·

Ὅμηρος φύσεως λαχὼν θεαζούσης ἐπέων κόσμον ἐτεκτήνατο παντοίων, ὡς οὐκ ἐνὸν ἄνευ θείας καὶ δαιμονίας φύσεως οὕτως καλὰ καὶ σοφὰ ἔπη ἐργάσασθαι.

B 22 = Porfyrios, Quaest. hom. I, 274, 9 Schrad. (in Φ 252)

οἱ δὲ κατεψεύσαντο τοῦ ποιητοῦ ὡς ἠμελάνοστου (μέλανος τοῦ) ὑφ' ἐν ὡς Ὀρέστου εἰρηκότος διὰ τὸ καὶ Δημόκριτον ἱστορεῖν ἐπὶ τοῦ ἀετοῦ τὰ ὅσα μέλανα εἶναι καταψευδόμενοι τῆς ἀληθείας.

B 23 = Schol. Hom. A ad H 390

τὸ ὡς πρὶν ὠφέλλ' ἀπολέσθαι· εἴτε καὶ τοῖς Ἑλλησιν εἰς ἐπήκοον λέγει ὁ κῆρυξ πρὸς τὸ συγγνωμονεῖν τοῖς ἄλλοις Τρωσὶν ὡς καὶ αὐτοῖς ὀργιζομένοις, εἴτε καθ' ἑαυτὸν καὶ ἡρέμα, ὡς Δημόκριτος ἀξιοῖ ἀπρεπὲς ἠγησάμενος τὸ φανερῶς λέγεσθαι, ἀμφοτέρω προστικτέον.

B 24 = Eustathios, Comentarrii ad Homeri Iliadem, in o 376; p. 1784

ιστέον δὲ ὅτι ἐς τοσοῦτον ἠξιώθη λόγου τοῖς παλαιοῖς ὁ εὐνοϊκὸς οὗτος δοῦλος Εὐμαῖος, ὥστε καὶ μητέρα αὐτοῦ ἐξευρίσκουσι. Δημόκριτος μὲν Πενίαν, Εὐφορίων δὲ Πάνθειαν, Φιλόξενος δὲ ὁ Σιδώνιος Δανάην.

B 25 = Eustathios, *Comentarii ad Homeri Iliadem*, in μ 62; p. 1713

ἄλλοι δὲ Δία μὲν νοοῦσι τὸν ἥλιον ..., ἀμβροσίαν δὲ τὰς ἀτμίδας αἷς ὁ ἥλιος τρέφεται, καθὰ δοξάζει καὶ Δημόκριτος.

B 26 /1 = Proklos, *In Cratylum* 16; p. 5, 25 Pasqu.

ὅτι τῆς Κρατύλου δόξης γέγονε Πυθαγόρας τε καὶ Ἐπίκουρος, Δημόκριτος δὲ καὶ Ἀριστοτέλης τῆς Ἐρμογένους ...

B 26 /2 = Proklos, *In Cratylum* 16; p. 6, 10

διὰ δὲ τοῦ θεμένου τὰ ὀνόματα τὴν ψυχὴν ἠνίττετο, ἥτις ἀπὸ νοῦ μὲν ὑπέστη· καὶ αὐτὰ μὲν τὰ πράγματα οὐκ ἔστιν ὥσπερ ὁ νοῦς πρῶτως, ἔχει δ' αὐτῶν εἰκόνας καὶ λόγους οὐσιώδεις διεξοδικοὺς οἷον ἀγάλματα τῶν ὄντων ὥσπερ τὰ ὀνόματα ἀπομιμούμενα τὰ νοερὰ εἶδη, τοὺς ἀριθμούς· τὸ μὲν οὖν εἶναι πᾶσιν ἀπὸ νοῦ τοῦ ἑαυτὸν γινώσκοντος καὶ σοφοῦ, τὸ δ' ὀνομάζεσθαι ἀπὸ ψυχῆς τῆς νοῦν μιμουμένης. οὐκ ἄρα, φησὶ Πυθαγόρας, τοῦ τυχόντος ἐστὶ τὸ ὀνοματουργεῖν, ἀλλὰ τοῦ τὸν νοῦν ὀρῶντος καὶ τὴν φύσιν τῶν ὄντων· φύσει ἄρα τὰ ὀνόματα. ὁ δὲ Δημόκριτος θέσει λέγων τὰ ὀνόματα διὰ τεσσάρων ἐπιχειρημάτων τοῦτο κατεσκεύαζεν· ἐκ τῆς ὁμωνυμίας· τὰ γὰρ διάφορα πράγματα τῷ αὐτῷ καλοῦνται ὀνόματι· οὐκ ἄρα φύσει τὸ ὄνομα· καὶ ἐκ τῆς πολυωνυμίας· εἰ γὰρ τὰ διάφορα ὀνόματα ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἐν πρᾶγμα ἐφαρμόσουσιν, καὶ ἐπάλληλα, ὅπερ ἀδύνατον· τρίτον ἐκ τῆς τῶν ὀνομάτων μεταθέσεως. διὰ τί γὰρ τὸν Ἀριστοκλέα μὲν Πλάτωνα, τὸν δὲ Τύρταμον Θεόφραστον μετωνομάσαμεν, εἰ φύσει τὰ ὀνόματα; ἐκ δὲ τῆς τῶν ὁμοίων ἐλλείψεως· διὰ τί ἀπὸ μὲν τῆς φρονήσεως λέγομεν φρονεῖν, ἀπὸ δὲ τῆς δικαιοσύνης οὐκέτι παρονομάζομεν; τύχη ἄρα καὶ οὐ φύσει τὰ ὀνόματα. καλεῖ δὲ ὁ αὐτὸς τὸ μὲν πρῶτον ἐπιχείρημα πολύσημον, τὸ δὲ δεύτερον ἰσόροπον, [τὸ δὲ τρίτον μετώνημον], τὸ δὲ τέταρτον νώνημον.

B 26a

ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΩΝ

B 26b - 28c

ΤΕΧΝΙΚΑ

B 26b

ΠΡΟΓΝΩΣΙΣ

B 26c

ΠΕΡΙ ΔΙΑΙΤΗΣ ἢ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟΝ

B 26c = Hippocrates, De diaeta (De victu), pre 1 (VI, 466 L.)

εἰ μὲν μοί τις ἐδόκει τῶν πρότερον συγγραψάντων περὶ διαίτης ἀνθρωπίνης τῆς πρὸς ὑγίειαν ὀρθῶς ἐγνωκῶς συγγεγραφέναι πάντα διὰ παντὸς ... ἰκανῶς ἂν εἶχέ μοι ... τούτοισι χρέεσθαι ... νῦν δὲ πολλοὶ μὲν ἤδη συνέγραψαν ...

B 26d

ΙΗΤΡΙΚΗ ΓΝΩΜΗ

B 26e

ΑΙΤΙΑΙ ΠΕΡΙ ΑΚΑΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΑΙΡΙΩΝ

B 26d

ΠΕΡΙ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ἢ ΓΕΩΡΓΙΚΟΝ (ΓΕΩΡΓΙΚΑ)

B 26d = Varro, De r. rust. I, 1, 8 (Archytás B 8); Colomella, De r. rust. I, praef. 32

accedit huc quod illi, quem nos perfectum esse volumus agricolam, si quidem artis consummatae sit et in universa rerum natura sagacitatem Democriti vel Pythagorae fuerit consecutus ... profecerit, si ...

B 27 = Columella III, 12, 5

status caeli, cuius regionem quam spectare debeant vineae vetus est dissensio ... Democrito et Magone laudantibus caeli plagam septentrionalem, quia existiment ei subiectas feracissimas fieri vineas, quae tamen bonitate vini superentur.

B 27a = Columella IX, 14, 6

progenerari posse apes iuvenco perempto Democritus et Mago nec minus Vergilius prodiderunt.

B 28 = Columella XI, 3, 2

Democritus in eo libro quem Georgicon appellavit parum prudenter censet eos facere, qui hortis exstruant munimenta, quod neque latere fabricata maceries perennare possit pluviis ac

tempestatibus plerumque infestata, eque lapide supra rei dignitatem poscat inpensa; si vero amplum modum sepire quis velit, patrimonio esse opus.

B 28a - c

ΠΕΡΙ ΖΩΓΡΑΦΙΗΣ
ΤΑΚΤΙΚΟΝ
ΟΠΛΟΜΑΧΙΚΟΝ

B 29 = Apollón., Cit. in Hipp.; p. 6, 29 Schöne

ταύτης δὲ τῆς ἐμβολῆς τὴν ἰσχυροτάτην ἀνάγκην περιεχούσης ὁ Βακχεῖος τὴν ἐπὶ τοῦ μοχλοειδοῦς ξύλου λεγομένην ἄμβην ἐν τοῖς Περὶ τῶν Ἱπποκρατείων λέξεων ἐξηγεῖται, ὅτι ἔν ταῖς λέξεσιν ἀναγέγραπται, ὡς Ῥόδιοι ἄμβωνας καλοῦσι τοὺς τῶν ὀρῶν λόφους καὶ καθόλου τὰς προσαναβάσεις. καὶ διὰ τούτων φησὶν πάλιν ἄναγέγραπται δὲ καὶ ὡς ὁ Δημόκριτος εἶη καλῶν τῆς ἴτυος τὴν τῶι κοίλωι περικειμένην ὀφρὸν ἄμβην.

B 29a = Apoll. Dyc., De pron.; p. 92, 20 Schöne

αἱ πληθυντικαὶ καὶ κοινολεκτοῦνται κατ' εὐθείαν πρὸς τε Ἰώνων καὶ Ἀττικῶν ἡμεῖς, ὑμεῖς, σφεῖς, ἔστιν [δὲ] πιστώσασθαι καὶ τὸ ἀδιαίρετον τῆς εὐθείας παρ' Ἰωσιν ἐκ τῶν περὶ Δημόκριτον, Φερεκύδην (Ferekýdés B 11), Ἑκαταῖον (FGrHist. 1 F 360; I, 45).

B 30 = Kléméns Alexandrisjký, Protrepticus 68; Stromata V, 103

τῶν λογίων ἀνθρώπων ὀλίγοι ἀνατείναντες τὰς χεῖρας ἐνταῦθα, ὃν νῦν ἡέρα καλέομεν οἱ Ἕλληνες· πάντα, [εἶπαν], Ζεὺς μυθέεται (?) καὶ πάνθ' οὗτος οἶδε καὶ δίδοι καὶ ἀφαιρέεται καὶ βασιλεὺς οὗτος τῶν πάντων.

B 31 = Kléméns Alexandrisjký, Paedagogus I, 6

ιατρικὴ μὲν γὰρ κατὰ Δημόκριτον σώματος νόσους ἀκέεται, σοφίη δὲ ψυχὴν παθῶν ἀφαιρεῖται.

B 32 = Kléméns Alexandrisjký, Paedagogus 94; Hippolytos, Refutatio VIII, 14 (p. 234, 5 W.); Stobaios, Anthologium III, 6, 28

ξυνουσίη ἀποπληξίη σμικρὴ· ἐξέσονται γὰρ ἄνθρωπος ἐξ ἀνθρώπου καὶ ἀποσπάται πληγῆι τινι μεριζόμενος.

B 33 = Kléméns Alexandrisjký, Stromata IV, 151; Stobaios, Anthologium II, 31, 65 (II, 213, 1 W.)

ἡ φύσις καὶ ἡ διδαχὴ παραπλήσιόν ἐστι. καὶ γὰρ ἡ διδαχὴ μεταρυσμοῖ τὸν ἄνθρωπον, μεταρυσμοῦσα δὲ φυσιοποιεῖ.

B 34 /1 = David, Prol. 38, 14 Busse

καὶ ὥσπερ ἐν τῷ παντὶ ὁρῶμεν τὰ μὲν μόνως ἄρχοντα οἷον τὰ θεῖα, τὰ δὲ καὶ ἄρχοντα καὶ ἀρχόμενα οἷον τὰ ἀνθρώπεια (ταῦτα γὰρ καὶ ἄρχονται ἐκ τῶν θείων καὶ ἄρχουσι τῶν ἀλόγων ζώων), τὰ δὲ μόνως ἀρχόμενα ὡς τὰ ἄλογα ζῶια, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ μικρῷ κόσμῳ ὄντι κατὰ τὸν Δημόκριτον ταῦτα θεωροῦνται. καὶ τὰ μὲν μόνως ἄρχουσιν, ὥσπερ ὁ λόγος, τὰ δὲ καὶ ἄρχονται καὶ ἄρχουσιν ὡς ὁ θυμὸς ... τὰ δὲ μόνως ἄρχονται ὥσπερ ἡ ἐπιθυμία.

B 34 /2 = Gallénos, De usu partt. III, 10 (III, 241 K., I, 177, 10 Helmr.)

ἀλλὰ καὶ τὸ ζῶιον οἷον μικρόν τινα κόσμον εἶναι φασιν ἄνδρες παλαιοὶ περὶ φύσιν ἱκανοί.

B 35 - B 115

ΔΗΜΟΚΡΑΤΟΥΣ ΓΝΩΜΑΙ

B 35 = Démokratés 1.

γνωμέων μευ τῶνδε εἴ τις ἐπαῖοι ξὺν νόωι, πολλὰ μὲν ἔρξει πράγματ' ἀνδρὸς ἀγαθοῦ ἄξια, πολλὰ δὲ φλαῦρα οὐχ ἔρξει.

B 36 = Démokratés 2. (Stobaios III, 1, 27; cfr. B 187)

ψυχῆς ... τίθησιν.

B 37 = Démokratés 3.

ὁ τὰ ψυχῆς ἀγαθὰ αἰρεόμενος τὰ θεϊότερα αἰρέεται· ὁ δὲ τὰ σκίηνος τὰ ἀνθρωπήϊα.

B 38 = Démokratés 4.

καλὸν μὲν τὸν ἀδικέοντα κωλύειν· εἰ δὲ μή, μὴ ξυναδικέειν.

B 39 = Démokratés 5. (Stob. III, 37, 25)

ἀγαθὸν ἢ εἶναι χρεῶν ἢ μιμεῖσθαι.

B 40 = Démokratés 6.

οὔτε σώμασιν οὔτε χρήμασιν εὐδαιμονοῦσιν ἄνθρωποι, ἀλλ' ὀρθοσύνη καὶ πολυφροσύνη.

B 41 = Démokratés 7. (Stob. III, 1, 95)

μὴ διὰ φόβον, ἀλλὰ διὰ τὸ δέον ἀπέχεσθαι ἀμαρτημάτων.

B 42 = Démokratés 8. (Stob. IV, 44, 68)

μέγα τὸ ἐν ξυμφορῆσι φρονεῖν ἂ δεῖ.

B 43 = Démokratés 9.

μεταμέλεια ἐπ' αἰσχροῖσιν ἔργμασι βίου σωτηρίη.

B 44 = Démokratés 10. (Stob. III, 12, 13)

ἀληθόμυθον χρὴ εἶναι, οὐ πολύλογον.

B 45 = Démokratés 11.

ὁ ἀδικῶν τοῦ ἀδικουμένου κακοδαιμονέστερος.

B 46 = Démokratés 12. (Stob. IV, 44, 69)

μεγαλοψυχίη τὸ φέρειν πραέως πλημμέλειαν.

B 47 = Démokratés 13. (Stob. III, 1, 45)

νόμω καὶ ἄρχοντι καὶ τῷ σοφωτέρω εἵκειν κόσμιον.

B 48 = Démokratés 14. (Stob. III, 38, 46)

μωμεομένων φλαύρων ὁ ἀγαθὸς οὐ ποιεῖται λόγον.

B 49 = Démokratés 15. (Stob. IV, 4, 27)

χαλεπὸν ἄρχεσθαι ὑπὸ χερείονος.

B 50 = Démokratés 16.

ὁ χρημάτων παντελῶς ἥσσω οὐκ ἂν ποτε εἴη δίκαιος.

B 51 = Démokratés 17. (Stob. II, 4, 12)

ἰσχυρότερος ἐς πειθῶ λόγος πολλαχῆ γίνεται χρυσοῦ.

B 52 = Démokratés 18. (Stob. III, 10, 42)

τὸν οἰόμενον νοῦν ἔχειν ὁ νουθετέων ματαιοπονεῖ.

B 53 = Démokratés 19.1.

πολλοὶ λόγον μὴ μαθόντες ζῶσι κατὰ λόγον.

B 53a = Démokratés 19.2. (Stob. II, 15, 33)

πολλοὶ δρῶντες τὰ αἰσχίστα λόγους ἀρίστους ἀσκέουσιν.

B 54 = Démokratés 20.

οἱ ἀξύνετοι δυστυχέοντες σωφρονέουσι.

B 55 = Démokratés 21. (Stob. II, 15, 36)

ἔργα καὶ πρήξιας ἀρετῆς, οὐ λόγους, ζηλοῦν χρειών.

B 56 = Démokratés 22.

τὰ καλὰ γνωρίζουσι καὶ ζηλοῦσιν οἱ εὐφυέες πρὸς αὐτά.

B 57 = Démokratés 23. (Stob. IV, 29, 18)

κτηνέων μὲν εὐγένεια ἢ τοῦ σκῆνεος εὐσθένεια, ἀνθρώπων δὲ ἢ τοῦ ἠθεος εὐτροπία.

B 58 = Démokratés 23a. (Stob. IV, 46, 18)

ἐλπίδες αἱ τῶν ὀρθὰ φρονεόντων ἐφικταί, αἱ δὲ τῶν ἀξυνέτων ἀδύνατοι.

B 59 = Démokratés 24. (Stob. II, 31, 71)

οὔτε τέχνη οὔτε σοφία ἐφικτόν, ἦν μὴ μάθητι τις.

B 60 = Démokratés 25. (Stob. III, 13, 46)

κρέσσον τὰ οἰκήϊα ἐλέγχειν ἀμαρτήματα ἢ τὰ ὀθνεῖα.

B 61 = Démokratés 26. (Stob. III, 37, 25)

οἷσιν ὁ τρόπος ἐστὶν εὐτακτος, τούτοισι καὶ ὁ βίος συντέτακται.

B 62 = Démokratés 27. (Stob. III, 9, 29)

ἀγαθὸν οὐ τὸ μὴ ἀδικεῖν, ἀλλὰ τὸ μηδὲ ἐθέλειν.

B 63 = Démokratés 28. (Stob. III 14, 8)

εὐλογέειν ἐπὶ καλοῖς ἔργμασι καλόν· τὸ γὰρ ἐπὶ φλαύροισι κιβδήλου καὶ ἀπατεῶνος ἔργον.

B 64 = Démokratés 29. (Stob. III, 4, 81)

πολλοὶ πολυμαθέες νοῦν οὐκ ἔχουσιν.

B 65 = Démokratés 30. (Cfr. Hérakleitos B 40)

πολυνοῖην, οὐ πολυμαθίην ἀσκέειν χρή.

B 66 = Démokratés 31.

προβουλεύεσθαι κρεῖσσον πρὸ τῶν πράξεων ἢ μετανοεῖν.

B 67 = Démokratés 32.

μὴ πᾶσιν, ἀλλὰ τοῖς δοκίμοισι πιστεύειν· τὸ μὲν γὰρ εὐηθες, τὸ δὲ σωφρονέοντος.

B 68 = Démokratés 33.

δόκιμος ἀνήρ καὶ ἀδόκιμος οὐκ ἐξ ὧν πράσσει μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν βούλεται.

B 69 = Démokratés 34.

ἀνθρώποις πᾶσι τωὺτὸν ἀγαθὸν καὶ ἀληθές· ἡδὺ δὲ ἄλλωι ἄλλο.

B 70 = Démokratés 35.

παιδός, οὐκ ἀνδρὸς τὸ ἀμέτρως ἐπιθυμεῖν.

B 71 = Démokratés 36.

ἡδοναὶ ἄκαιροι τίκτουσιν ἀηδίας.

B 72 = Démokratés 37.

αἱ περὶ τι σφοδραὶ ὀρέξεις τυφλοῦσιν εἰς τᾶλλα τὴν ψυχὴν.

B 73 = Démokratés 38. (Stob. III, 5, 23)

δίκαιος ἔρως ἀνυβρίστως ἐφίεσθαι τῶν καλῶν.

B 74 = Démokratés 39.

ἡδὺ μηδὲν ἀποδέχεσθαι, ἣν μὴ συμφέρηι.

B 75 = Démokratés 40. (Stob. IV, 2, 13)

κρέσσον ἄρχεσθαι τοῖς ἀνοήτοισιν ἢ ἄρχειν.

B 76 = Démokratés 41.

νηπίοισιν οὐ λόγος, ἀλλὰ ξυμφορὴ γίνεται διδάσκαλος.

B 77 = Démokratés 42. (Stob. III, 4, 82)

δόξα καὶ πλοῦτος ἄνευ ξυνέσιος οὐκ ἀσφαλέα κτήματα.

B 78 = Démokratés 43. (Stob. IV, 31, 121)

χρήματα πορίζειν μὲν οὐκ ἀχρεῖον, ἐξ ἀδικίης δὲ πάντων κάκιον.

B 79 = Démokratés 44.

χαλεπὸν μιμεῖσθαι μὲν τοὺς κακοὺς, μηδὲ ἐθέλειν δὲ τοὺς ἀγαθοὺς.

B 80 = Démokratés 45.

αἰσχροὺς τὰ ὀθνεῖα πολυπραγμονέοντα ἀγνοεῖν τὰ οἰκήϊα.

B 81 = Démokratés 46. (Stob. III, 29, 67)

τὸ αἰεὶ μέλλειν ἀτελέας ποιεῖ τὰς προήξιας.

B 82 /1 = Démokratés 47.

κίβδηλοι καὶ ἀγαθοφανέες οἱ λόγῳ μὲν ἅπαντα, ἔργῳ δὲ οὐδὲν ἔρδοντες.

B 82 /2 = Démokratés 48.

μακάριος, ὃς οὐσίαν καὶ νοῦν ἔχει· χρῆται γὰρ εἰς ἃ δεῖ καλῶς.

B 83 = Démokratés 49.

ἀμαρτίης αἰτίη ἢ ἀμαθίη τοῦ κρέσσονος.

B 84 = Démokratés 50.

ἑωυτὸν προῶτον αἰσχύνεσθαι χρεῶν τὸν αἰσχροῦ ἔρδοντα.

B 85 = Démokratés 51. (Stob. II, 31, 73)

ὁ ἀντιλογεόμενος καὶ πολλὰ λεσχηνεύομενος ἀφυῆς ἐς μάθησιν ὧν χρῆ.

B 86 = Démokratés 52. (Stob. III, 36, 24)

πλεονεξίη τὸ πάντα λέγειν, μηδὲν δὲ ἐθέλειν ἀκούειν.

B 87 = Démokratés 53.

τὸν φαῦλον παραφυλάττειν δεῖ, μὴ καιροῦ λάβηται.

B 88 = Démokratés 54. (Stob. III, 38. 47)

ὁ φθονέων ἔωπτόν ὡς ἐχθρὸν λυπέει.

B 89 = Démokratés 55.

ἐχθρὸς οὐχ ὁ ἀδικέων, ἀλλὰ ὁ βουλόμενος.

B 90 = Démokratés 56.

ἡ τῶν συγγενῶν ἔχθρη τῆς τῶν ὀθνείων χαλεπωτέρη μάλα.

B 91 = Démokratés 57.

μὴ ὑποπτος πρὸς ἅπαντας, ἀλλ' εὐλαβῆς γίνου καὶ ἀσφαλῆς.

B 92 = Démokratés 58.

χάριτας δέχεσθαι χρεῶν προσκοπευόμενον κρέσσονας αὐτῶν ἀμοιβὰς ἀποδοῦναι.

B 93 = Démokratés 59.

χαριζόμενος προσκέπτει τὸν λαμβάνοντα, μὴ κακὸν ἀντ' ἀγαθοῦ κίβδηλος ἐὼν ἀποδῶι.

B 94 = Démokratés 60.

μικραὶ χάριτες ἐν καιρῶι μέγισταί τοις λαμβάνουσι.

B 95 = Démokratés 61.

τιμαὶ παρὰ τοῖς εὖ φρονέουσι μέγα δύνανται, οἱ ξυνιᾶσι τιμώμενοι.

B 96 = Démokratés 62.

χαριστικός οὐχ ὁ βλέπων πρὸς τὴν ἀμοιβήν, ἀλλ' ὁ εὖ δοῦν προσηρημένος.

B 97 = Démokratés 63.

πολλοὶ δοκέοντες εἶναι φίλοι οὐκ εἰσὶ, καὶ οὐ δοκέοντες εἰσίν.

B 98 = Démokratés 64.

ένος φιλή ξυνετοῦ κρέσσων ἀξυνέτων πάντων.

B 99 = Démokratés 65.

ζῆν οὐκ ἄξιος, ὅτωι μηδὲ εἷς ἐστι χρηστὸς φίλος.

B 100 = Démokratés 66.

ὅτεωι μὴ διαμένουσιν ἐπὶ πολλὸν οἱ πειραθέντες φίλοι, δύστροπος.

B 101 = Démokratés 67.

ἐκτρέπονται πολλοὶ τοὺς φίλους, ἐπὴν ἐξ εὐπορίας εἰς πενίην μεταπέσωσιν.

B 102 = Démokratés 68.

καλὸν ἐν παντὶ τὸ ἴσον· ὑπερβολὴ δὲ καὶ ἔλλειψις οὐ μοι δοκέει.

B 103 = Démokratés 69.

οὐδ' ὑφ' ἑνὸς φιλέεσθαι δοκέει μοι ὁ φιλέων μηδένα.

B 104 = Démokratés 70.

γέρων εὐχαρις ὁ αἰμύλος καὶ σπουδαιόμυθος.

B 105 = Démokratés 71.

σώματος κάλλος ζωϊῶδες, ἦν μὴ νοῦς ὑπῆι.

B 106 = Démokratés 72.

ἐν εὐτυχίῃ φίλον εὐρεῖν εὐπορον, ἐν δὲ δυστυχίῃ πάντων ἀπορώτατον.

B 107 = Démokratés 73.

φίλοι οὐ πάντες οἱ ξυγγενέες, ἀλλ' οἱ ξυμφωνέοντες περὶ τοῦ ξυμφέροντος.

B 107a = Démokratés 74.

ἄξιον ἀνθρώπους ὄντας ἐπ' ἀνθρώπων συμφοραῖς μὴ γελαῖν, ἀλλ' ὀλοφύρεσθαι.

B 108 = Démokratés 75. (Stob. IV, 34, 58)

διζημένοισι τὰγαθὰ μόλις παραγίνεται, τὰ δὲ κακὰ καὶ μὴ διζημένοισιν.

B 109 = Démokratés 76.

οί φιλομεμφέες εἰς φιλίην οὐκ εὐφυέες.

B 110 = Démokratés 77.

γυνή μὴ ἀσκέϊτω λόγον· δεινὸν γάρ.

B 111 = Démokratés 78. (Stob. IV, 23, 39)

ὑπὸ γυναικὸς ἄρχεσθαι ὕβρις εἴη ἂν ἀνδρὶ ἐσχάτη.

B 112 /1 = Démokratés 79.

θείου νοῦ τὸ αἰεὶ τι διαλογίζεσθαι καλόν.

B 112 /2 = Démokratés 80.

ἦν πιστεύημι τις θεοὺς ἐπισκοπεύειν πάντα, οὔτε λάθρη οὔτε φανερωῶς ἀμαρτήσεται.

B 113 = Démokratés 81.

μεγάλα βλάπτουσι τοὺς ἀξυνέτους οἱ ἐπαινέοντες.

B 114 = Démokratés 82.

βέλτερον ὑφ' ἐτέρου ἢ ὑφ' ἑαυτοῦ ἐπαινέεσθαι.

B 115 /1 = Démokratés 83.

ἦν μὴ γνωρίζῃς τοὺς ἐπαίνους, κολακεύεσθαι ἡγέο.

B 115 /2 = Démokratés 84.

ὁ κόσμος σκηνή, ὁ βίος πάροδος· ἦλθες, εἶδες, ἀπῆλθες.

B 115 /3 = Démokratés 85.

ὁ κόσμος ἀλλοίωσις, ὁ βίος ὑπόληψις.

B 115 /4 = Démokratés 86.

τίμιον ὀλίγη σοφία ὑπὲρ δόξαν ἀφροσύνης μεγάλης.

B 116 /1 = Diogenés Laertios, Vitae philosophorum IX, 36

ἦλθον γὰρ εἰς Ἀθήνας καὶ οὐ τίς με ἔγνωκεν.

B 116 /2 = Cicero, Tuscul. V, 36, 104

Intellegendum est igitur nec gloriam popularem ipsam per sese expetendam nec ignobilitatem extimescendam.

‘Veni Athenas’ inquit Democritus, ‘neque me quisquam ibi adgnovit’.
Constantem hominem et gravem, qui gloriatur a gloria se afuisse.

B 117 /1 = Diogenés Laertios, Vitae philosophorum IX, 72

Δημόκριτος δὲ τὰς ποιότητος ἐκβάλλων, ἵνα φησί
‘νόμῳ θερμόν, νόμῳ ψυχρόν, ἔτεῃ δὲ ἄτομα καὶ κενόν’ (B 125)
καὶ πάλιν·

ἔτεῃ δὲ οὐδὲν ἴδμεν· ἐν βυθῶι γὰρ ἡ ἀλήθεια.

B 117 /2 = Cicero, Ac. pr. II, 10, 32

Naturam accusa, quae in profundo veritatem, ut ait Democritus, penitus abstruserit.

B 118 = Dionýsios, in Eusebio, Praep. Evang. XIV, 27, 4

Δημόκριτος γοῦν αὐτός, ὡς φασιν, ἔλεγε βούλεσθαι μᾶλλον μίαν εὐρεῖν αἰτιολογίαν ἢ τὴν Περσῶν οἱ βασιλείαν γενέσθαι

καὶ ταῦτα μάτην καὶ ἀναιτίως αἰτιολογῶν ὡς ἀπὸ κενῆς ἀρχῆς καὶ ὑποθέσεως πλανωμένης ὀρμώμενος καὶ τὴν ἴζαν καὶ τὴν κοινὴν ἀνάγκην τῆς τῶν ὄντων φύσεως οὐχ ὀρῶν, σοφίαν δὲ μεγίστην ἠγούμενος τὴν τῶν ἀσόφως καὶ ἠλιθίως συμβαινόντων κατανόησιν, καὶ τὴν τύχην τῶν μὲν καθόλου καὶ τῶν θεῶν δέσποιναν ἐφιστὰς, καὶ βασιλίδα, καὶ πάντα γενέσθαι κατ’ αὐτὴν ἀποφαινόμενος, τοῦ δὲ τῶν ἀνθρώπων αὐτὴν ἀποκηρύττων βίου καὶ τοὺς πρᾶσβέοντας αὐτὴν ἐλέγχων ἀγνώμονας.

B 119 /1 = Dionýsios, in Eusebio, Praep. Evang. XIV, 27, 5

τῶν γοῦν ὑποθηκῶν ἀρχόμενος λέγει ‘ἄνθρωποι ... ἰδίης ἀνοίης’. φύσει γὰρ γνώμη τύχη μάχεται· καὶ τὴν ἐχθίστην τῇ φρονήσει ταύτην αὐτὴν ἔφασαν κρατεῖν· μᾶλλον δὲ καὶ ταύτην ἄρδην ἀναιροῦντες καὶ ἀφανίζοντες ἐκείνην ἀντικαθιστᾶσιν αὐτῆς· οὐ γὰρ εὐτυχῇ τὴν φρόνησιν, ἀλλ’ ἐμφρονεστάτην ὕμνουσι τὴν τύχην.

B 119 /2 = Stobaios II, 8, 16

Δημοκρίτου· ἄνθρωποι ... κατιθύνει.

B 119 /3 = Epikúros, Sent. 16 (p. 74, 17 Us.)

βραχέα σοφῶι τύχη παρεμπίπτει, τὰ δὲ μέγιστα καὶ κυριώτατα ὁ λογισμὸς διώικηκε καὶ κατὰ τὸν συνεχῆ χρόνον τοῦ βίου διοικεῖ καὶ διοικῆσει.

ἄνθρωποι τύχης εἰδῶλον ἐπλάσαντο πρόφασιν ἰδίας ἀβουλίας. βαιὰ γὰρ φρονήσει τύχη μάχεται, τὰ δὲ πλεῖστα ἐν βίῳ εὐξύνετος ὀξυδερκεῖη κατιθύνει.

B 120 = Erotianos Gramm. p. 90, 18 N.

φλέβας δὲ οὐ τὰς συνήθως λεγομένας, ἀλλὰ τὰς ἀρτηρίας ὠνόμασε. καὶ ὁ Δημόκριτος δὲ φλεβοπαλίην καλεῖ τὴν τῶν ἀρτηριῶν κίνησιν.

B 121 = Eustathios, in β 190; p. 1441

Δημόκριτος δὲ ἔπιτηδειέστατον φησί.

B 122 /1 = Etymolog. gent., s.v. ἀλαπάξαι·

ἐκπορθῆσαι παρὰ τὴν λάπαθον τὴν βοτάνην ἢ ἐστὶ κενωτικὴ γαστρος. καὶ Δημόκριτος τοὺς βόθρους τοὺς παρὰ τῶν κυνηγετῶν γινομένους λαπάθους καλεῖ διὰ τὸ κεκενῶσθαι.

B 122 /2 = Anecd. Bekk. Lex. VI, 374, 14

ἀμέλει Δημόκριτος τοὺς βόθρους τοὺς πρὸς τῶν κυνηγῶν σκαπτομένους οἷς ὑπεράνω κόνις λεπτὴ ἐπιχεῖται καὶ φρύγανα ἐπιβάλλεται, ἵνα οἱ λαγωοὶ ἐμπίπτωσιν εἰς αὐτούς, λαπάθους φησὶ καλεῖσθαι.

B 122a = Etymolog. gent., s.v. γυνή·

... ἢ, ὡς Δημόκριτος, γονὴ τις οὔσα, ἢ γονῆς δεκτικὴ.

B 123 = Etymolog. gent., s.v. δείκελον·

παρὰ δὲ Δημοκρίτῳ κατ' εἶδος ὁμοία τοῖς πράγμασιν ἀπόρροια.

B 124 = Galénos (Pseudo-Galénos?), De defin. med. 439 (XIX, 449 K.)

ἐκκρίνεται τὸ σπέρμα ὡσπερ Πλάτων (Tim. 91a) φησὶ καὶ Διοκλῆς (fr. 170 S. 196 Wellm.) ἀπὸ ἐγκεφάλου καὶ νωτιαίου· Πραξαγόρας δὲ καὶ Δημόκριτος ἔτι τε Ἴπποκράτης ἐξ ὅλου τοῦ σώματος, ὁ μὲν Δημόκριτος λέγων·
ἄνθρωποι εἷς ἔσται καὶ ἄνθρωπος πάντες'. (?)

B 125 = Galénos, De medic. empir. fr. 1259, 8 Schöne

ὅς γὰρ οὐδ' ἄρξασθαι δύναται τῆς ἐναργείας χωρίς, πῶς ἂν οὗτος πιστὸς εἴη, παρ' ἧς ἔλαβε τὰς ἀρχάς, κατὰ ταύτης θρασυνόμενος; τοῦτο καὶ Δημόκριτος εἰδώς, ὅποτε τὰ φαινόμενα διέβαλε,

ἴνομωι χροίῃ, νόμωι γλυκύ, νόμωι πικρόν', εἰπών, ἔτεῃ δ' ἄτομα καὶ κενόν', ἐποίησε τὰς αἰσθήσεις λεγούσας πρὸς τὴν διάνοιαν οὕτως:

ἴτάλαινα φρήν, παρ' ἡμέων λαβοῦσα τὰς πίστεις ἡμέας καταβάλλεις; πτώματ' οἱ τὸ κατάβλημα'.

B 126 /1 = Gallénos, De differ. puls. I, 25 (VIII, 551 K)

κοινὸν μὲν, ἀφ' οὗ καὶ τοῦνομα ἑκατέροις, τῶι μὲν κυματώδει τὸ οἶον κύματα ἐπανίστασθαι κατὰ τὴν ἀρτηρίαν ἕτερον ἐφ' ἑτέρωι, τῶι δὲ σκωληκίζοντι σκώληκος εὐοικέναι πορείαι καὶ αὐτοῦ τοῦ ζώου κυματωδῶς κινουμένου, καθάπερ καὶ Δημόκριτος λέγει που περὶ τῶν τοιούτων διαλεγόμενος τῶν ὅσα κυματοειδῶς ἀνὰ τὴν πορείαν πλάζεται'.

B 126 /2 = Aristotelés, Hist. anim. V, 19; p. 551b 6

γίνονται δὲ καὶ τὰ ὑπερα καὶ τὰ πηνία ἔκ τινων τοιούτων ἄλλων, αἱ κυμαίνουσι τῇ πορείαι καὶ προβάσαι τῶι ἑτέρωι κάμψασαι ἐπιβαίνουσιν.

B 127 = Hérodian., π. καθολ. προσ. in: Eustath. ad ξ 428; p. 1766 (II, 445, 9 L.)

καὶ Δημόκριτος ἕξόμενοι ἄνθρωποι ἡδονται καὶ σφιν γίνεται ἄπερ τοῖς ἀφροδισιάζουσιν'.

B 128 = Hérodian., π. καθολ. προσ. in: Theogn. p. 79 (I, 355, 19 L.)

εἰς ὦν οὐδέτερον μονογενὲς ἢ εἰς ἡν ἢ εἰς ἀν ἢ εἰς ἐν ἢ εἰς ἰν ἢ εἰς ὑν οὐκ ἔστιν εὐρεῖν. τὸ γὰρ ἰθύτρην παρὰ Δημοκρίτῳι βεβίασται.

B 129 = Hérodian., περὶ παθῶν in: Et. gen. s.v. νένωται (II, 253 L.)

καὶ πάλιν ὡς χρυσόονται, χρυσοῦνται οὕτω καὶ νόονται, νοῦνται. Δημοκρίτῳι φρενὶ θεῖα νοῦνται.

B 129a = Hérodian., περὶ παθῶν in: Epimer. Hom. 396, 11 (II, 224 n. L.)

καὶ παρὰ τὸ κλίνω κέκλιται παρὰ τῶι Δημοκρίτῳι χωρὶς τοῦ ν.

B 130 = Hésychios, Lexicon, s.v. ἀμφιδήτιοι

ὡς κρῖκοι διάκενοι παρὰ Δημοκρίτῳι.

B 131 = Hésychios, Lexicon, s.v. ἀπάτητον
ἀπάτητον· τὸ ἀνωμάλως συγκείμενον παρὰ Δημοκρίτῳ.

B 132 = Hésychios, Lexicon, s.v. ἀσκαληρές
ἀσκαληρές· ἰσόπλευρον παρὰ Δημοκρίτῳ.

B 133 = Hésychios, Lexicon, s.v. βροχμώδης
βροχμώδης· ἢ νοτερὰ καὶ ἀπαλή. Δημόκριτος.

B 134 = Hésychios, Lexicon, s.v. βρόχος
βρόχος· ἀγκύλη Δημόκριτος, ἀγχόνη, δεσμός.

B 135 = Hésychios, Lexicon, s.v. δεξαμεναί
δεξαμεναί· ὑδάτων δοχεῖα, καὶ ἐν τῷ σώματι φλέβες. Δημοκρίτου.

B 136 = Hésychios, Lexicon, s.v. δυοχοῖ
δυοχοῖ· πωματίζει παρὰ Δημοκρίτῳ.
Cfr. Hésychios, Lexicon, s.v. δυοχῶσαι· πωμάσαι.

B 137 = Hésychios, Lexicon, s.v. συγγονή
συγγονή· σύστασις. Δημόκριτος.

B 138 = Hésychios, Lexicon, s.v. ἀμειψικοσμή
ἀμειψικοσμή· μετακόσμησις.

B 139 = Hésychios, Lexicon, s.v. ἀμειψιουσμῆν
ἀμειψιουσμῆν· ἀλλάσσειν τὴν σύγκρισιν ἢ μεταμορφοῦσθαι.

B 139a = Hésychios, Lexicon, s.v. ἀμειψίχρο[ο]ν
ἀμειψίχρο[ο]ν· μεταβάλλον τὰ [χρώματα].

B 140 = Hésychios, Lexicon, s.v. εὐεστώ
εὐεστώ· ... εὐδαιμονία ἀπὸ τοῦ εὖ ἐστάναι τὸν οἶκον.

B 141 = Hésychios, Lexicon, s.v. ἰδέα

ιδέα· ἡ ὁμοιότης, μορφή, εἶδος. καὶ τὸ ἐλάχιστον σῶμα.

B 142 /1 = Olympiodóros, In Plat. Phileb.2; p. 242 Stallb.

τί τὸ τοσοῦτον σέβας περὶ τὰ θεῶν ὀνόματα τοῦ Σωκράτους;

ἢ ὅτι πάλαι καθιέρωται τοῖς οἰκειοῖς τὰ οἰκεῖα καὶ ἄτοπον κινεῖν τὰ ἀκίνητα ἢ ὅτι φύσει αὐτοῖς ὠικεῖται κατὰ τὸν ἐν Κρατύλῳ λόγον ἢ ὅτι ἀγάλματα φωνήεντα καὶ ταῦτά ἐστι τῶν θεῶν, ὡς Δημόκριτος;

B 142 /2 = Hierokl., In Pyth. c. aur. 25

τὸ τοῦ Διὸς ὄνομα σύμβολόν ἐστι καὶ εἰκῶν ἐν φωνῇ δημιουργικῆς οὐσίας τῷ τοῦς πρώτους θεμένους τοῖς πράγμασι τὰ ὀνόματα διὰ σοφίας ὑπερβολὴν ὥσπερ τινὰς ἀγαματοποιοὺς ἀρίστους διὰ τῶν ὀνομάτων ὡς δι' εἰκόνων ἐμφανίσαι αὐτῶν τὰς δυνάμεις.

B 143 = Filodémos, De ira 28, 17 G.

κάπαντῶσι δὲ πολλάκι πολλάι συμφοραὶ καὶ φίλοις καὶ προσήκουσιν ἄλλοις, ἔστι δ' ὅτε καὶ πατρίσι καὶ βασιλείαις, οὐ πάλαι μόνον, ὅθ' ἡ μῆνις ἐκείνη μυρὶ Ἰαχαιοῖς ἄλγη ἔθηκεν, ἀλλ' ὁσημέραι, καὶ μικροῦ δεῖν ὅσα τις ἂν νώσαιτο κατὰ Δημόκριτον ἰκακὰ πάντα παρακολουθεῖ διὰ τὰς ὑπερμέτρους ὀργάς.

B 144 = Filodémos, De music. D 31; p. 108, 29 Kemke

Δημόκριτος μὲν τοίνυν, ἀνὴρ οὐ φυσιολογώτατος μόνον τῶν ἀρχαίων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἱστορουμένων οὐδενὸς ἤττον πολυπράγμων, μουσικὴν φησι νεωτέραν εἶναι καὶ τὴν αἰτίαν ἀποδίδωσι λέγων μὴ ἀποκρίναι τὰναγκαῖον, ἀλλὰ ἐκ τοῦ περιεῦντος ἤδη γενέσθαι.

B 144a = Fótiος, Lex. A S. 106, 23 Reitzenst.

ἀναβήσομαι Δημόκριτος· ἐπανεξελεύσομαι [ἐπὶ τὰ] ἐξ ἀρχῆς.

B 145 = Plútarchos, De puer. ed. 14; p. 9f

λόγος γὰρ ἔργου σκιή, κατὰ Δημόκριτον.

B 146 = Plútarchos, De prof. in virt. 10; 81a

τὸν λόγον ἐντὸς ἤδη τρεφόμενον καὶ ἰζούμενον ἐν ἑαυτῷ καὶ κατὰ Δημόκριτον αὐτὸν ἐξ ἑαυτοῦ τὰς τέρψιας ἐθιζόμενον λαμβάνειν.

B 147 /1 = Plútarchos, De sanit. praec. 14; 129a

ἄτοπον γάρ ἐστι κοράκων μὲν λαρυγγισμοῖς καὶ κλωσμοῖς ἀλεκτορίδων καὶ συσὶν ἐπὶ φορυτῶι μαργαίνουσαις, ὡς ἔφη Δημόκριτος, ἐπιμελῶς προσέχειν σημεῖα ποιουμένους πνευμάτων καὶ ὄμβρων, τὰ δὲ τοῦ σώματος κινήματα καὶ σάλους καὶ προπαθείας μὴ προλαμβάνειν μηδὲ προφυλάττειν μηδὲ ἔχειν σημεῖα χειμῶνος ἐν ἑαυτῶι γενησομένου καὶ μέλλοντος.

B 147 /2 = Κλέμηνς Alex., Protrepticus 92, 4

οἱ δὲ σκωλήκων δίκην περὶ τέλματα καὶ βορβόρους τὰ ἡδονῆς εὐμάτα καλινδούμενοι ἀνονήτους καὶ ἀνοήτους ἐκβόσκονται τρυφάς, ὑώδεις τινὲς ἄνθρωποι. ὕες γάρ, φησὶν, ἡδονται βορβόρωι μᾶλλον ἢ καθαρῶι ὕδατι (cfr. 22 B 13; 22 B 37) καὶ ἐπὶ φορυτῶι μαργαίνουσιν κατὰ Δημόκριτον.

Cfr.:

Pseudo-Theophrastos, De sign. 49:

καὶ τὸ πανταχοῦ δὲ λεγόμενον σημεῖον δημόσιον χειμέριον, ὅταν σύες περὶ φορυτοῦ μάχωνται καὶ φύρωσιν.

Arátos, Phaenomena I, 1124:

οὐδὲ σύες φορυτῶ ἔπι μαργαίνουσαι.

B 148 = Plútarchos, De amore prol. 3; 495e

ὅταν δὲ τὴν γονὴν ἀναλάβῃ προσπεσοῦσαν ἢ ὑστέρα καὶ περιστείλῃ ἰζώσεως γενομένης

(ὃ γὰρ ὀμφαλὸς πρῶτον ἐν μήτρησιν, ὡς φησὶ Δημόκριτος, ἀγκυρηβόλιον σάλου καὶ πλάνης ἐμφύεται, πείσμα καὶ κλῆμα τῶι γεννωμένωι καρπῶι καὶ μέλλοντι) τοὺς μὲν ἐμμήνους καὶ καθαροὺς ἔκλεισεν ὀχετοὺς ἢ φύσις...

B 149 = Plútarchos, Animine an corp. aff. 2; 500d

λέγωμεν οὖν ἐν ἡμῖν, ὅτι πολλὰ μὲν, ὧ ἄνθρωπε, σοῦ καὶ τὸ σῶμα νοσήματα καὶ πάθη φύσει τε ἀνίησιν ἐξ ἑαυτοῦ καὶ προσπίπτοντα δέχεται θύραθεν· ἂν δὲ σαυτὸν ἀνοίξῃς ἔνδοθεν, ποικίλον τι καὶ πολυπαθὲς κακῶν ταμιεῖον εὐρήσεις καὶ θησαύρισμα, ὡς φησὶ Δημόκριτος, οὐκ ἔξωθεν ἐπιρρεόντων, ἀλλ' ὡσπερ ἐγγείους καὶ αὐτόχθονας πηγὰς ἐχόντων, ἃς ἀνίησιν ἢ κακία πολύχυτος καὶ δαψιλῆς οὔσα τοῖς πάθεσιν.

B 150 = Plútarchos, Quaest. conv. I, 1, 5; 614de

οὕτω τὰς ψυχὰς αἱ μὲν ἐλαφραὶ ζητήσεις ἐμμελῶς καὶ ὠφελίμως κινουῦσιν, ἐριδαντέων δὲ κατὰ Δημόκριτον καὶ ἱμαντελικτέων λόγους ἀφετέον.

B 151 = Plútarchos, Quaest. conv. II, 10, 2; 643f

ἐν γὰρ ξυνῶι ἰχθύι ἄκανθαι οὐκ ἔνεισιν, ὥς φησιν ὁ Δημόκριτος.

B 152 = Plútarchos, Quaest. conv. IV, 2, 4; 665f

τὸ κεραύνιον πῦρ ἀκριβείαι καὶ λεπτότητι θαυμαστόν ἐστιν, αὐτόθεν τε τὴν γένεσιν ἐκ καθαρᾶς καὶ ἀγνῆς ἔχον οὐσίας καὶ πᾶν εἴ τι συμμίγνυται νοτερόν ἢ γεῶδες αὐτῶι τῆς

περὶ τὴν κίνησιν ὀξύτητος ἀποσειομένης καὶ διακαθαίρουσης.

ἰδιόβλητον μὲν οὐδέν, ὥς φησι Δημόκριτος, [οἶον μὴ τὸ] παρ' αἰθρίας στέγειν [εὐαγῆς] σέλας'.

B 153 /1 = Plútarchos, Reip. ger. praec. 28; 821a

τὴν γ' ἀληθινὴν τιμὴν καὶ χάριν ἰδρυμένην ἐν εὐνοίαι καὶ διαθέσει τῶν μεμνημένων οὐχ ὑπερόψεται πολιτικὸς ἀνὴρ, οὐδέ γε δόξαν ἀτιμάσει φεύγων τὸ τοῖς πέλας ἀνδάνειν, ὥς ἠξίου Δημόκριτος.

B 153 /2 = Filodémos, De adulat.; pap. 1457 c. 10 (Crönert Kolot. S. 130)

μᾶλλον δὲ καὶ τοῖς ἰδιώταις ἄνευ τῆς τοιαύτης ἀρεσκείας ὀραῖται κατακτώμενα. Δημόκριτον μέντοι Νικασικράτης ἐπαινῶν κακίζοντα ἐπὶ [τῶι] τοῖς πέ(λ)α(ς) ἀνδάνειν ὡς ζη(μιώδη) τὴν ἀρέσκειαν οὐκ οἶδ' ὅπως ὁμολογεῖ τοῖς περὶ τὸν Ἐπίκουρον.

B 154 = Plútarchos, De sollert. anim. 20; 974a

γελοῖοι δ' ἴσως ἐσμὲν ἐπὶ τῶι μανθάνειν τὰ ζῶια σεμνύνοντες, ὧν ὁ Δημόκριτος ἀποφαίνει μαθητὰς ἐν τοῖς μεγίστοις γεγονότας ἡμᾶς· ἀράχνης ἐν ὑφαντὰς ἐν τοῖς μεγίστοις γεγονότας ἡμᾶς· ἀράχνης ἐν ὑφαντικῆι καὶ ἀκεστικῆι, χελιδόνος ἐν οἰκοδομίαι, καὶ τῶν λιγυρῶν, κύκνου καὶ ἀηδόνας, ἐν ὠιδῆι κατὰ μίμησιν.

B 155 = Plútarchos, De commun. not. 39; 1079e

ἔτι τοίνυν ὅρα τίνα τρόπον ἀπήνησεν [Χρῦσιππος] Δημοκρίτῳ διαποροῦντι φυσικῶς καὶ ἐπιτυχῶς· εἰ κῶνος τέμνοιτο παρὰ τὴν βᾶσιν ἐπιπέδῳ, τί χρὴ διανοεῖσθαι τὰς τῶν τμημάτων ἐπιφανείας, ἴσας ἢ ἀνίσους γιγνομένας; ἄνισοι μὲν γὰρ οὔσαι τὸν κῶνον ἀνώμαλον παρέξουσιν πολλὰς ἀποχαράξεις λαμβάνοντα βαθμοειδεῖς καὶ

τραχύτητας, ἴσων δ' οὐσῶν ἴσα τμήματα ἔσται καὶ φανεῖται τὸ τοῦ κυλίνδρου πεπονηθῶς ὁ κῶνος, ἐξ ἴσων συγκείμενος καὶ οὐκ ἀνίσων κύκλων, ὅπερ ἔστιν ἀτοπώτατον.

B 155a /1 = Aristotelés, De caelo III, 8; 307a17

Δημοκρίτωι δὲ καὶ ἡ σφαῖρα ὡς γωνία τις οὐσα τέμνει.

B 155a /2 = Simplikios, In De caelo 662, 10

ἔστι δὲ ... τὸ σφαιρικὸν ὅλον γωνία (Aristot. 307a 2): εἰ γὰρ τὸ συγκεκριμένον ἔστι γωνία, ἡ δὲ σφαῖρα καθ' ὅλην ἑαυτὴν συγκεκριμένηται, εἰκότως ὅλη γωνία λέγεται.

B 156 = Plútarchos, Adverus Colot. 4; 1108f

ἐγκαλεῖ δ' αὐτῶι πρῶτον, ὅτι τῶν πραγμάτων ἕκαστον εἰπὼν οὐ μᾶλλον τοῖον ἢ τοῖον εἶναι συγκέχυκε τὸν βίον ἀλλὰ τοσοῦτόν γε Δημόκριτος ἀποδεῖ τοῦ νομίζειν μὴ μᾶλλον εἶναι τοῖον ἢ τοῖον τῶν πραγμάτων ἕκαστον, ὥστε Πρωταγόρῃ τῶι σοφιστῆι τοῦτο εἰπόντι μεμαχῆσθαι καὶ γεγραφέναι πολλὰ καὶ πιθανὰ πρὸς αὐτόν· οἷς οὐδ' ὄναρ ἐντυχῶν ὁ Κωλώτης ἐσφάλη περὶ λέξιν τοῦ ἀνδρός, ἐν ἧι διορίζεται μὴ μᾶλλον τὸ δὲν ἢ τὸ μηδὲν εἶναι, δὲν μὲν ὀνομάζων τὸ σῶμα, μηδὲν δὲ τὸ κενόν, ὡς καὶ τούτου φύσιν τινὰ καὶ ὑπόστασιν ἰδίαν ἔχοντος.

B 157 /1 = Plútarchos, Adverus Colot. 32; 1126a

ἐμοὶ δὲ περὶ τούτων οἱ οικονομικῶς καὶ πολιτικῶς βεβιωκότες ἐγκαλείωσαν; εἰσὶ δ' οὗτοι πάντες οἷς Κωλώτης λελοιδόρηκεν. ὧν Δημόκριτος μὲν παραινεῖ τὴν τε πολιτικὴν τέχνην μεγίστην οὐσαν ἐκδιδάσκεσθαι καὶ τοὺς πόνους διώκειν, ἀφ' ὧν τὰ μεγάλα καὶ λαμπρὰ γίνονται τοῖς ἀνθρώποις.

B 157 /2 = Plútarchos, Non posse suaviter vivi secundum Epicurum p. 1100C

... ἀρχὰς ἢ πολιτείας καὶ φιλίας βασιλέων, ἀφ' ὧν τὰ μεγάλα καὶ λαμπρὰ (?) εἰς τὸν βίον γίνεσθαι ἔφη Δημόκριτος.

B 158 = Plútarchos, De lat. viv. 5; 1129e

ὁ ἥλιος ἀνασχῶν ... συνῶρμησε τῶι φωτὶ τὰς πράξεις καὶ τὰς νοήσεις τὰς ἀπάντων, ὡς φησι Δημόκριτος νέα ἐφ' ἡμέρηι φρονέοντες ἄνθρωποι τῆι πρὸς ἀλλήλους ὀρμηῇ καθάπερ ἀρτήματι συντόνωι σπασθέντες ἄλλος ἀλλαχόθεν ἐπὶ τὰς πράξεις ἀνίστανται.

B 159 /1 = Plútarchos, fragm. de libid. et aegr. 2

ἔοικε παλαιά τις αὐτῆ τῶι σώματι διαδικασία πρὸς τὴν ψυχὴν περὶ τῶν παθῶν εἶναι. καὶ Δημόκριτος μὲν ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἀναφέρων [τὴν αἰτίαν τῆς] κακοδαίμον[ίας] φησὶν·

ἔει τοῦ σώματος αὐτῆι δίκην λαχόντος, παρὰ πάντα τὸν βίον ὧν ὠδύνηται [καὶ] κακῶς πέπονθεν, αὐτὸς γένοιτο τοῦ ἐγκλήματος δι[καστής], ἠδέως ἂν καταψηφίσασθαι τῆς ψυχῆς, ἐφ' οἷς τὰ μὲν ἀπώλεσε τοῦ σώματος ταῖς ἀμελείαις καὶ ἐξέλυσε ταῖς μέθαις, τὰ δὲ κατέφθειρε καὶ διέσπασε ταῖς φιληδονίαις, ὥσπερ ὀργάνου τινὸς ἢ σκεύους κακῶς ἔχοντος τὸν χρώμενον ἀφειδῶς αἰτιασάμενος'.

B 159 /2 = Plútarchos, De sanit. praec. 24; 135e

ἐπηρεάζοντες ἑτέροις ἢ φθονοῦντες ἢ φιλονικοῦντες ἢ δόξας ἀκάρπους καὶ κενὰς διώκοντες. πρὸς τούτους γὰρ οἶμαι μάλιστα τὸν Δημόκριτον εἰπεῖν, ὡς εἰ τὸ σῶμα δικάσαιτο τῆι ψυχῆι κακώσεως, οὐκ ἂν αὐτὴν ἀποφυγεῖν.

B 160 = Porfyrios, De abstinentia IV, 21

τὸ γὰρ κακῶς ζῆν καὶ μὴ φρονίμως καὶ σωφρόνως καὶ ὀσίως Δημόκριτος ἔλεγεν οὐ κακῶς ζῆν εἶναι, ἀλλὰ πολὺν χρόνον ἀποθνήσκειν.

B 161 = Scholia in Apoll. Rhod. III, 533

τὸ παλαιὸν ὦιοντο τὰς φαρμακίδας τὴν σελήνην καὶ τὸν ἥλιον καθαιρεῖν. διὸ καὶ μέχρι τῶν Δημοκρίτου χρόνων πολλοὶ τὰς ἐκλείψεις καθαιρέσεις ἐκάλουν.

B 162 = Scholia in Hom. AB ad N 137

Δημόκριτος δὲ τὸ κυλινδρικὸν σχῆμα ὀλοοίτροχον καλεῖ.

B 163 = Sextos Empeirikos, Adversus mathematicos VII, 53

Ξενιάδης δὲ ὁ Κορίνθιος, οὗ καὶ Δημόκριτος μέμνηται.

B 164 = Sextos Empeirikos, Adversus mathematicos VII, 116-117

παλαιά ... δόξα περὶ τοῦ τὰ ὅμοια τῶν ὁμοίων εἶναι γνωριστικά ... (117) ἀλλ' ὁ μὲν Δημόκριτος ἐπὶ τε τῶν ἐμψύχων καὶ ἀψύχων ἴστησι τὸν λόγον.

ἔκει γὰρ ζῶια, φησὶν, ὁμογενέσι ζώοις συναγελάζεται ὡς περιστερὰι περιστεραῖς καὶ γέρανοι γεράνοις καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀλόγων ὡσαύτως. [ὡς] δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀψύχων, καθάπερ ὄραν πάρεστιν ἐπὶ τε τῶν κοσκινευομένων σπερμάτων καὶ ἐπὶ τῶν παρὰ ταῖς κυματωγαῖς ψηφίδων· ὅπου μὲν γὰρ κατὰ τὸν τοῦ κοσκίνου

δῖνον διακριτικῶς φακοὶ μετὰ φακῶν τάσσονται καὶ κριθαὶ μετὰ κριθῶν καὶ πυροὶ μετὰ πυρῶν, ὅπου δὲ κατὰ τὴν τοῦ κύματος κίνησιν αἱ μὲν ἐπιμήκεις ψηφίδες εἰς τὸν αὐτὸν τόπον ταῖς ἐπιμήκεσιν ὠθοῦνται, αἱ δὲ περιφερεῖς ταῖς περιφερέσιν ὡς ἂν συναγωγόν τι ἐχούσης τῶν πραγμάτων τῆς ἐν τούτοις ὁμοιότητος'.
ἀλλ' ὁ μὲν Δημόκριτος οὕτως.

B 165 /1 = Sextos Empeirikos, Adversus mathematicos VII, 265

Δημόκριτος δὲ ὁ τῆι Διὸς φωνῆι παρεικαζόμενος καὶ λέγων τάδε περὶ τῶν ξυμπάντων ἐπεχείρησε μὲν τὴν ἐπίνοιαν ἐκθέσθαι, πλεῖον δὲ ἰδιωτικῆς ἀποφάσεως οὐδὲν ἴσχυσεν εἰπῶν·

ἄνθρωπός ἐστιν ὁ πάντες ἴδμεν'.

B 165 /1 = Cicero, Ac. pr. II, 23, 73

quid loquar de Democrito? quem cum eo conferre possumus non modo ingenii magnitudine, sed etiam animi? qui ita sit ausus ordiri 'haec loquor de universis'. nihil excipit de quo non profiteatur, quid enim esse potest extra universa? ... atque is non hoc dicit quod nos qui veri esse aliquid non negamus, percipi posse negamus: ille esse verum plane negat sensusque idem non obscuros dicit, sed tenebricosos: sic enim appellat eos.

B 165 /2 = Aristotelés, De part. anim. I, 1; 640b29

εἰ μὲν οὖν τῶι σχήματι καὶ τῶι χρώματι ἕκαστον ἔστι τῶν τε ζώων καὶ τῶν μορίων, ὀρθῶς ἂν Δημόκριτος λέγοι· φαίνεται γὰρ οὕτως ὑπολαβεῖν. φησὶ γοῦν παντὶ δῆλον εἶναι οἷόν τι τὴν μορφήν ἐστιν ὁ ἄνθρωπος, ὡς ὄντος αὐτοῦ τῶι τε σχήματι καὶ τῶι χρώματι γνωρίμου. καίτοι καὶ ὁ τεθνεὼς ἔχει τὴν αὐτὴν τοῦ σχήματος μορφήν, ἀλλ' ὅμως οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος.

B 165 /3 = Epikúros fr. 310 (Sext. VII, 267)

ἄνθρωπός ἐστι τοιουτονὶ μόρφωμα μετ' ἐμψυχίας.

λέγω τάδε περὶ τῶν ξυμπάντων. ἄνθρωπός ἐστιν ὁ πάντες ἴδμεν...

B 166 = Sextos Empeirikos, Adversus mathematicos IX, 19

Δημόκριτος δὲ εἰδωλά τινά φησιν ἐμπελάζειν τοῖς ἀνθρώποις καὶ τούτων τὰ μὲν εἶναι ἀγαθοποιὰ τὰ δὲ κακοποιὰ· ἔνθεν καὶ εὐχετο εὐλόγων τυχεῖν εἰδώλων. εἶναι δὲ ταῦτα μεγάλα τε καὶ ὑπερφυῆ καὶ δύσφθαρτα μὲν, οὐκ ἄφθαρτα δέ, προσημαίνειν τε τὰ μέλλοντα τοῖς ἀνθρώποις θεωρούμενα καὶ φωνὰς ἀφιέντα. ὅθεν τούτων αὐτῶν φαντασίαν λαβόντες οἱ παλαιοὶ ὑπενόησαν εἶναι θεόν, μηδενὸς ἄλλου παρὰ ταῦτα ὄντος θεοῦ (τοῦ)

ἄφθαρτον φύσιν ἔχοντος.

B 167 = Simplikios, In Physica 327, 24

δῖνον ἀπὸ τοῦ παντός ἀποκριθῆναι παντοίων ἰδεῶν.

B 168 = Simplikios, In Physica 1318, 34

ταῦτα γὰρ ἐκεῖνοι φύσιν ἐκάλουν ... περιπαλάσσεσθαι γὰρ ἔλεγον αὐτά.

B 169 = Stobaios, Anthologium II (Ecl. eth.), 1, 12 Wachsm.

Δημοκρίτου. μὴ πάντα ἐπίστασθαι προθυμέο, μὴ πάντων ἀμαθῆς γένηι.

B 170 = Stobaios, Anthologium II, 7, 3i Wachsm.

εὐδαιμονίη ψυχῆς καὶ κακοδαιμονίη.

B 171 = Stobaios, Anthologium II, 7, 3i Wachsm.

εὐδαιμονίη οὐκ ἐν βοσκήμασιν οἰκεῖ οὐδὲ ἐν χρυσῶι ψυχὴ οἰκητήριον δαίμονος.

B 172 = Stobaios, Anthologium II, 9, 1

Δημοκρίτου. ἀφ' ὧν ἡμῖν τὰγαθὰ γίγνεται, ἀπὸ τῶν αὐτῶν τούτων καὶ τὰ κακὰ ἐπαυρισκοίμεθ' ἂν, τῶν δὲ κακῶν ἐκτὸς εἴημεν. αὐτίκα ὕδωρ βαθὺ εἰς πολλὰ χρήσιμον καὶ δαῦτε κακόν· κίνδυνος γὰρ ἀποπνιγῆναι. μηχανὴ οὖν εὐρέθη, νήχεσθαι διδάσκειν.

B 173 = Stobaios, Anthologium II, 9, 2

τοῦ αὐτοῦ. ἀνθρώποισι κακὰ ἐξ ἀγαθῶν φύεται, ἐπὴν τις τὰγαθὰ μὴ 'πιστῆται ποδηγετεῖν μηδὲ ὀχεῖν εὐπόρως. οὐ δίκαιον ἐν κακοῖσι τὰ τοιάδε κρίνειν, ἀλλ' ἐν ἀγαθοῖσιν ὧν· τοῖς τε ἀγαθοῖσιν οἷόν τε χρῆσθαι καὶ πρὸς τὰ κακά, εἴ τι βουλομένωι, ἀλκῆι.

B 174 = Stobaios, Anthologium II, 9, 3

ὁ μὲν εὐθυμος εἰς ἔργα ἐπιφερόμενος δίκαια καὶ νόμιμα καὶ ὕπαρ καὶ ὄναρ χαίρει τε καὶ ἔρρωται καὶ ἀνακηδῆς ἐστίν· ὅς δ' ἂν καὶ δίκης ἀλογῆι καὶ τὰ χρῆ ἐόντα μὴ ἔρρηι, τούτῳ πάντα τὰ τοιαῦτα ἀτερπείη, ὅταν τευ ἀναμνησθῆι, καὶ δέδοικε καὶ ἑαυτὸν κακίξει.

B 175 = Stobaios, Anthologium II, 9, 4

οἱ δὲ θεοὶ τοῖσι ἀνθρώποισι διδοῦσι τὰγαθὰ πάντα καὶ πάλαι καὶ νῦν. πλὴν ὀκόσα κακὰ καὶ βλαβερὰ καὶ ἀνωφελέα, τάδε δ' οὐ[τε] πάλαι οὔτε νῦν θεοὶ ἀνθρώποισι δωροῦνται, ἀλλ' αὐτοὶ τοῖσδεσιν ἐμπελάζουσι διὰ νοῦ τυφλότητα καὶ ἀγνωμοσύνην.

B 176 = Stobaios, Anthologium II, 9, 5

τύχη μεγαλόδωρος, ἀλλ' ἀβέβαιος, φύσις δὲ ἀντάρκης· διόπερ νικᾷ τῶι ἥσσονι καὶ βεβαίωι τὸ μείζον τῆς ἐλπίδος.

B 177 = Stobaios, Anthologium II, 9, 40

Δημοκρίτου. οὔτε λόγος ἐσθλὸς φαύλην προῆξιν ἀμαυρῖσκει οὔτε προῆξις ἀγαθὴ λόγου βλασφημίηι λυμαίνεται.

B 178 = Stobaios, Anthologium II, 31, 56

Δημοκρίτου. πάντων κάκιστον ἢ εὐπετεῖη παιδεῦσαι τὴν νεότητα· αὕτη γὰρ ἐστὶν ἢ τίκτει τὰς ἡδονὰς ταύτας, ἐξ ὧν ἡ κακότης γίνεται.

B 179 = Stobaios, Anthologium II, 31, 57

τοῦ αὐτοῦ. ἐξωτικῶς μὴ πονεῖν παῖδες ἀνιέντες οὔτε γράμματ' ἂν μάθοιεν οὔτε μουσικὴν οὔτε ἀγωνίην οὐδ' ὅπερ μάλιστα τὴν ἀρετὴν συνέχει, τὸ αἰδεῖσθαι· μάλα γὰρ ἐκ τούτων φιλεῖ γίγνεσθαι ἢ αἰδῶς.

B 180 = Stobaios, Anthologium II, 31, 58

τοῦ αὐτοῦ. ἡ παιδεία εὐτυχοῦσι μὲν ἐστὶ κόσμος, ἀτυχοῦσι δὲ καταφύγιον.

B 181 = Stobaios, Anthologium II, 31, 59

τοῦ αὐτοῦ. κρείσσων ἐπ' ἀρετὴν φανεῖται προτροπῆι χρώμενος καὶ λόγου πειθοῖ ἢπερ νόμωι καὶ ἀνάγκηι. λάθρη μὲν γὰρ ἀμαρτέειν εἰκὸς τὸν εἰργμένον ἀδικίης ὑπὸ νόμου, τὸν δὲ ἐς τὸ δέον ἠγμένον πειθοῖ οὐκ εἰκὸς οὔτε λάθρη οὔτε φανερώς ἔρδειν τι πλημμελές. διόπερ συνέσει τε καὶ ἐπιστήμηι ὀρθοπραγέων τις ἀνδρεῖος ἅμα καὶ εὐθύγνωμος γίνεται.

B 182 = Stobaios, Anthologium II, 31, 66

τοῦ αὐτοῦ. τὰ μὲν καλὰ χρήματα τοῖς πόνοις ἢ μάθησις ἐξεργάζεται, τὰ δ' αἰσχροῦ ἄνευ πόνων αὐτόματα καρποῦται. καὶ γὰρ οὖν οὐκ ἐθέλοντα πολλάκις ἐξείργει τοιοῦτον εἶναι οὔτω μεγάλης τε τῆς φυτικῆς ἐστὶ.

B 183 = Stobaios, Anthologium II, 31, 72

τοῦ αὐτοῦ. ἔστι που νέων ξύνεσις καὶ γερόντων ἀξυνεσίη· χρόνος γὰρ οὐ διδάσκει φρονεῖν, ἀλλ' ὠραίη τροφή καὶ φύσις.

B 184 = Stobaios, Anthologium II, 31, 90

Δημοκρίτου. φαύλων ὁμίλη συνεχῆς ἕξιν κακίης συναύξει.

B 185 = Stobaios, Anthologium II, 31, 94

Δημοκρίτου. κρέσσονές εἰσιν αἱ τῶν πεπαιδευμένων ἐλπίδες ἢ ὁ τῶν ἀμαθῶν πλοῦτος.

B 186 = Stobaios, Anthologium II, 33, 9

Δημοκρίτου. ὁμοφροσύνη φιλίην ποιεῖ.

B 187 = Stobaios, Anthologium III, 1, 27 Wachsmuth-Hense

Δημοκρίτου. ἀνθρώποις ἀρμόδιον ψυχῆς μᾶλλον ἢ σώματος λόγον ποιεῖσθαι· ψυχῆς μὲν γὰρ τελεότης σκῆνεος μοχθηρίην ὀρθοῖ, σκῆνεος δὲ ἰσχύς ἄνευ λογισμοῦ ψυχὴν οὐδέν τι ἀμείνω τίθησιν.

B 188 = Stobaios, Anthologium III, 1, 46

ὄρος συμφόρων καὶ ἀσυμφόρων τέρψις καὶ ἀτερπία.

B 189 = Stobaios, Anthologium III, 1, 47

ἄριστον ἀνθρώπῳ τὸν βίον διάγειν ὡς πλεῖστα εὐθυμηθέντι καὶ ἐλάχιστα ἀνηθέντι. τοῦτο δ' ἂν εἴη, εἴ τις μὴ ἐπὶ τοῖς θνητοῖσι τὰς ἡδονὰς ποιοῖτο.

B 190 = Stobaios, Anthologium III, 1, 91

Δημοκρίτου. φαύλων ἔργων καὶ τοὺς λόγους παραιτητέον.

B 191 = Stobaios, Anthologium III, 1, 210

Δημοκρίτου. ἀνθρώποισι γὰρ εὐθυμία γίνεται μετριότητι τέρψιος καὶ βίου συμμετρίας· τὰ δ' ἐλλείποντα καὶ ὑπερβάλλοντα μεταπίπτειν τε φιλεῖ καὶ μεγάλας κινήσιας ἐμποιεῖν τῇ ψυχῇ. αἱ δ' ἐκ μεγάλων διαστημάτων κινούμεναι τῶν ψυχῶν οὔτε εὐσταθέες εἰσὶν οὔτε εὐθυμοί. ἐπὶ τοῖς δυνατοῖς οὖν δεῖ ἔχειν τὴν γνώμην καὶ τοῖς παρεοῦσιν ἀρκέεσθαι τῶν μὲν ζηλουμένων καὶ θαυμαζομένων ὀλίγην μνήμην ἔχοντα καὶ τῇ διανοίᾳ μὴ προσεδρεύοντα, τῶν δὲ ταλαιπωρεόντων τοὺς βίους θεωρεῖν, ἐννοούμενον ἂν πάσχουσι κάρτα (?), ὅπως ἂν τὰ παρεόντα σοι καὶ ὑπάρχοντα μεγάλα καὶ ζηλωτὰ φαίνηται, καὶ μηκέτι πλειόνων ἐπιθυμέοντι

συμβαίνει κακοπαθεῖν τῇ ψυχῇ. ὁ γὰρ θαυμάζων τοὺς ἔχοντας καὶ μακαρίζομένους ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων καὶ τῇ μνήμῃ πᾶσαν ὥραν προσεδρεύων ἀεὶ ἐπικαινουργεῖν ἀναγκάζεται καὶ ἐπιβάλλεσθαι δι' ἐπιθυμίην τοῦ τι πρήσσειν ἀνήκεστον ὧν νόμοι κωλύουσιν. διόπερ τὰ μὲν μὴ δίξεσθαι χρεῶν, ἐπὶ δὲ τοῖς εὐθυμέεσθαι χρεῶν, παραβάλλοντα τὸν ἑαυτοῦ βίον πρὸς τὸν τῶν φαυλότερον πρησσόντων καὶ μακαρίζειν ἑωυτὸν ἐνθυμεύμενον ἅ πάσχουσιν, ὁκόσῳ αὐτέων βέλτιον πρήσσει τε καὶ διάγει. ταύτης γὰρ ἐχόμενος τῆς γνώμης εὐθυμότερόν τε διάξεις καὶ οὐκ ὀλίγας κῆρας ἐν τῷ βίῳ διώσει, φθόνον καὶ ζῆλον καὶ δυσμενίην.

B 192 = Stobaios, Anthologium III, 2, 36

Δημοκρίτου. ἔστι ἄιδιον μὲν ἐπαινεῖν ἅ μὴ χρεὶ καὶ ψέγειν, ἐκάτερον δὲ πονηροῦ τινος ἦθους.

B 193 = Stobaios, Anthologium III, 3, 43

Δημοκρίτου. φρονήσιος ἔργον μέλλουσιν ἀδικίην φυλάξασθαι, ἀναλγησίης δὲ (τὸ) γενομένην μὴ ἀμύνασθαι.

B 194 = Stobaios, Anthologium III, 3, 46

Δημοκρίτου. αἱ μεγάλαι τέρψεις ἀπὸ τοῦ θεᾶσθαι τὰ καλὰ τῶν ἔργων γίνονται.

B 195 = Stobaios, Anthologium III, 4, 69

Δημοκρίτου ... εἶδωλα ἐσθῆτι καὶ κόσμῳ διαπρεπέα πρὸς θεωρίην, ἀλλὰ καρδίης κενεά.

B 196 = Stobaios, Anthologium III, 4, 70

λήθη τῶν ἰδίων κακῶν θρασύτητα γενναῖ.

B 197 = Stobaios, Anthologium III, 4, 71

ἀνοήμονες· συμοῦνται τοῖς τῆς τύχης κέρδεσιν, οἱ δὲ τῶν τοιῶνδε δαήμονες τοῖς τῆς σοφίης.

B 198 = Stobaios, Anthologium III, 4, 72

τὸ χρεῖζον οἶδεν, ὁκόσον χρεῖζει, ὁ δὲ χρεῖζων οὐ γινώσκει.

B 199 = Stobaios, Anthologium III, 4, 73

ἀνοήμονες τὸ ζῆν ὡς (?) στυγέοντες ζῆν ἐθέλουσι δείματι αἰδεῶ.

B 200 = Stobaios, Anthologium III, 4, 74

ἀνοήμονες βιοῦσιν οὐ τερπόμενοι βιοτῆι.

B 201 = Stobaios, Anthologium III, 4, 75

ἀνοήμονες δηναϊότητος ὀρέγονται οὐ τερπόμενοι δηναϊότητι.

B 202 = Stobaios, Anthologium III, 4, 76

ἀνοήμονες τῶν ἀπεόντων ὀρέγονται, τὰ δὲ παρεόντα καὶ παρωιχημένων
κερδαλεώτερα ἐόντα ἀμαλδύνουσιν.

B 203 = Stobaios, Anthologium III, 4, 77

ἄνθρωποι τὸν θάνατον φεύγοντες διώκουσιν.

B 204 = Stobaios, Anthologium III, 4, 78

ἀνοήμονες οὐδὲν ἄνδάνουσιν (?) ἐν ὅληι τῆι βιοτῆι.

B 205 = Stobaios, Anthologium III, 4, 79

ἀνοήμονες ζωῆς ὀρέγονται (γήραος) θάνατον δεδοικότες.

B 206 = Stobaios, Anthologium III, 4, 80

ἀνοήμονες θάνατον δεδοικότες γηράσκειν ἐθέλουσιν.

B 207 = Stobaios, Anthologium III, 5, 22

Δημοκρίτου. ἡδονὴν οὐ πᾶσαν, ἀλλὰ τὴν ἐπὶ τῷ καλῷ αἰρεῖσθαι χρεών.

B 208 = Stobaios, Anthologium III, 5, 24

πατρὸς σωφροσύνη μέγιστον τέκνοις παράγγελμα.

B 209 = Stobaios, Anthologium III, 5, 25

Δημοκρίτου. αὐταρκείῃ τροφῆς σμικρὴ νύξ (?) οὐδέποτε γίνεται.

B 210 = Stobaios, Anthologium III, 5, 26

Δημοκρίτου. τράπεζαν πολυτελέα μὲν τύχη παρατίθησιν, αὐταρκέα δὲ σωφροσύνη.

B 211 = Stobaios, Anthologium III, 5, 27

Δημοκρίτου. σωφροσύνη τὰ τερπνὰ ἀέξει καὶ ἡδονὴν ἐπιμείζονα ποιεῖ.

B 212 = Stobaios, Anthologium III, 6, 27

Δημοκρίτου. ἡμερήσιοι ὕπνοι σώματος ὄχλησιν ἢ ψυχῆς ἀδημοσύνην ἢ ἀργίην ἢ ἀπαιδευσίην σημαίνουσι.

B 213 = Stobaios, Anthologium III, 7, 21

Δημοκρίτου. ἀνδρείη τὰς ἄτας μικρὰς ἔρδει.

B 214 = Stobaios, Anthologium III, 7, 25

Δημοκρίτου. ἀνδρεῖος οὐχ ὁ τῶν πολεμίων μόνον, ἀλλὰ καὶ ὁ τῶν ἡδονῶν κρέσσων. ἔνιοι δὲ πολίων μὲν δεσπόζουσι, γυναιξὶ δὲ δουλεύουσιν.

B 215 = Stobaios, Anthologium III, 7, 31

Δημοκρίτου. δίκης κῦδος γνώμης θάρσος καὶ ἀθαμβία, ἀδικίας δὲ δεῖμα ξυμφορῆς τέρμα.

B 216 = Stobaios, Anthologium III, 7, 74

Δημοκρίτου. σοφίη ἀθαμβος ἀξίη πάντων (τιμιωτάτη οὖσα).

B 217 = Stobaios, Anthologium III, 9, 30

Δημοκρίτου. μοῦνοι θεοφιλέες, ὅσοις ἐχθρὸν τὸ ἀδικεῖν.

B 218 = Stobaios, Anthologium III, 10, 36

Δημοκρίτου. πλοῦτος ἀπὸ κακῆς ἐργασίης περιγινόμενος ἐπιφανέστερον τὸ ὄνειδος κέκτηται.

B 219 = Stobaios, Anthologium III, 10, 43

τοῦ αὐτοῦ. χρημάτων ὄρεξις, ἣν μὴ ὀρίζεται κόρωι, πενίης ἐσχάτης πολλὸν χαλεπωτέρη· μέζονες γὰρ ὄρέξεις μέζονας ἐνδείας ποιεῦσιν.

B 220 = Stobaios, Anthologium III, 10, 44

Δημοκρίτου. κακὰ κέρδεα ζημίαν ἀρετῆς φέρει.

B 221 = Stobaios, Anthologium III, 10, 58

Δημοκρίτου. ἐλπὶς κακοῦ κέρδεος ἀρχὴ ζημίας.

B 222 = Stobaios, Anthologium III, 10, 64

Δημοκρίτου. ἡ τέκνοις ἄγαν χρημάτων συναγωγή πρόφασίς ἐστι φιλαργυρίας τρόπον ἴδιον ἐλέγχουσα.

B 223 = Stobaios, Anthologium III, 10, 65

τοῦ αὐτοῦ. ὦν τὸ σκῆνος χρήζει, πᾶσι πάρεστιν εὐμαρέως ἄτερ μόχθου καὶ ταλαιπωρίας· ὀκόσα δὲ μόχθου καὶ ταλαιπωρίας χρήζει καὶ βίον ἀγλύνει, τούτων οὐκ ἰμείρεται τὸ σκῆνος, ἀλλ' ἡ τῆς γνώμης κακοθιγίη (?).

B 224 = Stobaios, Anthologium III, 10, 68

Δημοκρίτου. ἡ τοῦ πλέονος ἐπιθυμία τὸ παρεὸν ἀπόλλυσι τῇ Αἰσωπειίῃ κυνὶ (233 H.) ἰκέλη γινομένη.

B 225 = Stobaios, Anthologium III, 12, 13 (= B 44)

Δημοκρίτου. ἀληθομυθέειν χρεῶν, οὐ πολυλογέειν.

B 226 = Stobaios, Anthologium III, 12, 47

Δημοκρίτου. οἰκῆιον ἐλευθερίας παρρησίῃ, κίνδυνος δὲ ἡ τοῦ καιροῦ διάγνωσις.

B 227 = Stobaios, Anthologium III, 16, 17

Δημοκρίτου. οἱ φειδωλοὶ τὸν τῆς μελίσης οἶτον ἔχουσιν ἐργαζόμενοι ὡς ἀεὶ βιωσόμενοι.

B 228 = Stobaios, Anthologium III, 16, 18

τοῦ αὐτοῦ. οἱ τῶν φειδωλῶν παῖδες ἀμαθέες γινόμενοι, ὥσπερ οἱ ὀρχησταὶ οἱ ἐς τὰς μαχαίρας ὀρούοντες, ἦν ἑνὸς μούνου [μῆ] τύχῳσι καταφερόμενοι, ἔνθα δεῖ τοὺς πόδας ἐρεῖσαι, ἀπόλλυνται (χαλεπὸν δὲ τυχεῖν ἑνός· τὸ γὰρ ἴχνιον μούνον λέλειπται τῶν ποδῶν) οὕτω δὲ καὶ οὗτοι, ἦν ἀμάρτωσι τοῦ πατρικοῦ τύπου τοῦ ἐπιμελέος καὶ φειδωλοῦ, φιλέουσι διαφθεῖρεσθαι.

B 229 = Stobaios, Anthologium III, 16, 19

τοῦ αὐτοῦ. φειδώ τοι καὶ λιμὸς χρηστή· ἐν καιρῳι δὲ καὶ δαπάνη· γινώσκειν δὲ ἀγαθοῦ.

B 230 = Stobaios, Anthologium III, 16, 22

Δημοκρίτου. βίος ἀνεόρταστος μακρῆ ὁδὸς ἀπανδόκευτος.

B 231 = Stobaios, Anthologium III, 17, 25 Δημοκρίτου. εὐγνώμων ὁ μὴ λυπεόμενος

ἐφ' οἷσιν οὐκ ἔχει, ἀλλὰ χαίρων ἐφ' οἷσιν ἔχει.

B 232 = Stobaios, Anthologium III, 17, 37

Δημοκρίτου. τῶν ἡδέων τὰ σπανιώτατα γινόμενα μάλιστα τέρπει.

B 233 = Stobaios, Anthologium III, 17, 38

τοῦ αὐτοῦ. εἴ τις ὑπερβάλλοι τὸ μέτριον, τὰ ἐπιτερπέστατα ἀτερπέστατα ἂν γίγνοιτο.

B 234 = Stobaios, Anthologium III, 18, 30

Δημοκρίτου. ὑγίειν εὐχῆσι παρὰ θεῶν αἰτέονται ἄνθρωποι, τὴν δὲ ταύτης δύναμιν ἐν ἑαυτοῖς ἔχοντες οὐκ ἴσασιν· ἀκρασίη δὲ τὰναντία πρήσσοντες αὐτοὶ προδότης τῆς ὑγείης τῆσιν ἐπιθυμίησιν γίνονται.

B 235 = Stobaios, Anthologium III, 18, 35

Δημοκρίτου. ὅσοι ἀπὸ γαστροῦ τὰς ἡδονὰς ποιέονται ὑπερβεβληκότες τὸν καιρὸν ἐπὶ βρώσεσιν ἢ πόσεσιν ἢ ἀφροδισίοισιν, τοῖσι πᾶσιν αἰ μὲν ἡδοναὶ βραχεῖαί τε καὶ δι' ὀλίγου γίνονται, ὀκόσον ἂν χρόνον ἐσθίωσιν ἢ πίνωσιν, αἰ δὲ λῦπαι πολλαί. τοῦτο μὲν γὰρ τὸ ἐπιθυμεῖν αἰεὶ τῶν αὐτῶν πάρεστι καὶ ὀκόταν γένηται ὀκοίων ἐπιθυμέουσι, διὰ ταχέος τε ἢ ἡδονὴ παροίχεται, καὶ οὐδὲν ἐν αὐτοῖσι χρηστόν ἐστιν ἄλλ' ἢ τέρψις βραχεῖα, καὶ αὖθις τῶν αὐτῶν δεῖ.

B 236 = Stobaios, Anthologium III, 20, 56

Δημοκρίτου. θυμῶι μάχεσθαι μὲν χαλεπὸν· ἀνδρὸς δὲ τὸ κρατέειν εὐλογίστου.

B 237 = Stobaios, Anthologium III, 20, 62

Δημοκρίτου. φιλονικίη πᾶσα ἀνόητος· τὸ γὰρ κατὰ τοῦ δυσμενέος βλαβερόν θεωρεῦσα τὸ ἴδιον συμφέρον οὐ βλέπει.

B 238 = Stobaios, Anthologium III, 22, 42

Δημοκρίτου. τελευτᾷ γὰρ ἐς κακοδοξίην (κακὴν) ὁ παρεκτεινόμενος τῶι κρέσσονι.

B 239 = Stobaios, Anthologium III, 28, 13

Δημοκρίτου. ὄρκους οὐς ποιέονται ἐν ἀνάγκησιν ἔοντες οὐ τηρέουσιν οἱ φλαῦροι, ἐπὴν διαφύγωσιν.

B 240 = Stobaios, Anthologium III, 29, 63. 83a

Δημοκρίτου. οἱ ἐκούσιοι πόνοι τὴν τῶν ἀκουσίων ὑπομονὴν ἐλαφροτέραν παρασκευάζουσι.

B 241 = Stobaios, Anthologium III, 29, 64

τοῦ αὐτοῦ. πόνος συνεχῆς ἐλαφρότερος ἑαυτοῦ συνηθείῃ γίνεται.

B 242 = Stobaios, Anthologium III, 29, 66

Δημοκρίτου. πλέονες ἐξ ἀσκήσιος ἀγαθοὶ γίνονται ἢ ἀπὸ φύσιος.

B 243 = Stobaios, Anthologium III, 29, 88

Δημοκρίτου. τῆς ἡσυχίης πάντες οἱ πόνοι ἡδιόνες, ὅταν ὧν εἴνεκεν πονέουσι τυγχάνωσιν ἢ εἰδέωσι κύρσοντες. ἐν δὲ ἐκάστη ἀποτυχίῃ τὸ πονεῖν(?) ὁμοίως ἀνηρόν καὶ ταλαίπωρον.

B 244 = Stobaios, Anthologium III, 31, 7

Δημοκρίτου. φαῦλον, κἂν μόνος ᾦς, μήτε λέξις μήτ' ἐργάση· μάθε δὲ πολὺ μᾶλλον τῶν ἄλλων σεαυτὸν αἰσχύνεσθαι.

B 245 = Stobaios, Anthologium III, 31, 53

Δημοκρίτου. οὐκ ἂν ἐκώλυον οἱ νόμοι ζῆν ἕκαστον κατ' ἰδίην ἐξουσίην, εἰ μὴ ἕτερος ἕτερον ἐλυμαίνετο· φθόνος γὰρ στάσιος ἀρχὴν ἀπεργάζεται.

B 246 = Stobaios, Anthologium III, 40, 6

Δημοκρίτου. ξενιτεῖη βίου αὐτάρκειαν διδάσκει· μᾶζα γὰρ καὶ στιβὰς λιμοῦ καὶ κόπου γλυκύτατα ἰάματα.

B 247 = Stobaios, Anthologium III, 40, 7

τοῦ αὐτοῦ. ἀνδρὶ σοφῶι πᾶσα γῆ βατή· ψυχῆς γὰρ ἀγαθῆς πατρις ὁ ζῦμπας κόσμος.

B 248 = Stobaios, Anthologium IV, 1, 33

Δημοκρίτου. ὁ νόμος βούλεται μὲν εὐεργετεῖν βίον ἀνθρώπων· δύναται δέ, ὅταν αὐτοὶ βούλωνται πάσχειν εὖ· τοῖσι γὰρ πειθομένοισι τὴν ἰδίην ἀρετὴν ἐνδείκνυται.

B 249 = Stobaios, Anthologium IV, 1, 34

τοῦ αὐτοῦ. στάσις ἐμφύλιος ἐς ἑκάτερα κακόν· καὶ γὰρ νικέουσι καὶ ἡσσωμένοις. ὁμοίη φθορῇ.

B 250 = Stobaios, Anthologium IV, 1, 40

Δημοκρίτου. ἀπὸ ὁμοιοῦς τὰ μεγάλα ἔργα καὶ ταῖς πόλεσι τοὺς πολέμους δυνατὸν κατεργάζεσθαι, ἄλλως δ' οὐ.

B 251 = Stobaios, Anthologium IV, 1, 42

Δημοκρίτου. ἡ ἐν δημοκρατίῃ πενίη τῆς παρὰ τοῖς δυνάστησι καλεομένης εὐδαιμονίης τοσοῦτόν ἐστι αἰρετωτέρη, ὀκόσον ἐλευθερίῃ δουλείης.

B 252 = Stobaios, Anthologium IV, 1, 43

τὰ κατὰ τὴν πόλιν χρεῶν τῶν λοιπῶν μέγιστα ἠγεῖσθαι, ὅπως ἄξεται εὖ, μήτε φιλονικέοντα παρὰ τὸ ἐπιεικὲς μήτε ἰσχὺν ἑαυτῶι περιτιθέμενον παρὰ τὸ χρηστὸν τὸ τοῦ ξυνοῦ. πόλις γὰρ εὖ ἀγομένη μεγίστη ὀρθωσίς ἐστι, καὶ ἐν τούτῳ πάντα ἔνι, καὶ τούτου σωιζομένου πάντα σώιζεται καὶ τούτου διαφθειρομένου τὰ πάντα διαφθείρεται.

B 253 = Stobaios, Anthologium IV, 1, 44

τοῖς χρηστοῖσιν οὐ συμφέρον ἀμελέοντας τῶν ἑωυτῶν ἄλλα πρήσσειν· τὰ γὰρ ἴδια κακῶς ἔσχεν. εἰ δὲ ἀμελείοι τις τῶν δημοσίων, κακῶς ἀκούειν γίγνεται, καὶ ἦν μηδὲν μήτε κλέπτῃ μήτε ἀδικῃ. ἐπεὶ καὶ [μὴ] ἀμελέοντι ἢ ἀδικέοντι κίνδυνος κακῶς ἀκούειν καὶ δὴ καὶ παθεῖν τι· ἀνάγκη δὲ ἀμαρτάνειν, συγγινώσκεσθαι δὲ τοὺς ἀνθρώπους οὐκ εὐπετές.

B 254 = Stobaios, Anthologium IV, 1, 45

οἱ κακοὶ ἰόντες ἐς τὰς τιμὰς ὀκόσωι ἂν μᾶλλον ἀνάξιοι ἐόντες ἴωσι, τοσοῦτῳ μᾶλλον ἀνακηδέες γίγνονται καὶ ἀφροσύνης καὶ θράσεος πίμπλονται.

B 255 = Stobaios, Anthologium IV, 1, 46

ὅταν οἱ δυνάμενοι τοῖς μὴ ἔχουσι καὶ προτελεῖν τολμέωσι καὶ ὑπουργεῖν καὶ χαρίζεσθαι, ἐν τούτῳ ἤδη καὶ τὸ οἰκτίρειν ἔνεστι καὶ μὴ ἐρήμους εἶναι καὶ τὸ ἐταίρους γίγνεσθαι, καὶ τὸ ἀμύνειν ἀλλήλοισι καὶ τοὺς πολίτας ὁμονόους εἶναι καὶ ἄλλα ἀγαθὰ, ἄσσα οὐδεὶς ἂν δύναίτο καταλέξει.

B 256 = Stobaios, Anthologium IV, 2, 14

δίκη μὲν ἐστὶν ἔρδειν τὰ χρηρῆ ἑόντα, ἀδικίη δὲ μὴ ἔρδειν τὰ χρηρῆ ἑόντα, ἀλλὰ παρατρέπεσθαι.

B 257 = Stobaios, Anthologium IV, 2, 15

του̅ αὐτοῦ. κατὰ δὲ ζώων ἔστιν ὧν φόνου καὶ μὴ φόνου ὧδε ἔχει· τὰ ἀδικέοντα καὶ θέλοντα ἀδικεῖν ἀθῶιος ὁ κτείνων, καὶ πρὸς εὐεστοῦν τοῦτο ἔρδειν μᾶλλον ἢ μή.

B 258 = Stobaios, Anthologium IV, 2, 16

κτείνειν χρῆ τὰ πημαίνοντα παρὰ δίκην πάντα περὶ παντός· καὶ ταῦτα ὁ ποιῶν εὐθυμίας (?) καὶ δίκης καὶ θάρσεος καὶ κτήσεως (?) ἐν παντὶ κόσμῳ μέζω μοῖραν μεθέξει.

B 259 = Stobaios, Anthologium IV, 2, 17

ὅκωσπερ περὶ κιναδέων τε καὶ ἐρπετέων γεγράφαται τῶν πολεμίων, οὕτω καὶ κατὰ ἀνθρώπων δοκεῖ μοι χρεῶν εἶναι ποιεῖν· κατὰ νόμους τοὺς πατέριους κτείνειν πολέμιον ἐν παντὶ κόσμῳ, ἐν ᾧ μὴ νόμος ἀπείργει· ἀπείργει δὲ ἱερὰ ἐκάστοισι ἐπιχώρια καὶ σπονδαὶ καὶ ὄρκοι.

B 260 = Stobaios, Anthologium IV, 4, 18

κιξάλλην καὶ ληιστὴν πάντα κτείνων τις ἀθῶιος ἂν εἴη καὶ αὐτοχειρὶ καὶ κελεύων καὶ ψήφῳ.

B 261 = Stobaios, Anthologium IV, 5, 43

Δημοκρίτου. ἀδικουμένοισι τιμωρεῖν κατὰ δύναμιν χρῆ καὶ μὴ παρίεναι· τὸ μὲν γὰρ τοιοῦτον δίκαιον καὶ ἀγαθόν, τὸ δὲ μὴ τοιοῦτον ἄδικον καὶ κακόν.

B 262 = Stobaios, Anthologium IV, 5, 44

Δημοκρίτου. καὶ οἱ φυγῆς ἄξια ἔρδουσιν ἢ δεσμῶν, ἢ θωπῆς ἄξιοι, καταψηφιστέον καὶ μὴ ἀπολύειν· ὅς δ' ἂν παρὰ νόμον ἀπολύῃ κέρδει ὀρίζων ἢ ἡδονῇ, ἀδικεῖ, καὶ οἱ τοῦτο ἐγκάρδιον ἀνάγκη εἶναι.

B 263 = Stobaios, Anthologium IV, 5, 45

του̅ αὐτοῦ. δίκης καὶ ἀρετῆς μεγίστην μετέχει μοῖραν ὁ (τιμὰς) ἀξίας τὰς μεγίστας τάμνων [τοις ἀξιωτάτοις] (?).

B 264 = Stobaios, Anthologium IV, 5, 46

του̅ αὐτοῦ. μηδέν τι μᾶλλον τοὺς ἀνθρώπους αἰδεῖσθαι ἑωυτοῦ μηδέ τι μᾶλλον ἐξεργάζεσθαι κακόν, εἰ μέλλει μηδεὶς εἰδήσειν ἢ οἱ πάντες ἄνθρωποι· ἀλλ' ἑωυτὸν

μάλιστα αιδεῖσθαι, καὶ τοῦτον νόμον τῆι ψυχῆι καθεστάναι, ὥστε μηδὲν ποιεῖν ἀνεπιτήδειον.

B 265 = Stobaios, Anthologium IV, 5, 47

τοῦ αὐτοῦ. τῶν ἡμαρτημένων ἄνθρωποι μεμνέονται μᾶλλον ἢ τῶν εὖ πεπονημένων. καὶ γὰρ δίκαιον οὕτως· ὥσπερ [γὰρ τὸν] τὰς παρακαταθήκας ἀποδιδόντα οὐ χρὴ ἐπαινεῖσθαι, τὸν δὲ μὴ ἀποδιδόντα κακῶς ἀκούειν καὶ πάσχειν, οὕτω καὶ τὸν ἄρχοντα. οὐ γὰρ ἐπὶ τούτῳι ἠιρέθη ὡς κακῶς ποιήσων, ἀλλ' ὡς εὖ.

B 266 = Stobaios, Anthologium IV, 5, 48

τοῦ αὐτοῦ. οὐδεμία μηχανὴ τῶι νῦν καθεστῶτι ὑθμῶι μὴ οὐκ ἀδικεῖν τοὺς ἄρχοντας, ἦν καὶ πάνυ ἀγαθοὶ ἔωσιν. οὐδενὶ γὰρ ἄλλωι ἔοικεν ἢ ἐωυτῶι τὸν [***] αὐτὸν ἐφ' ἐτέροισι γίνεσθαι· δεῖ δὲ κως οὕτω καὶ ταῦτα κοσμηθῆναι, ὅκως ὁ μηδὲν ἀδικέων, ἦν καὶ πάνυ ἐτάζηι τοὺς ἀδικέοντας, μὴ ὑπ' ἐκείνους γενήσεται, ἀλλὰ τις ἢ θεσμὸς ἢ τι ἄλλο ἀμυνεῖ τῶι τὰ δίκαια ποιεῦντι.

B 267 = Stobaios, Anthologium IV, 6, 19

Δημοκρίτου. φύσει τὸ ἄρχεῖν οἰκίῳι τῶι κρέσσονι.

B 268 = Stobaios, Anthologium IV, 7, 13

Δημοκρίτου. φόβος κολακεῖν μὲν ἐργάζεται, εὐνοῖαν δὲ οὐκ ἔχει.

B 269 = Stobaios, Anthologium IV, 10, 28

Δημοκρίτου. τόλμα πρῆξιος ἀρχή, τύχη δὲ τέλος κυρή.

B 270 = Stobaios, Anthologium IV, 19, 45

Δημοκρίτου. οἰκέταισιν ὡς μέρεσι τοῦ σκήνεος χρῶ ἄλλωι πρὸς ἄλλο.

B 271 = Stobaios, Anthologium IV, 20, 33

Δημοκρίτου. ἐρωτικὴν μέμψιν ἢ ἀγαπωμένη (?) λύει.

B 272 = Stobaios, Anthologium IV, 22, 108

Δημοκρίτου. Δημόκριτος ἔφη, ὡς γαμβροῦ ὁ μὲν ἐπιτυχῶν εὗρεν υἱόν, ὁ δὲ ἀποτυχῶν ἀπώλεσε καὶ θυγατέρα.

B 273 = Stobaios, Anthologium IV, 22, 199

Δημοκρίτου. γυνὴ πολλὰ ἀνδρὸς ὀξυτέρη πρὸς κακοφραδοσύνην.

B 274 = Stobaios, Anthologium IV, 23, 38

Δημοκρίτου. κόσμος ὀλιγομυθίη γυναικί· καλὸν δὲ καὶ κόσμου λιτότης.

B 275 = Stobaios, Anthologium IV, 24, 29

Δημοκρίτου. τεκνοτροφίη σφαλερόν· τὴν μὲν γὰρ ἐπιτυχίην ἀγῶνος μεστήν καὶ φροντίδος κέκτηται, τὴν δὲ ἀποτυχίην ἀνυπέρθετον ἐτέρῃ ὀδύνηι.

B 276 = Stobaios, Anthologium IV, 24, 31

Δημοκρίτου. οὐ δοκεῖ μοι χρῆναι παιῖδας κτᾶσθαι· ἐνορῶ γὰρ ἐν παιδῶν κτήσει πολλοὺς μὲν καὶ μεγάλους κινδύνους, πολλὰς δὲ λύπας, ὀλίγα δὲ τὰ εὐθελέοντα καὶ ταῦτα λεπτά τε καὶ ἀσθενέα.

B 277 = Stobaios, Anthologium IV, 24, 32

τοῦ αὐτοῦ. ὅτεωι χρήμη τεὰ ἐστὶ παιῖδα ποιήσασθαι, ἐκ τῶν φίλων τεύ μοι δοκεῖ ἄμεινον εἶναι. καὶ τῶι μὲν παῖς ἔσται τοιοῦτος, οἷον ἂν βούληται· ἔστι γὰρ ἐκλέξασθαι οἷον ἐθέλει· καὶ ὅς ἂν δοκῆι ἐπιτήδειος εἶναι, κἂν μάλιστα κατὰ φύσιν ἔποιτο. καὶ τοῦτο τοσοῦτον διαφέρει, ὅσον ἐνταῦθα μὲν ἔστι τὸν παιῖδα λαβεῖν καταθύμιον ἐκ πολλῶν, οἷον ἂν δέηι. ἦν δὲ τις ποιῆται ἀπὸ ἐωυτοῦ, πολλοὶ ἐνεῖσι κίνδυνοι· ἀνάγκη γὰρ, ὅς ἂν γένηται, τούτῳ χρῆσθαι.

B 278 = Stobaios, Anthologium IV, 24, 33

τοῦ αὐτοῦ. ἀνθρώποισι τῶν ἀναγκαίων δοκεῖ εἶναι παιῖδας κτήσασθαι ἀπὸ φύσιος καὶ καταστάσιός τινος ἀρχαίης. δῆλον δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ζώιοισι· πάντα γὰρ ἔκγονα κτᾶται κατὰ φύσιν ἐπωφελείης γε οὐδεμιᾶς εἴνεκα· ἀλλ' ὅταν γένηται, τάλαιπωρεῖ καὶ τρέφει ἕκαστον ὡς δύναται καὶ ὑπερδέδοικε, μέχρι σμικρὰ ἦι, καὶ ἦν τι πάθη, ἀνιᾶται. ἢ μὲν φύσις τοιαύτη πάντων ἐστὶν ὅσα ψυχὴν ἔχει· τῶι δὲ δὴ ἀνθρώπῳ νομίζον ἤδη πεποιῆται, ὥστε καὶ ἐπαύρεσίν τινα γίνεσθαι ἀπὸ τοῦ ἐκγόνου.

B 279 = Stobaios, Anthologium IV, 26, 25

Δημοκρίτου. τοῖς παισὶ μάλιστα χρῆ τῶν ἀνυστῶν δατειῶσθαι τὰ χρήματα, καὶ ἅμα ἐπιμέλεσθαι αὐτῶν, μὴ τι ἀτηρὸν ποιέωσι διὰ χειρὸς ἔχοντες· ἅμα μὲν γὰρ πολλὸν φειδότεροι γίνονται ἐς τὰ χρήματα καὶ προθυμότεροι κτᾶσθαι, καὶ ἀγωνίζονται ἀλλήλοισιν. ἐν γὰρ τῶι ξυνῶι τὰ τελεύμενα οὐκ ἀνιᾶ ὥσπερ ἰδίῃ οὐδ' εὐθυμεῖ τὰ ἐπικτώμενα, ἀλλὰ πολλῶι ἤσσον.

B 280 = Stobaios, Anthologium IV, 26, 26

τοῦ αὐτοῦ. ἔξεστιν οὐ πολλὰ τῶν σφετέρων ἀναλώσαντας παιδεῦσαί τε τοὺς παῖδας καὶ τεῖχος τε καὶ σωτηρίην περιβαλέσθαι τοῖς τε χρήμασι καὶ τοῖς σώμασιν αὐτῶν.

B 281 = Stobaios, Anthologium IV, 31, 49

Δημοκρίτου. ὥσπερ ἐν (μὲν) τοῖς ἔλκεσι φαγέδαινα κάκιστον νόσημα, οὕτως ἐν τοῖς χρήμασι τὸ ... (μὴ προσαρμόσαν καὶ τὸ συνεχές).

B 282 = Stobaios, Anthologium IV, 31, 120

Δημοκρίτου. χρημάτων χρῆσις ξὺν νόωι μὲν χρήσιμον εἰς τὸ ἐλευθέριον εἶναι καὶ δηλωφέλεα, ξὺν ἀνοίηι δὲ χορηγίη ξυνή (?).

B 283 = Stobaios, Anthologium IV, 33, 23

Δημοκρίτου. πενήη πλοῦτος ὀνόματα ἐνδείης καὶ κόρου· οὔτε οὖν πλούσιος [ὁ] ἐνδέων οὔτε πένης ὁ μὴ ἐνδέων.

B 284 = Stobaios, Anthologium IV, 33, 24. 25

τοῦ αὐτοῦ. ἦν μὴ πολλῶν ἐπιθυμέης, τὰ ὀλίγα τοι πολλὰ δόξει· σμικρὰ γὰρ ὄρεξις πενήην ἰσοσθενέα πλούτῳ ποιέει.

B 285 = Stobaios, Anthologium IV, 33, 65

Δημοκρίτου. γινώσκειν χρεῶν ἀνθρωπίνην βιοτήν ἀφαιρήν τε εὐῶσαν καὶ ὀλιγοχρόνιον πολλῆσίν τε κηρσί συμπεφυρμένην καὶ ἀμηχανίησιν, ὅκως ἂν τις μετρίης τε κτήσιος ἐπιμέληται καὶ μετρηῆται ἐπὶ τοῖς ἀναγκαίοις ἢ τάλαιπωρή.

B 286 = Stobaios, Anthologium IV, 39, 17

Δημοκρίτου. εὐτυχῆς ὁ ἐπὶ μετρίοισι χρήμασιν εὐθυμεόμενος, δυστυχῆς δὲ ὁ ἐπὶ πολλοῖσι δυσθυμεόμενος.

B 287 = Stobaios, Anthologium IV, 40, 20

Δημοκρίτου. ἀπορίη ξυνή τῆς ἐκάστου χαλεπωτέρη· οὐ γὰρ ὑπολείπεται ἐλπίς ἐπικουρίης.

B 288 = Stobaios, Anthologium IV, 40, 21

νόσος οἴκου καὶ βίου γίνεταί ὅκωσπερ καὶ σκῆνεος.

B 289 /1 = Stobaios, Anthologium IV, 41, 59

Δημοκρίτου. οὐκ ἔστιν οὕτως ἀσφαλῆς πλούτου πυλεών, ὃν οὐκ ἀνοίγει τύχης καιρός.

B 289 /2 = Stobaios, Anthologium IV, 44, 64

Δημοκρίτου. ἀλογιστίη μὴ ξυγχωρέειν ταῖσι κατὰ τὸν βίον ἀνάγκαις.

B 290 = Stobaios, Anthologium IV, 44, 67

Δημοκρίτου. λύπην ἀδέσποτον ψυχῆς ναρκώσης λογισμῶι ἔκκρουε.

B 291 = Stobaios, Anthologium IV, 44, 70

τοῦ αὐτοῦ. πενήνην ἐπιεικέως φέρειν σωφρονέοντος.

B 292 = Stobaios, Anthologium IV, 46, 19

Δημοκρίτου. ἄλογοι τῶν ἀξυνέτων αἱ ἐλπίδες.

B 293 = Stobaios, Anthologium IV, 48, 10

Δημοκρίτου. οἷσιν ἡδονὴν ἔχουσιν αἱ τῶν πέλας ξυμφοραί, οὐ ξυνιαῖσι μὲν ὡς τὰ τῆς τύχης κοινὰ πᾶσιν, ἀπορέουσι δὲ οἰκίης χαρᾶς.

B 294 = Stobaios, Anthologium IV, 50, 20

Δημοκρίτου. ἰσχὺς καὶ εὐμορφίη νεότητος ἀγαθὰ, γήραος δὲ σωφροσύνη ἄνθος.

B 295 = Stobaios, Anthologium IV, 50, 22

Δημοκρίτου. ὁ γέρων νέος ἐγένετο, ὁ δὲ νέος ἄδηλον εἰ ἐς γήραος ἀφίξεται· τὸ τέλειον οὖν ἀγαθὸν τοῦ μέλλοντος ἔτι καὶ ἀδήλου κρέσσον.

B 296 = Stobaios, Anthologium IV, 50b, 76

Δημοκρίτου. γήραος ὀλόκληρός ἐστι πῆρωσις· πάντ' ἔχει καὶ πᾶσιν ἐνδεῖ.

B 297 = Stobaios, Anthologium IV, 52, 40 (IV, 34, 62)

Δημοκρίτου. ἔνιοι θνητῆς φύσεως διάλυσιν οὐκ εἰδότες ἄνθρωποι, συνειδήσει δὲ τῆς ἐν τῷ βίῳ κακοπραγμοσύνης, τὸν τῆς βιοτῆς χρόνον ἐν ταραχαῖς καὶ φόβοις τάλαιπωρέουσι, ψεύδεα περὶ τοῦ μετὰ τὴν τελευτὴν μυθοπλαστέοντες χρόνου.

B 298 = Suidás, Lexicon, s.v. α.

βραχέως δὲ καὶ δασέως (ἄ) τὸ ἄτινα ὡς παρ' Ἱπποκράτει, παρὰ δὲ Δημοκρίτῳ ἴδια, παρ' Ὀμήρῳ τὰ ἑαυτοῦ.

B 298a = Démétrios, De poem. II. 20 (Voll. herc.2; V, 16 fr. 28, 4 Crönert Kolot. S. 107. 130.)
 ἔρώ[ει], φη[σί], σαφῶς τὸν ἐν τῷ θώρηκί σου συνιστάμενον θυμὸν καὶ ταράσ[σειν]
 τὴν ψυχὴν φυλάσ[σου] μηδὲ πάντα ἐπίτρεπε τῇ γλώσση [πρή]γματ' αἰεί.
 φυλάσσειν [ο]ὔ[ν τοῦ]το δεῖν [ῆ]μ[ᾶς] τὸ [μέρος] ἐν ᾧ[ι κεῖται τὸ θυμικόν].

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΒΑΒΥΛΩΝΙ ΙΕΡΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

B 299 = Kléméns Alex., Stromata I, 15, 69

Δημόκριτος γὰρ τοὺς Βαβυλωνίους λόγους ἠθικοὺς (?) πεποιήται· λέγεται γὰρ τὴν Ἀκικάρου στήλην ἐρμηνευθεῖσαν τοῖς ἰδίοις συντάξαι συγγράμμασι. κᾶστιν ἐπισημῆνασθαι παρ' αὐτοῦ ἅδε λέγει Δημόκριτος ἡ γράφοντος. ναὶ μὴν καὶ περὶ αὐτοῦ (γράφει), ἣ σεμνυνόμενός φησὶ που ἐπὶ πολυμαθία.

ἔγὼ δὲ τῶν κατ' ἑμαυτὸν ἀνθρώπων γῆν πλείστην ἐπεπλανησάμην ἱστορέων τὰ μήκιστα καὶ ἀέρας τε καὶ γέας πλείστας εἶδον καὶ λογίων ἀνδρῶν πλείστων ἐπήκουσα καὶ γραμμέων συνθέσις μετὰ ἀποδείξεως οὐδεὶς κώ με παρήλλαξεν οὐδ' οἱ Αἰγυπτίων καλεόμενοι Ἀρπεδονάπται· σὺν τοῖς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἐπ' ἔτεα ὀγδώκοντα ἐπὶ ξείνης ἐγενήθην·

ἐπῆλθε γὰρ Βαβυλῶνά τε καὶ Περσίδα καὶ Αἴγυπτον τοῖς τε μάγοις καὶ τοῖς ἱερεῦσι μαθητεύων.

B 299a-h

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΜΕΡΟΗ

ΩΚΕΑΝΟΥ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ

ΠΕΡΙ ΙΣΤΟΡΙΗΣ

ΧΑΛΔΑΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΦΡΥΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΙ ΠΥΡΕΤΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΠΟ ΝΟΣΟΥ ΒΗΣΣΟΝΤΩΝ

ΝΟΜΙΚΑ ΑΙΤΙΑ

ΧΕΡΝΙΚΑ (seu ΧΕΡΝΙΒΑ) Η ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

B 300

ΒΩΛΟΥ ΧΕΙΡΟΚΜΗΤΑ ὑνδ ΦΥΣΙΚΑ ΔΥΝΑΜΕΡΑ (ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΙΑΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΙΑΘΕΙΩΝ)

B 300,1 /1 = Suda

Βῶλος Μενδήσιος Πυθαγόρειος. Περὶ τῶν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἱστοριῶν εἰς ἐπίστασιν ἡμᾶς ἀγόντων, Περὶ θαυμασίων, Φυσικὰ δυναμερὰ· ἔχει δὲ Περὶ συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν ... λίθων κατὰ στοιχεῖον, Περὶ σημείων τῶν ἐξ ἡλίου καὶ σελήνης καὶ ἄρκτου καὶ λύχνου καὶ ἰριδος.

B 300,1 /2

Βῶλος Δημόκριτος φιλόσοφος. Ἱστορίαν καὶ Τέχνην ἰατρικὴν (ἔχει δὲ ἰάσεις φυσικὰς ἀπὸ τινων βοηθημάτων τῆς φύσεως).

B 300,2 /1 = Vitruvius IX 1, 14

admiror etiam Democriti De rerum natura volumina et eius commentarium quod inscribitur Χειροκμήτων, in quo etiam utebatur anulo, [ut] signaret cera molli quae esset expertus.

B 300,2 /2 = Plinius, Naur. hist. XXIV, 160

Democriticerte Chirocmeta esse constat at in his ille post Pythagoram magorum studiosissimus quanto portentosiora tradit! ut aglaophotim herbam quae admiratione hominum propter eximium colorem acceperit nomen, in marmoribus Arabiae nascentem Persico latere, qua de causa et marmaritim vocari. hac magos uti, cum velint deos evocare. (167) adiecit his Apollodorus adsectator eius (cfr. c. 74) herbam aeschynomenen.

B 300,3 /1 = Columella VII, 5, 17

sed Aegyptiae gentis auctor memorabilis Bolus Mendesius, cuius commenta quae appellantur graece Χειρόκμητα sub nomine Democriti falso produntur, censet propter hanc (pusula) saepius ac diligenter ovium terga perspicere, ut si forte sit in aliqua tale vitium deprehensum confestim scrobem defodiamus in limine stabuli et vivam pecudem quae fuerit pusulosa resupinam obruamus patiamurque super obrutam meare totum gregem, quod eo facto morbus propulsetur.

B 300,3 /2 = Columella XI, 3, 53

nos autem levioere opera istud fieri apud Aegyptiae gentis Bolum Mendesium legimus, qui praecipit aprico et stercoroso loco alternis ordinibus ferulas alternis rubos in hortis consitas habere. deinde eas confecto aequinoctio paululum infra terram secare etc. (61) veteres quidam auctores ut Democritus praecipiant semina omnia suco herbae quae sedum appellatur medicare eodemque remedio adversus bestiolas uti. (64) sed Democritus in eo libro qui graece inscribitur Περὶ ἀντιπαθῶν affirmat has ipsas bestiolas enecari, si mulier quae in menstruis est solutis crinibus et nudo pede unamquamque aream ter circumeat: post hoc enim decidere omnes vermiculos et ita emori.

B 300,4 = Schol. Nicandr. Ther. 764

Βῶλος δὲ ὁ Δημοκρίτειος ἐν τῷ Περὶ συμπαθῶν καὶ ἀντιπαθῶν Πέρσας φησὶν ἔχοντας παρ' ἑαυτοῖς θανάσιμον φυτὸν φυτεῦσαι ἐν Αἰγύπτῳ ὡς πολλῶν μελλόντων ἀναιρεθῆσθαι, τὴν δὲ ἀγαθὴν οὖσαν εἰς τὸναντίον μεταβαλεῖν ποιῆσαί τε τὸ φυτὸν καρπὸν γλυκύτατον.

B 300,4a = Crateuas 18, 14 ed. M. Wellmann

Ἄναγαλλίδες ... χρῶνται δ' αὐτῇ καὶ εἰς τὰς Δημοκρίτου δυνάμεις.

B 300,5 = Plútarchos, Quaest. conv. II, 7, 1; 641b

ἦσαν δὲ καὶ οἱ τὰς ἀντιπαθείας θρυλοῦντες καὶ ἄλλα πολλὰ παθόντων (?) ἦν ἀκούειν ὅτι μαινόμενον ἐλέφαντα καταπαύει κριὸς ὀφθεῖς ...

B 300,6 /1 = Plinius, Natur. hist. XXV, 23

composuit et Democritus, ambo peragratis Persidis, Arabiae, Aethiopiae, Aegypti magis adeoque ad haec attonita antiquitas fuit, ut adfirmaverit etiam incredibilia dictu.

B 300,6 /2 = Petron. 88, 2

priscis enim temporibus, cum adhuc nuda virtus placeret, vigeabant artes ingenuae summumque certamen inter homines erat, ne quid profuturum saeculis diu lateret. itaque herbarum omnium sucos Democritus expressit, et ne lapidum virgultorumque vis lateret, aetatem inter experimenta consumpsit.

B 300,7 /1 = Galénos, De simpl. medic. X, 1 (XII, 250 K.)

παραπλήσια δὲ τῷ Ξενοκράτει καὶ ἄλλοι τινὲς ἔγραψαν περὶ ζώων, ἐξ ὧν καὶ αὐτὸς ὁ Ξενοκράτης ἐξεγράψατο τὰ πλεῖστα. πόθεν γὰρ ἂν ἠπόρησε τοσούτων τε καὶ τοιούτων πραγμάτων αὐτὸς πειραθῆναι; ὁ γοῦν ἡμέτερος γενόμενός ποτε βασιλεὺς Ἄτταλος ἐλάττονα φαίνεται γράφων καίτοι φιλοτιμώτατα σχῶν περὶ τὴν τῶν τοιούτων πεῖραν. ἐπαινῶν δὲ τις τῶν ἐταίρων [Ἐρμοῦ] τὴν αὐτὴν πραγματείαν ἔδωκέ μοι καὶ αὐτὴν διελθεῖν, ὡς γε ἐμοὶ δοκεῖ χωρὶς αὐτοψίας ἰδίας τοῦ γράψαντος αὐτὴν γεγονυῖαν. ἐγὼ τοίνυν οὔτε βασιλίσκων οὔτε ἐλεφάντων οὔθ' ἵππων Νειλώων οὔτ' ἄλλου τινὸς ... μνημονεύσω.

B 300,7 /2 = Plinius, Natur. hist. XXVIII, 112

chamaeleonem peculiari volumine (!) dignum existimatum Democrito ...

B 300,7 /3 = Gellius, X, 12, 1 (cfr. 6)

his portentis atque praestigiis a Plinio Secundo scriptis non dignum esse cognomen Democriti puto, vel illud quale est quod idem Plinius in decimo libro (§ 137) scripsisse adseverat aves quasdam etc. ... (8) multa autem videntur ab hominibus istis male sollertibus huiuscemodi commenta in Democriti nomen data nobilitatis auctoritatisque eius per fugio utentibus.

B 300,7 /3cfr = Gellius, X, 12, 1

viperarum morsibus tibicinium scite modulateque adhibitum mederi refert etiam Democriti liber qui inscribitur *** in quo docet plurimis hominum morbidis medicinae fuisse inventiones tibiaram.

B 300,7a = Anonym. Rohdei (Kl. Schr. I, 397)

Δημόκριτος δὲ ἰστορεῖ ὡς καὶ αὐτόπτης τοῦ ζώου γεγονῶς ταῦτα·

ὁ βασιλίσκος ὁ κινάδης (οὕτω γὰρ αὐτὸν καλεῖ) ἔστι μὲν κατὰ τὸ σῶμα ὀλίγος, νωθὴς δὲ κατὰ τὴν κίνησιν, ὄξυκέφαλος, ἀστεροειδὲς βασίλειον ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ξανθὸς τὴν χροιάν, ἀσύγκριτος τὴν ἰσχὺν καὶ ἀνυπέμβλητος. εὐρίσκεται δὲ ἐν τοῖς ἐπέκεινα τόποις τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην, ὅπου καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων τῶν καλουμένων Ψύλλων γένος. τὰ γὰρ ἀπὸ τοῦ κινάδου δῆγματα ὑπὸ τῶν Ψύλλων θεραπεύεται. ἀντιπαθῆς δὲ τῷ κινάδῃ ἐστὶν ἡ κατοικίδιος γαλέα· ταύτης γὰρ οὔτε τὴν ὄσμην οὔτε τὸ εἶδος φέρει, ἀλλ' εὐθὺς ἀπόλλυται. εἰ δὲ καὶ πρὸς τῷ φλεῶνι εὐροί, διασπαράσσει τοῦτον ἢ γαλέα.· αὕτη τῆς ἀντιπαθείας ἢ ἐνέργεια.

B 300,10 /1 = Kelsos I, prooem. p. 2, 11 Dar. (CML I, 18)

ideoque multos ex sapientiae professoribus peritos eius (nämlich medicinae) fuisse accepimus: clarissimos vero ex is Pythagoran et Enpedoclen et Democritum.

B 300,10 /2 = Tatianos 16, 17; 18, 6 Schw.

εἰσὶν μὲν οὖν καὶ νόσοι καὶ στάσεις τῆς ἐν ἡμῖν ὕλης· δαίμονες δὲ αἰτίοι τούτων, [οἷς] τὰς αἰτίας, ἐπειδὴν συμβαίνωσιν ἑαυτοῖς, προσγράφουσιν, ἐπιόντες ὁπόταν καταλαμβάνῃ κάματος (ἔστι δὲ ὅτε καὶ αὐτοὶ χειμῶνι τῆς σφῶν ἀβελτερίας κραδαίνουσιν τὴν ἕξιν τοῦ σώματος)· οἱ λόγῳ θεοῦ δυνάμεως πληττόμενοι δεδιότες ἀπίασιν, καὶ ὁ κάμνων θεραπεύεται. (17) περὶ γὰρ τῶν κατὰ τὸν Δημόκριτον ξυμπαθειῶν τε καὶ ἀντιπαθειῶν τί καὶ λέγειν ἔχομεν ἢ τοῦθ' ὅτι κατὰ τὸν κοινὸν λόγον ἀβδηρολόγος ἐστὶν ὁ ἀπὸ τῶν Ἀβδήρων ἄνθρωπος;

B 300,10 /3 = Cael. Aurel., Morb. ac. III, 14-16 Hydrophobie chron. IV, 1 (Elephantiasis)
veterum autem medicorum nullus istius passionis curationem ordinavit excepto Themisone atque
ex philosophis Democrito, si vere eius de elephantiacis conscriptus dicitur liber.

B 300,10 /4 = Anecd. Paris. (ed. Fuchs Rhein. Mus. 49, 1894; 557)

τῆς δὲ ἐλεφαντιάσεως τῶν μὲν παλαιῶν οὐδεις ἐμνήσθη ἰατρῶν, φιλοσόφων δὲ
Δημόκριτος ἐν τῷ Περὶ ἐλεφαντιάσεως αὐτοῦ βιβλίῳ.

B 300,10 /5 = Oribas. XLV, 28, 1; CMG VI 2, 1; III, 184

τὸ γὰρ εἰς Δημόκριτον ἀναφερόμενον βιβλίον περὶ τοῦ νοσήματος (Elephantiasis)
φανερῶς κατέψευσαι.

B 300,11 /1 = Excerpte im Vatic. gr. 299f. 304ff. (Rohde Kl. Schr. I, 383, ed. von M. Wellmann
Berl. Sitz. Ber. 1908, 625ff.)

Δημοκράτους κεφαλαλγία, Δημοκρίτου περὶ ὀφθαλμῶν, Δημοκρίτου Ἀβδηρίτου
περὶ ὀφθαλμῶν φλεγμονῆς, Δημοκρίτος ἄου πρὸς εὐμα ὀφθαλμοῦ, Δ᾽ου περὶ
τριχιάσεως ὀφθαλμῶν, Δημοκρίτος πρὸς ὑποσφάγματα ὀφθαλμῶν, Δημοκρίτος
περὶ χημώσεως, περὶ νεφελίων Δημοκρίτος, πρὸς ὑπώπια καὶ πελιώματα,
Δημόκριτος περὶ φλεγμονῆς γαργαρεῶνος, πρὸς ἔμετον στομάχου Δημοκρίτος,
σταλτικὸν ἐμέτου Ἀβδηρίτου.

B 300,11 /2 = Ael. Promot. c. 26

πρὸς τὰ λοιμικὰ πάθη καὶ μολυβδώδη ἔχοντας τὴν χροάν ... ἄλλο ἔστι δὴ τῶν
Δημοκρίτου πρὸς τοὺς ὑπὸ ἀέρος ἐλώδους βεβλαμμένους.

B 300,12 /1 = Tatianos, Oratio ad Graecos 17; p. 18, 15

ὥσπερ δὲ ὁ τῆι πόλει τῆς προσηγορίας αἴτιος (Abder.) φίλος ὢν, ὡς φασιν,
Ἡρακλέους ὑπὸ τῶν Διομήδους ἵππων κατεβρώθη, τρόπῳ τῷ αὐτῷ καὶ ὁ τὸν
μάγον Ὀστάνην καυχώμενος ἐν ἡμέραι συντελείας πυρὸς αἰωνίου βορᾶι
παραδοθήσεται ... πάθος οὐκ ἔστι δι' ἀντιπαθείας ἀπολλύμενον οὐδὲ ὁ μεμηνῶς
σκυτίδων ἐξαρθήμασι θεραπεύεται.

B 300,12 /2 = Apuleius, Apologia 27

eos vero vulgo magos nominant, quasi facere etiam sciant quae sciant fieri, ut olim fuere
Epimenides (3 A 6a) et Orpheus et Pythagoras et Ostanes.

B 300,13 = Plinius, Natur. hist. XXX, 8-11

primus quod extet, ut equidem invenio, commentatus est de ea (magia) Osthanes Xerxen regem Persarum bello quod is Graeciae intulit comitatus ac velut semina artis portentosae sparsit obiter infecto quacumque commeaverat mundo. diligentiores paulo ante hunc ponunt Zoroastren, alium Proconnensium (Aristeas). quod certum est, hic maxime Osthanes ad rabiem, non aviditatem modo, scientiae eius Graecorum populos egit. quamquam animadverto summam litterarum claritatem gloriamque ex ea scientia antiquitus et paene semper petitam. (9) certe Pythagoras, Empedocles, Democritus, Plato ad hanc discendam navigavere exsiliis verius quam peregrinationibus susceptis, hanc reversi praedicavere, hanc in arcanis habuere. Democritus Apollobechen Coptiten et Dardanum et Phoenicem inlustravit, voluminibus Dardani in sepulchrum eius petitis, suis vero ex disciplina eorum editis, quae recepta ab ullis hominum atque transiisse per memoriam aequae ac nihil in vita mirandum est (10) in tantum fides istis fasque omne deest adeo, ut qui cetera in viro probant haec opera eius esse infitientur. sed frustra. hunc enim maxime adfixisse animis eam dulcedinem constat. plenumque miraculi et hoc, pariter utrasque artis effloruisse, medicinam dico magicenque, eadem aetate illam Hippocrate hanc Democrito inlustrantibus circa Peloponnesiacum Graeciae bellum, quod gestum est a CCC urbis nostrae anno ... (11) non levem et Alexandri Magni temporibus auctoritatem addidit professioni secundus Osthanes comitatu eius exornatus planeque, quod nemo dubitet, orbem terrarum peragravit.

B 300,13a /1 = Galénos, De simpl. med. X, 1 (XII, 248 K.)

ἐνια μὲν γὰρ αὐτῶν (ἀκεα) ἀσελγῆ τέ ἐστὶ καὶ βδελυρά, τινὰ δὲ καὶ πρὸς τῶν νόμων ἀπηγορευμένα, περὶ ὧν οὐκ οἶδα, πῶς ἔγραψεν ὁ Ξενοκράτης, ἄνθρωπος οὐ πάλαι γεγινώς, ἀλλὰ κατὰ τοὺς πάππους ἡμῶν, τῆς Ῥωμαϊκῆς βασιλείας ἀπηγορευκυίας ἀνθρώπους ἐσθίειν, ἀλλ' ἐκεῖνός γε ὡς αὐτὸς πεπειραμένος ἀξιοπίστως πάνυ γράφει, τίνα πάθη θεραπεύειν πέφυκεν ἐγκέφαλος ἐσθιόμενος ἢ σάρκες ἢ ἦπαρ ἀνθρώπου, τίνα δὲ τὰ τῆς κεφαλῆς ἢ κνήμης ἢ δακτύλων ὅστ' αὐτὰ μὲν καυθέντα τὰ δ' ἄκαυστα πινόμενα, τίνα δ' αὐτὸ τὸ αἷμα.

B 300,13a /2 = Plinius, Natur. hist. XXVIII, 5-7

nec pauci apud Graecos singulorum viscerum membrorumque etiam sapes dixere omnia persecuti ad resegmina unguium, quasi vero sanitas videri possit feram ex homine fieri morboque dignum in ipsa medicina, egregia, hercules, frustratione, si non prosit. adspici humana exta nefas habetur, quid mandi? quis ista invenit, Osthanes? (6) tecum enim res erit eversor iuris humani monstrorumque artifex qui primus ea condidisti credo, ne vita oblivisceretur [tui]. qui invenit singula membra humana mandere? qua coniectura inductus? quam potest medicina ista originem habuisse? quis veneficia innocentiora fecit quam remedia? esto, barbari externique ritus invenerant, etiamne Graeci suas fecere has artis? (7) extant commentationes Democriti ad aliud noxii homini ex capite ossa plus prodesse, ad alia amici et hospitis.

B 300,13a /3 = Filón z Byblu in Eusebios, Praeparatio evangelica I, 10, 53

(secundum Ζωροάστρης δὲ ὁ μάγος ἐν τῇ ἱερᾷ συναγωγῇ τῶν Περσικῶν - θεὸς κεφαλὴν ἔχων ἰέρακος) τὰ δ' αὐτὰ καὶ Ὀστάνης φησὶ περὶ αὐτοῦ ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Ὀκτατεύχῳ.

B 300,15 = Seneca, Ep. 90, 32

'Democritus' inquit (Poseidonius) 'invenisse dicitur fornicem, ut lapidum curvatura paulatim inclinatum medio saxo alligaretur'. hoc dicam falsum esse necesse est enim ante Democritum et pontes et portas fuisse, quarum fere summa curvantur. excidit porro vobis eundem Democritum invenisse, quemadmodum ebur molliretur, quemadmodum decoctus calculus in smaragdum converteretur, qua hodieque coctura inventi lapides [in] hoc utiles colorantur.

B 300,16 = Syncell. I, 471 Dind.

Δημόκριτος Ἀβδηρίτης φυσικὸς φιλόσοφος ἤκμαζεν. ἐν Αἰγύπτῳ μνηθεὶς ὑπὸ Ὀστάνου τοῦ Μήδου σταλέντος ἐν Αἰγύπτῳ παρὰ τῶν τηνικαῦτα βασιλέων Περσῶν ἄρχειν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἱερῶν ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Μέμφεως σὺν ἄλλοις ἱερεῦσι καὶ φιλοσόφοις, ἐν οἷς ἦν καὶ Μαρία τις Ἑβραία σοφὴ καὶ Παμμένης, συνέγραψε περὶ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ λίθων καὶ πορφύρας λοξῶς, ὁμοίως δὲ καὶ Μαρία. ἀλλ' οὗτοι μὲν Δημόκριτος καὶ Μαρία ἐπηνέθησαν παρὰ Ὀστάνου ὡς πολλοῖς καὶ σοφοῖς αἰνίγμασι κρύψαντες τὴν τέχνην, Παμμένους δὲ κατέγνωσαν ἀφθόνως γράψαντος.

B 300,17 = Pseudo-Synésios, Ad Dioscorum comment in Democr. (Berthelot Coll. d. Alchim. I, 56, 7)

Δημόκριτος ἐλθὼν ἀπὸ Ἀβδήρων φυσικὸς ὢν καὶ πάντα τὰ φυσικὰ ἐρευνήσας καὶ συγγραψάμενος τὰ ὄντα κατὰ φύσιν. Ἄβδηρα δὲ ἐστὶ πόλις Θρακίης· ἐγένετο δὲ ἀνὴρ λογιώτατος, ὃς ἐλθὼν ἐν Αἰγύπτῳ ἐμυσταγωγῆθη παρὰ τοῦ μεγάλου Ὀστάνου ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Μέμφεως σὺν καὶ πᾶσι τοῖς ἱερεῦσιν Αἰγύπτου. ἐκ τούτου λαβὼν ἀφορμὰς συνεγράψατο βίβλους τέσσαρας βαφικάς, περὶ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ λίθων καὶ πορφύρας. λέγω δὴ, τὰς ἀφορμὰς λαβὼν συνεγράψατο παρὰ τοῦ μεγάλου Ὀστάνου. ἐκεῖνος γὰρ ἦν πρῶτος ὁ γράψας ὅτι ἡ φύσις τῇ φύσει τέρπεται καὶ ἡ φύσις τὴν φύσιν κρατεῖ καὶ ἡ φύσις τὴν φύσιν νικᾷ'...

B 300,18 /1 = Δημοκρίτου Φυσικὰ καὶ μυστικά in Berthelots Coll. d. Alchim. I; p. 41n.; p. 43, 14 Probe

ὡς οὖν ἦμεν ἐν τῷ ναῶι ἐξ αὐτομάτου στήλη τις (ἢ κίονιον) διαρρήγνυται, ἦν ἡμεῖς ἐωρῶμεν ἔνδον οὐδὲν ἔχουσιν. ὁ δὲ Ὀστάνης ἔφασκεν ἐν αὐτῇ τὰς πατρώϊας

τεθησαυρίσθαι βίβλους καὶ προκομίσας εἰς μέσον ἤγαγεν· ἐγκύψαντες δὲ ἔθαυμάζομεν, ὅτι μηδὲν ἡμεν παραλείψαντες, πλὴν τοῦτον τὸν λόγον εὖρομεν ἐκεῖ πάνυ χρήσιμον·

ἢ φύσις τὴν φύσιν' ...

B 300,18 /2 = Δημοκρίτου Φυσικὰ καὶ μυστικά in Berthelots Coll. d. Alchim. I; p. 53, 16 ἰδοὺ μὲν ὁ ἦν, ὧ Λεύκιππε, περὶ τουτέων τῶν τεχνῶν τῶν Αἰγυπτίων [ἐν ταῖς τῶν] προφητέων Περσικαῖς βίβλοις, ἔγραψα τῆι κοινῇ διαλέκτῳ, πρὸς ἣν δὴ μάλιστα ἀρμόζονται· ἡ δὲ βίβλος οὐκ ἔστι κοινή. αἰνίγματα γὰρ ἔχει μυστικὰ παλαιὰ τε καὶ ὠγύγια (?) ἅπερ οἱ πρόγονοι καὶ θεῖοι Αἰγύπτου βασιλεῖς τοῖς Φοῖνιξι ἀνέθεντο. ἐγὼ δὲ ὁ φίλος σου ὠγυγίοις (?) αἰνίγμασιν χρήσομαι ἃ δὴ γεγράφαταί μοι τοῖς Αἰγυπτίων παισίν. ἀλλὰ σοί, ἰατρέ, καὶ δι' ἐρμηνέως πάντα οὐ παύσομαι ἀναφανδὸν ἐνεξηγούμενος. περιέχει δὲ ἡ συγγραφή λεύκωσιν τε καὶ ξάνθωσιν ἢ χαλκολίθου τε μαλάξιας καὶ ἐψήσιας καὶ ἕως βαφικῆς, ὕστερον δὲ ὅσα πάλιν παράδοξα γίνονται ἐξ αὐτοῦ τοῦ χαλκοῦ καὶ κινναβάρεως, ἔχε ποιῆσαι χρυσὸν [ἐκ τῆς] καδμίας τε καὶ ἄλλων εἰδῶν, καὶ καύσεων πάλιν [καὶ] ἐπιπλοκῶν ὅσα παράδοξα γίνονται.

B 300,18 /3 = Zósimos, (ex Democrito) Berthelot (II, 122)

ἴδεξαι λίθον τὸν οὐ λίθον, τὸν ἄτιμον καὶ πολύτιμον, τὸν πολύμορφον καὶ ἄμορφον, τὸν ἄγνωστον καὶ πᾶσι γνωστόν, τὸν πολυώνυμον καὶ ἀνώνυμον, τὸν ἀφροσέληνον λέγω.'

B 300,18 /4 = Zósimos, cod. Venet. Marc. 299, fol. 145v (II, 159, 3 Berthelot)

Βερτηελοτ καὶ ταῦτα μὲν οὕτως πρὸς τοὺς Αἰγυπτίους προφήτας ὁ Δημόκριτος γράφει·

ἴγῳ δὲ πρὸς σέ, ὧ Φιλάρετε, πρὸς ὃν ἡ δύναμις, τὴν κατὰ πλάτος σοι γράφω τέχνην.'

B 300,18 /5 = Zósimos, III, 448, 19 Berthelot

ὁ Δημόκριτος φησὶ πρὸς τὸν βασιλέα·

ἴει μὴ τὰς οὐσίας καταμάθῃς καὶ τὰς οὐσίας κεράσης καὶ τὰ εἶδη νοήσης καὶ τὰ γένη συνάψῃς τοῖς γένεσιν, εἰς μάτην τῷ κόπῳ ἐπεχείρησας, ὧ βασιλεῦ'.

B 300,19 = Papyr. Londin. 121 c. 5b v. 168 (Kenyon Greek Pap. in the Br. Mus. (I, 1893) S. 89. Pap. Graec. mag. ed. Preisendanz II, 7)

Δημοκρίτου παίγνια

α. τὰ χαλκᾶ χρυσᾶ ποιῆσαι φαίνεσθαι· θεῖον ἄπυρον μετὰ τῆς κρητηρίας μείξας ἔκμασσε.

β. ὠιὸν ὅμοιον μήλωι γενέσθαι· ζέσας τὸ ὠιὸν χρῆε κρόκωι μείξας μετ' οἴνου.

γ. μάγειρον μὴ δύνασθαι τὴν πυρὰν ἀνάψαι· βοτάνην ἀείζωον θές αὐτοῦ εἰς τὴν ἔστίαν.

δ. φαγόντα σκόρδα μὴ ὄζειν· ἴζας σεύτλου ὀπτήσας φάγε.

ε. γραῦν μῆτε πολλὰ λαλεῖν μῆτε πολλὰ πίνειν· πίτυν κόψας βάλε αὐτῆς εἰς τὸ κρᾶμα.

ς. μονομάχας (σο) ἐζωγραφημένους μάχεσθαι· ὑποκάτω αὐτῶν κάπνισον λαγοῦ κεφαλὴν.

ζ. ψυχρὰ τρώγοντα κατακαίεσθαι· σκίλλαν εἰς ὕδωρ χλιαρὸν βρέξας δὸς αὐτῶι νίψασθαι· λύσις ἐλαίωι.

θ. πολλὰ πίνοντα (καὶ) μὴ μεθύειν· χοιραῖον πνεύμονα ὀπτήσας φάγε.

ι. ὀδοιποροῦντα μὴ διψᾶν· ὠιὸν [ὠμόν] [εἰς] οἶνον ἀνακόψας ὄφα.

ια. πολλὰ βινεῖν δύνασθαι· στροβίλια πεντήκοντα μετὰ δύο κυάθων γλυκέος καὶ [κ] κόκκους πεπέρεως τρίψας πίε.

ιβ. στύειν, ὅτε θέλεις· πέπερι μετὰ μέλιτος τρίψας χρῆέ σου τὸ π[έλ]μα.

B 300,20 = Papyr. Magic. Lugd. 384 (Dieterich Jahrb. f. kl. Ph. Suppl. XVI, 813. Preisendanz a. O. S. 81)

Δημοκρίτου Σφαῖρα.

Προγνωστικὸν ζωῆς καὶ θανάτου. γνῶθι πρὸς τίνα σελήνην ἀνέπεσε νοσῶν καὶ τὸ ὄνομα τὸ ἐκ γενετῆς συνψήφισον τῆι σελήνηι καὶ βλέπε, πόσαι τριακάδες γίνονται, καὶ τὰ περιλειπόμενα τοῦ ἀριθμοῦ κατανόησον εἰς τὴν 'σφαῖραν' καὶ ἂν ἦ ἄνω ἢ ψῆφος, ζήσει, ἐὰν δὲ κάτω, τελευτήσει.

B 302 = Corpus Parisinum Profanum (Cod. Paris. gr. 1168 nach Elter):

166 ταῖς τῶν καιρῶν μεταβολαῖς καὶ οἱ σφόδρα δυνατοὶ τῶν ἀσθενεστέρων ἐνδεεῖς γίνονται.

168 νεκρὸν ἰατρεύειν καὶ γέροντα νοθετεῖν ταυτόν ἐστι (cfr. Gnomica homoeom. ed. Elter I; p. 41, 68) 169 τὸν σπουδαῖον φίλον πρὸς μὲν τὰς εὐφροσύνας κληθέντα δεῖ παρεῖναι, πρὸς δὲ τὰς περιστάσεις αὐτόκλητον δεῖ συμπαρεῖναι

- 170 τὸ μὴ δύνασθαι βοηθεῖν τοῖς φίλοις ἀπορίας, τὸ δὲ μὴ βούλεσθαι κακίας τεκμήριον. 171 οἱ ἀληθινοὶ φίλοι καὶ τὰς φιλίας ἡδέϊας καὶ τὰς συμφορὰς ἐλαφροτέρας ποιοῦσιν ὧν μὲν συναπολαύοντες ὧν δὲ μεταλαμβάνοντες.
- 174 ποθητὸς εἶναι μᾶλλον ἢ φοβερός κατὰ τὸν βίον προαιροῦ· ὃν γὰρ πάντες φοβοῦνται, πάντας φοβεῖται.
- 175 τὰς μὲν γραμμὰς ἀσφαλεστέρας, τὰς δὲ πράξεις λαμπροτέρας ἔχειν δεῖ (= Elter Homoeom. n. 142).
- 177 τὸν ἄρχοντα δεῖ ἔχειν πρὸς μὲν τοὺς καιροὺς λογισμὸν, πρὸς δὲ τοὺς ἐναντίους τόλμαν, πρὸς δὲ τοὺς ὑποτεταγμένους εὐνοίαν. 178 δεῖ δὲ τὸν ἑτέρων μέλλοντα ἄρξιν αὐτὸν ἑαυτοῦ πρῶτον ἄρχειν.
- 181 ἐν μὲν τοῖς ἐσόπτροις ὁ τῆς ὄψεως, ἐν δὲ ταῖς ὁμιλίαις ὁ τῆς ψυχῆς χαρακτήρ βλέπεται (= Homoeom. n. 19a)
- 184 διηνεκῆς ἐπὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἢ τοῦ πλούτου ἐπιθυμία. μὴ κτηθεῖσα μὲν γὰρ τρῦχει, κτηθεῖσα δὲ βασανίζει ταῖς φροντίσιν, ἀποκτηθεῖσα δὲ ταῖς λύπαις.
- 185 θεοῦ ἄξιόν σε ποιήσει τὸ μηδὲν ἀνάξιον πράττειν.
- 186 θεῶι ὅμοιον ἔχει ὁ ἄνθρωπος τὸ εὖ ποιεῖν, ὅταν τὸ εὖ ποιεῖν μὴ καπηλεύηται, καὶ τὸ εὐεργετεῖν καὶ ἀληθεύειν
- 187 καὶ κυβερνήτης ἀγαθὸς ἐνίοτε ναυαγεῖ καὶ ἀνὴρ σπουδαῖος ἀτυχεῖ (= Homoeom. n. 124 189) ἢ μὲν μάχαιρα τέμνει, ἢ δὲ διαβολὴ χωρίζει φίλους (= Gnom. hom. I; p. 41)
- 191 ἢ τῶν ἀγαθῶν ἕρις ὠφελεῖ τὸν ζηλοῦντα μὴ βλάπτουσα τὸν ζηλούμενον.
- 192 μικρὰ διδόναι βούλου μᾶλλον ἢ μεγάλα ἐγγυᾶν· ὅ τε γὰρ κίνδυνος ἄπεστι καὶ ὁ λαβῶν ἔργου, οὐ λόγου χρεῖαν ἔχει. 193 ἐπιτηδειότατος πρὸς φιλίαν ὁ πλεῖστα ἀδικεῖσθαι δυνάμενος καὶ φέρειν.
- 196 τάχος καὶ ἔπειξις ἀπέστω τοῦ ἐσθίειν· κυνῶδες γὰρ τοῦτο καὶ θηρίωι μᾶλλον ἢ ἀνθρώπωι πρέπον. 197 ὥσπερ οὖν ἄλειμμα οὐδὲ τὸ ἡδὺ καλὸν οὐδὲ τὸ μακρόν, ἀλλὰ τὸ ὑγιαῖνον, οὕτω καὶ τροφή οὐχ ἢ ἡδέϊα καλὴ οὐδ' ἢ πολλή, ἀλλ' ἢ ὑγιεινή. 198 ὁ ἀρετὴν τιμῶν πρώτην ἀλήθειαν τιμᾶι καὶ μάλιστα ὡς ἀγαθοῦ παντὸς ἡγεμόνα οὔσαν.
- 875 Δημόκριτος τὸν φθόνον εἶπεν ἕλκος εἶναι ἀληθείας.
- 745 μηδέποτε μακαρίσις ἄνθρωπον ἐπὶ πλούτῳ καὶ δόξῃ· πάντα γὰρ τὰ τοιαῦτα τῶν ἀγαθῶν ἐλάττονι πίστει τῶν ἀνέμων δέδεται.

B 302a = Seneca, Epist. 7, 10

Democritus. ait: unus mihi pro populo est et populus pro uno.

B 304 = Gnomol. Vaticanum 743 (Wien. Stud. 10, 1888, 232) n. 56

ὁ αὐτὸς [Δημόκριτος] εἶπεν: 'ἐν μόνον οἶδα, ὅτι οὐκ οἶδα.'

B 306 = Masala (Maschallah al-Misri im Vatic. gr. 1056, S. Catal. codd. astrol. gr. I (Brux. 1898) p. 82)

ὁ Δημόκριτος βιβλία ιδ, ἤγουν Περί γενεθλίων ζ, Περί ἐρωτήσεων δ, Περί τῶν συνόδων δύο, Περί λογισμοῦ α καὶ Περί τῶν κλιμάτων α.

B 307 = Pseudo-Ribastus in Aphorism. Hippocr., ed. Io. Guinterius Andernacus Paris. 1533f. 5 v deinde dicimus quod nemo tale opus potuit facere quale Hippocras, quem philosophi amicam naturae dixerunt. tentavit quidem Democrit. tale facere, non tamen ut Hippocras perfecit.

B 308 = Cod. Paris. 1630

Δημοκρίτου φιλοσόφου τούναντίον. Παντοίην βιώτοιο ... = Anth. Pal. IX 360

Μητροδώρου.

B 309 = Albertus Magnus, Ethica I, 1, 3 (Vol. IV; ed. Jammy p. 4)

hoc est etiam quod dicit D., quod homo sapiens est mensura omnium quae sunt (Protagoras B 1). per sensum enim est mensura sensibilium et per intellectum est mensura intelligibilium ensuratur enim unumquodque sui generis primo et simplicissimo primum autem et simplicissimum uniuscuiusque generis virtus est. virtus ipsius igitur est principium cognoscendi unamquamque rem cognitio igitur omnis rei perficitur in cognitione virtutis eius.